

SOBAT

12e jaargang nr. 4 - 25 augustus 1997

nummer 54

VOMI

THE DUTCH ARMY

**VERENIGING
OUD MILITAIREN
INDIËGANGERS**

SOCIALE COMMISSIE - V.O.M.I.

V.O.M.I.

toko

Fonds Sociale Zorg

*Met herkenning begint erkenning!
Met meer leden meer kracht!*

fonds
sociale
zorg

Draag ons borstembleem en onze stropdas bij alle officiële V.O.M.I. gelegenheden!

Plak onze V.O.M.I. stickers op de achterruit van uw auto!

U kunt ze bestellen bij de penningmeester van uw vereniging.

V.O.M.I. borstembleem	f 12,50	
V.O.M.I. stropdas donkerrood	f 22,50	
V.O.M.I. stropdas donkerblauw	f 22,50	
V.O.M.I. stickers	f 1,00	
V.O.M.I. kerst- en nieuwjaarskaarten, 25 stuks	f 10,00	portvrij
V.O.M.I. luxe aanstokers	f 7,50	
V.O.M.I. sleutelhangers	f 6,00	
V.O.M.I. rollerpennen	f 1,50	
V.O.M.I. ballpoints	f 1,00	
V.O.M.I. demobilisatiespeldje met sureté verguld	f 12,50	portvrij
V.O.M.I. OVW-speldje met sureté verguld	f 12,50	portvrij
V.O.M.I. wapenschild mahonie met spuit/gietwerk plastic	f 30,00	
V.O.M.I. herenhorloge titanium plated met roestvrijstalen bandje	f 65,00	

U kunt de artikelen ook bestellen bij de
Beheerders van het Fonds Sociale Zorg:

Leen van Eijk, Oost Kanaalweg 12A, 2461 EP
Ter Aar, Tel. 0172 - 602705, Postgiro 6131844

Tjibbe J. Gaastra, A. van Heusdenstraat 15,
2461 VJ Ter Aar, Tel. 0172 - 602452

Ook hier wordt minimaal **f 2,50** extra in rekening
gebracht voor verzending en porto.

N.B. alle prijzen zijn per stuk en bij iedere bestelling wordt minimaal **f 2,50** extra
berekend voor verzending en porto.

POSTZEGELS / TELEFOONKAARTEN

Postzegels, gebruikt of ongebruikt, binnen- of buitenland, alsmede telefoonkaarten, bewaar ze en stuur ze naar
Mevrouw Jac. M. Holewijn, Alberdijnck Thijmlaan 19, 2081 ES Bloemendaal, Tel. 023 - 5391920.

De opbrengst komt volledig ten goede van het **Fonds Sociale Zorg V.O.M.I. - Nederland.**

Alle aangesloten Verenigingen worden verzocht ook aan de inzameling mee te werken.

V.B.

INDIVIDUELE DOCH VERZORGDE REIZEN naar INDONESIË

VOLGENS UW EIGEN REISWENSEN (PRIVACYTOURS ®)

Talloze mogelijkheden

WIJ KUNNEN OOK REIZEN SAMENSTELLEN VOOR INDIË-VETERANENGROEPINGEN (BASE TOURS)

Geïnteresseerd?

Geef telefonisch of schriftelijk uw wensen door voor een blijvend reisvoorstel plus kostenindicatie.

Uiteraard bent u ook van harte welkom op ons kantoor.

AURORA TRAVEL SERVICE B.V.

(ANVR/SGR nr. 18021ATA)

Clauskinderweg 28-29, 1069 HN Amsterdam, Tel. 0206199377/6199396

(zaterdag telefonisch niet bereikbaar)

Kantooruren: maandag t/m vrijdag 09.00 - 17.00 uur. Zaterdag 09.00 - 12.00 uur.

GRIND AGENT

VLZ

SGR

VETERANENPAS

Bij boeking van een AURORA-reis naar Indonesië zal aan de houder van een veteranenpas een bedrag aan "zakgeld" worden overhandigd. Bij alleen een vliegticket naar Indonesië is dit Rp. 50.000,- en bij een complete tour Rp. 150.000,-. Dit laatste zal echter pas in Indonesië worden overhandigd in verband met de betreffende in- en uitvoerbepalingen.

Bent u geïnteresseerd in deze reizen, geef ons dan telefonisch of schriftelijk uw wensen door.

Wij maken dan vrijblijvend een reisvoorstel met de daarbij behorende reissom.

Inlichtingen omtrent prijzen, dienstregelingen, afvoertaxen, enz. worden verstrekt volgens de laatste in ons bezit zijnde gegevens, echter onder alle voorbehoud.
Registratie K.v.K. Amsterdam 147490

SOBAT

Officieel orgaan van de
Vereniging Oud Militairen Indiëgangers

Raad van Advies

voorzitter: M.M. Bakker, res. luitenant-kolonel der artillerie b.d.
leden: R. Boschhoff, brigade-generaal der fuseliers b.d.
H. Boschma, oud burgemeester
W. Epke, Ridder MWO, brigade-generaal b.d.
S.A. Lapré, Ridder MWO, majoor b.d.
H.A.M. Brouwers, luitenant-kolonel der infanterie Staf Inspecteur Generaal der Krijgsmacht
J.A. Bucher, kolonel der cavalerie
Chef Staf I Divisie 7December

Algemeen Bestuur

voorzitter: J. Dijkster
2e voorzitter: drs. T. Lentz
secretaris: G. Determan, Brongrass 69,
3068 PB Rotterdam, tel. 010-4206138
penningmeester:

J.A. Broeder, Noorselanden 8
8032 KW Steenwijk
Tel.: 0521-515460
postbanknummer 42.38.388
banknummer 45.85.91.300 i.o.v.
Vereniging Oud Militairen
Indiëgangers
Rotterdam

alg. adjunct:
leden: C.L.W. van Houten
N. den Hollander
Victor C. Bridié

Ledenadministratie

N. den Hollander
Sofianestraat 210, 5345 LG Oss,
tel. 0412 625109

Sociale Commissie

voorzitter: V.C. Bridié,
Van Nijenrodestraat 117,
2587 RL Den Haag, tel. 070-3290322

Redactiecommissie

eindredacteur: L.C. Zéguers, Zonstraat 118, 6463
AE Kerkrade, tel./fax 045-5454013
leden: R. Gait, Balloo 90, 9458 TD Balloo,
tel./fax 0592-241361
J. Zwaan, Lijstje 45, 1034 KN
Amsterdam, tel. 020-6319151

Boeken ter recensie zenden aan:

J. Zwaan,
Lijstje 45,
1034 KN Amsterdam

Correspondentie

1. opgave nieuwe leden, adreswijzigingen, bericht van overlijden e.o. richten aan de secretaris van de vereniging waartoe men behoort zie secretariatsadressen onder "VERENIGINGSNIEUWS".

2. boeken VOMI-Nederlands betreffend richten aan de secretaris van het algemeen bestuur.

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen in te korten en/of veranderingen aan te brengen en, zonder opgaaf van reden, niet te plaatsen.

De redactie kan niet aansprakelijk gesteld worden voor de inhoud van de geplaatste artikelen.

De artikelen geplaatst in dit blad behoeven niet noodzakelijk de zinswijze van het algemeen bestuur weer te geven.

Overname van artikelen is toegestaan mits met bronvermelding.

Druk: Helton Van Haringen & Koninklijke Drukkerij De Swart

DOELSTELLINGEN

De vereniging heeft ten doel:

het behartigen van de ideële, materiële en immateriële belangen van Oud Militairen Indiëgangers, die bij de Nederlandse Krijgsmacht in voormalig Nederlands Oost-Indië, respectievelijk Indonesië en Nieuw Guineë hebben gediend;

het behartigen van de belangen van de nabestaanden betrekkingen van hen die als direct gevolg van militaire dienstverrichtingen om het leven kwamen of tengevolge daarvan invalide werden;

het herdenken van hen die gevallen zijn tijdens militaire dienstverrichtingen in voormalig Nederlands Oost-Indië respectievelijk Indonesië en Nieuw Guineë en/of aangrenzende zeegebieden, alsmede van hen die tijdens, door of tengevolge van krijgsgewoenschap, ziekte of ongevalen in of in en door militaire dienst zijn overleden.

De vereniging tracht het gestelde doel te verwezenlijken los van elke partij-politieke richting, levensovertuiging of religie.

De vereniging staat open voor samenwerking, onder voorbehoud van zelfstandigheid, met verenigingen die zich op overeenkomstig terrein als de V.O.M.I. bewegen en aanverwante doelstellingen nastreven.

(artikel 2 van de statuten)

Het lidmaatschap staat open voor een ieder die in het voormalig Nederlands Oost-Indië/Indonesië en Nieuw Guineë in militaire dienst is geweest en voor weduwen van militairen die hieraan hebben voldaan.

SOCIALE COMMISSIE

Voorzitter
Victor C. Bridié
Van Nijenrodestraat 117
2587 RL Den Haag
tel. 07 03 28 05 32

Vice voorzitter
Jaap Vrolijk
Generaal Speerlaan 709
2285 TJ Rijswijk (ZH)
tel. 07 03 94 30 48

Secretaris-Notulist
Henk Barmantia
Lohmesplek 50
2582 VT Ridderskerk
tel. 01 60 46 38 54

SOCIALE DISTRICTSCOÖRDINATOREN

Noord Nederland
Ben C.H. Habich
Boanckerweg 30
3065 TJ Nieuw-
tel. 05 94 54 85 03

Oost Nederland
Joring Bekker
van Hoewallstraat 30
7470 AD Geer
tel. 05 47 27 11 55

Canada & USA
Gerard Ledderhof
149 Sandwell Drive
Oshville, Ont. Canada,
L6L 4E1
tel. 905 827-3216

Zuid Nederland
vacant

West Nederland
vacant

Algemeen Consulcent
Geerd H.L. Oberman
Tulpenconium 143
4708 GC Bovenkooi
tel. 01 65 93 63 43

Midden Nederland
vacant

SOCIAAL COMMISSARISSEN

Groningen
vacant

Overijssel
Jan Thamer
Volerikstraat 67
7604 CP Almelo
tel. 05 48 81 94 36

Drenthe
Jannie van As-Dijkstra
Knottenplat 60
9761 BW Eelde
tel. 05 03 09 37 02

Limburg
Harry J.A. Dols
Heerleerweg 48
6132 CL Sittard
tel. 04 84 52 13 18

Friesland
Hans N. Blom
Gerben Ypmastraat 13
8723 CP Scardum
tel. 05 14 52 21 07

Biviersland
vacant

Veluwe
Felix H.J. Holbergen
Berkenoord 107
8172 AR Vossanen
tel. 05 78 57 59 35

Zuid-Holland Noord
Bob Verhoef
Beatrijdsaan 10
2751 XC Moerkapelle
tel. 07 93 93 16 37

Flevoland
Frits H.A.M. Frontzen
Oevergracht 13
1359 AE Almere
tel. 05 65 53 89 72

Zuid-Holland Zuid
Jaap H. van Bruggel
Gronswaard 54
3342 DD H.L. Ambacht
tel. 078 6 82 18 24

Zeeland
Tom Kooper
M. Coehoorngracht 44
4381 BT Vlissingen
tel. 01 10 46 90 00

Noord-Holland
Han J. Harmsen
Egelantierlaan 26
2015 KI Haarlem
tel. 02 3 5 24 00 10

Utrecht/Gooi
Eppo R. Schweertman
Luthetof 37
1216 KN Hilversum
tel. 03 5 6 21 78 00

Noord-Brabant Oost
Antoin P. Pennings
Thorbeckestraat 101
5044 SM Oss
tel. 04 12 82 35 15

Noord-Brabant West
vacant

FONDS SOCIALE ZORG

Beheerder
Leen van Eijk
Oost Kanaalweg 12A
2461 EP 't Woude
tel. 01 72 60 27 65

Assistent beheerder
Tjibbe J. Gaastera
A. van Heusdenstr. 15
2461 VJ 't Woude
tel. 01 72 60 24 52

Propagandist
Jac. M. Hulsbeek
Alberdus Thijnsloot 19
2081 ES Bloemendaal
tel. 02 3 5 39 19 20

sociale
VERENIGING
OUD MILITAIRES
INDIËGANGERS

omgekeerd bij

stichting
veteranen
platform

Vereniging Oud Militairen Indiëgangers

- Ingeschreven in de registers van de Kamer van Koophandel te Arnhem onder letter en nummer V 123191 -

Jaarcontributie minimaal f 30,00
inclusief 6x per jaar "Sobat"

nummer 54 - 12e jaargang nr. 4
augustus 1997

Bij de voorplaat

"The dutch army".

Enigszins door mij aangepast luidt de eerste strofe van het eerste gedicht van een dun (thans buitengewoon vergeeld) boekje dat in de winter van 1944/45 (genummerd) werd uitgegeven onder de titel "Geuzenliedboek (derde vervolg)" als volgt:

"Wie roept ons, wie roept ons?
"De stem uit den tijd
"Van 50 jaar geleden
"Van hen, die toen streeden
:Van een thans verguisde strijd.

Nu wij met Churchill kunnen zeggen:
"we are now nearing the end of our journey" is het goed eens terug te kijken naar die tijd.

Toen spraken we, niet geheel van humor ontbloot, van "the dutch armoe". En de eerste foto's van mijn militair zijn tonen ons als GBI-ers in korte broek en tropen-shirt in een druilerige regen in de omgeving van Malvern Wells.

Na met de "Alcantara" halverwege Singapore/Batavia te zijn gekomen, werden wij teruggestuurd naar Malakka en daar in Port Swettenham ontscheept. Uiteindelijk kwamen we in Serdang terecht (ik was toen overgeplaatst naar 2-13 RI) op een rubber-plantage. Goed uitgerust als wij waren hadden wij de beschikking gekregen over fantastisch "tropen"-ondergoed. Van die dikke Jaeger-onderbroeken, vele maten te groot en waarschijnlijk als onbruikbaar te bestempelen Engelse

leger-voorraden aan ons voor goed geld verkocht. Spottend zeiden we dan ook dat ze ingebouwde bustehouders en knielappen hadden. Enig nut hadden ze toch, want wij dweilden daarmee de vloer van ons kwartier aan als wij corvedienst hadden. Bij mijn overplaatsing naar 2-13 RI werd ik ingedeeld bij het carrier-peloton. Ik ben daar tot december 1946 als brenschutter gebleven. In die tijd heb ik niet meegemaakt dat wij de beschikking kregen over carriers. Wel lieten we bij de Chinees kleren maken om er enigszins netjes uit te zien. Zo had ik een broek die heel in de verte nog iets weg had van de militaire khaki-kleur. Geschaamd heb ik mij toen ik een paar nieuwe schoenen moest hebben en ik er een paar japanse afdankertjes kreeg. Wij hadden nu eenmaal van alles te weinig.

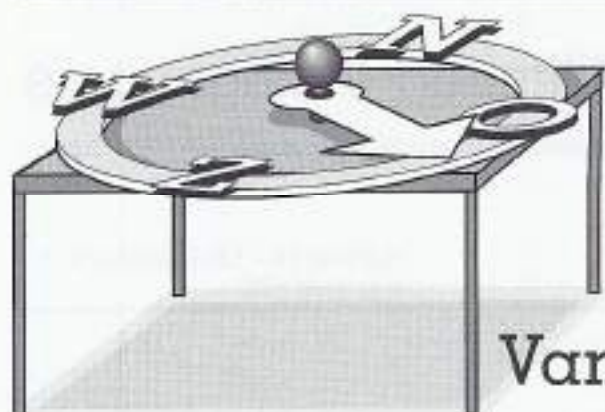
Na 2-13 RI kwam ik via de SRO in Bandoeng bij 1-3 RI (de "watermannen") terecht. Daar geschiedde het dat wij eind 1947 plotseling witte zakdoeken kregen uitgereikt. Ze waren prachtig glanzend wit en wij wisten niet wat er mee te doen. Wij vonden het zonde om onze neuzen er in te snuiten en ze dan bij de wasserij "Atoom" op een kali-steen kapot te laten slaan. Bovendien vonden wij dat wit veel te weinig camouflerend. Het beste wat wij er mee konden doen was om de emblemen waar wij zo trots op waren er op te laten batikken.

Dat hebben velen van ons laten doen en een specimen daarvan vindt U op de omslag van dit nummer.

En mocht mijn geheugen mij ooit in de steek laten, dan kan ik altijd terugvinden dat ik toen behoorde tot de B-coy van 1-3 RI.

TL.

Kopij voor het volgende nummer inzenden vóór **25 aug. a.s.** aan: Zie onder rubriek: VAN DE REDACTIE. S.v.p., zo mogelijk, eenzijdig getypt insturen met anderhalve of twee regels afstand.

Van de Bestuurstafel

Op de aandacht die in de verschillende media is besteed aan het feit dat het 50 jaar geleden is dat de eerste politionele actie begon, komen wij nog wel terug. Wij willen Uw en onze vakantie daardoor niet laten bederven.

Hoewel,

De eenzijdigheid in benadering droop er weer aan alle kanten van af. Maar daar zijn wij sinds de 60-er jaren wel aan gewend.

Van bestuurszijde valt alleen maar te melden dat wij een rekest aan de Minister President hebben gericht met het verzoek om de diensttijden die sommige sobats deels bij de KL, deels bij het KNIL, hebben doorgebracht voor de compensatie van f 7.500,- als één geheel te beschouwen en niet gesplitst. Dit omdat wij de situatie dat de betrokkenen op grond van de ene wet niets krijgen en op grond van de andere wet ook niets, onacceptabel vinden.

Het bestuur heeft het Wetsontwerp m.b.t. de 1000 gulden en de daarbij gevoegde toelichting ter inzage gekregen.

Hoewel hierover nog wel het nodige gezegd kan worden, heeft het bestuur besloten hierop voorlopig niet te reageren.

In elke sobat start wel een lijstje met de namen van onze strijdmakkers die zijn heengegaan. Wij vinden het niet verantwoord als door acties onzijdig het wetsontwerp zou worden aangehouden of zelfs ingetrokken. Nu is het zaak dat het ontwerp zo snel mogelijk door de Kamer wordt geloodst, omdat door elk uitstel wel weer een aantal weduwen buiten de boot zullen vallen.

Het lid van de Raad van Advies van

de VOMI, de heer S.A. Lapré RMWO, heeft een schrijven gericht aan de voorzitter van de Stichting Veteranenplatform, waarvan de inhoud als volgt luidt:

Hooggeachte Generaal,

Dese brief had ik al veel eerder willen schrijven, doch vanwege grote drukte is dat er nu pas van gekomen. Daarvoor mijn verontschuldigingen. Echter de punten waarom het gaat zijn en blijven zeer actueel.

1. Ik refereer gaarne naar ons constructief gesprek op 6 december 1996 te Schaarsbergen bij de 50-jarige herdenking van de 1e Divisie 7 December.

Het onderwerp waar het om ging was dat het boek van de Indië-veteranen niet gesloten zou worden. Voorts informeerde U mij dat U op 12 december 1996 te Doorn een speech zou houden waarbij onder meer uw gehoor zou bestaan uit de Minister van Defensie, de vertegenwoordigers van de krijgsmachtdelen, de Inspecteur-Generaal der Veteranen, de Stichting Dienstverlening Veteranen (SDV), de leden en plaatsvervangende leden van het Algemeen Bestuur en nog anderen.

2. Ik vertelde U dat ik op uitnodiging van de Werkgroep Indië Militairen op 27 december 1996 te Schaarsbergen ook een spreekbeurt zou houden over het "niet sluiten van het boek der Indië-veteranen".

U verraste mij door naar voren te brengen dat evengoemd onderwerp één van de punten was van uw speech en dat ik U bij mijn spreekbeurt op 27 december 1996 te Schaarsbergen mocht citeren en dat hetgeen U onder meer zou richten tot

de Minister van Defensie als volgt zou luiden:

"Ik wens namens het Veteranen Platform aan U als Regeringsvertegenwoordiger uiting te geven aan onze dank en waardering voor datgene wat tot op heden bereikt heeft kunnen worden. Dat betekent niet dat het boek over veteranenzorg met de overheid gesloten is. Integendeel, dat vraagstuk is een levend organisme en aan het boek uit het (nabije) verleden worden waarschijnlijk weer nieuwe hoofdstukken toegevoegd".

3. Op 27 december 1996 heb ik na een inleiding meteen U geciteerd (zie punt 2) hetwelk door de vele aanwezige veteranen en hun echtgenotes/partners, waaronder ook een lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal, met grote voldoening werd ontvangen.

4. Daarna werd door eenieder overeengekomen om in deze als één man achter het Veteranen Platform te gaan staan, waarbij men van mening was dat de volgende belangrijke punten - met behulp van het Veteranen Platform - zouden kunnen worden gerealiseerd. Die kernpunten worden thans met nadruk aangereikt.

A. Wat betreft de kwestie van het vrijwordingsproces van Nederlands Indië/Indonesië zijn er twee data die van groot belang zijn:

1. De datum van Nederland
Dat is 27 december 1949. Toen sloot Nederland zijn koloniale periode af. Destijds ondertekende onze Koningin Juliana dit document. Voor Indonesië tekende de vice-president, dr Mohamed Hatta.

27 december is onze datum.

2. De datum van Indonesië

Dat is 17 augustus 1945. Toen proclameerde ir. Soekarno eenzijdig de onafhankelijkheid van Indonesië 17 augustus 1945 is hun datum.

Welnu, wanneer de huidige Nederlandse regering een brief stuurt naar de voorzitter van de Tweede Kamer (d.d. 30 januari 1995, onderwerp: vragen van het lid mevrouw Siples van Groen Links, omtrent de onafhankelijkheidsverklaring van Indonesië en het komende Staatsbezoek), waarbij zij stelt dat zij - de Nederlandse regering - als historisch feit erkent de onafhankelijkheidsverklaring van Indonesië, zijnde 17 augustus 1945, dan zou dat in feite kunnen inhouden dat Generaal Spoor en zijn krijgsmacht ingezet zijn in een agressieve oorlog tegen een soevereine staat.

Zo mag het niet de historie ingaan. Dat is onacceptabel. Dit veroorzaakt trauma's bij vele Indië-veteranen. Het gaat dus om de legitimiteit van de politieke acties.

Er is reeds ernstig hiertegen geprotesteerd door de Vereniging Oud Militairen Indiëgangers Nederland (VOMI Nederland) door middel van de ingediende petitie aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten Generaal d.d. 25 januari 1995. Doch het antwoord van de Nederlandse regering was ontwijkend en uiterst onbevredigend geweest (zie de brief aan VOMI Nederland d.d. 3 juli 1995, onderwerp "petitie Staten Generaal" van de Minister van Buitenlandse zaken).

Het Veteranen Platform moge met klem worden verzocht hier het nodige aan te doen

B. We hebben een veteranenpas en daar zijn we blij om. Echter:

1. Deze pas is geen officieel document waarmee gelegitimeerd kan worden.

Het Ministerie van Defensie is een regeringsinstantie. De veteranenpas dient dus een pas te zijn waarmee de veteraan zich overal officieel kan legitimeren.

2. Vele veteranen kunnen of durven niet meer alleen op stap. Zij reizen dan vergezeld van hun echtgenoten,

partners of begeleiders c.q. begeleiders.

En circa 5 vrije treinreizen per jaar voor twee personen is wat de veteraan zeker toekomt.

3. De Indië/Nieuw-Guinea-veteraan kreeg destijds in Nederlands Indië een luttel bedrag aan "salaris". Ook het gevarengeld was minimaal. Thans ware per veteraan een bedrag aan contanten uit te betalen, tensinde tegemoet te komen aan zijn hartewens om - vergezeld van echtgenote, partner of begeleid(st)er - een reis te kunnen maken naar één van die verre erevelden in de tropen, om als laatste groot bloemen te leggen bij het graf van een familielid, vriend of collega. Zijn laatste wens is dan vervuld, zodat hij - wanneer zijn tijd is gekomen - rustig de ogen kan sluiten. Zij, die reeds op eigen kosten zijn gegaan, kunnen dat bedrag desgewenst aan andere zaken besteden. Het geschatte bedrag waar het om gaat zal circa f 6000,- bedragen (voor twee personen). In ditzelfde project dient ook verwerkt te worden, wanneer een ouderpaar of één van de ouders een omgekomen zoon wil bezoeken op één van de erevelden. Wellicht kan een stichting in het leven worden geroepen.

C. De Indië/Nieuw-Guinea-veteranen zijn in de herfst van hun leven. Ik vind, en met mij zeer velen, dat aan het bovenstaande door de Nederlandse regering zal worden voldaan. Ik moge de voorzitter en het bestuur van het Veteranen Platform verzoeken het bovenstaande te doen verwezenlijken.

D. Tot steun van het Veteranen Platform heb ik een kopie van mijn brief doen aanbieden aan de leden van de Defensie Commissie van de Tweede Kamer.

Met vriendelijke groet en gevoelens van hoge achting,

w.g.
S.A. Lapré RMWO.

In Australië bestaat een veteranen vereniging, de NESWA (Netherlands Ex-Servicemen & Women's Association). De Queensland-afdeling daarvan heeft een boek uitgegeven (uiteraard in de Engelse taal), waarvan een exemplaar door een van

de leden op 14 maart op Soestdijk aan Z.K.H. Prins Bernhard werd overhandigd.

Het boek, een thesis voor het afstuderen van Dr. Jack Ford, is getiteld "Allies in a Bind" en is gebaseerd op de ontwikkeling van de relaties tussen Nederland/Nederlands-Indië en Australië in de jaren van de Tweede Wereldoorlog.

Het zes jaren durende onderzoek bracht een groot aantal onbekende feiten en documenten aan het licht die aantoonde wat er door de Nederlanders was gepresteerd bij het verdedigen van Nederlands Indië en Australië.

Het boek (ISBN 0 646 29557 8) is in zeer beperkte oplage geproduceerd kan alleen maar schriftelijk besteld worden bij NESWA Qld. POBox 3169 Loganholme Qld 4129 Australië of per fax +61-7-54923254 of per email neswa@lexicon.net.au.

Betaling kan in Nederland geschieden door storting van fl. 116,- (per luchtpost thuisbezorgd) op rekening van Koster/NESWA bij de ABN-AMRO Beverwijk rek.nr. 60.38.57.027.

Het boek heeft een formaat van 160x230x40 mm. en telt 478 pagina's, inclusief 20 kaarten en foto's.

Eén dezer dagen bereikte ons het bericht dat één van de mannen van het eerste uur van de VOMI (toen nog COMI geheten), de heer H. van Leeuwenstein, op 20 juni van dit jaar op 81-jarige leeftijd is overleden.

Zij, die met hem hebben gewerkt aan de oprichting van de VOMI, herinneren zich hem als een man die dag en nacht werkte voor de club en bijzonder nauwgezet was, o.a. op het punt van statuten en reglementen voor zover die bestonden.

Niettemin mogen we zeggen dat ook dank zij de heer van Leeuwenstein de VOMI kon worden tot wat ze nu is, een vereniging die met rASSE schreden de 10.000 betalende leden nadert. Wij zijn hem en de andere mannen van het eerste uur veel dank verschuldigd.

Tentoonstelling

Tentoonstelling "Wij werden geroepen... 50 jaar na toen".

Onder deze titel is in Elten-Leur door een groepje van 4 sobats een tentoonstelling georganiseerd over de belevenissen en herinneringen van de mannen uit Elten-Leur en omgeving, die in de periode 1946-1950 als militair werden uitgezonden naar het toenmalige Nederlands Oost-Indië. Via de pers werden de Indische veteranen opgeroepen hieraan mee te werken door hun souvenirs en herinneringen uit hun tropentijd tijdelijk in bruikleen te geven voor deze expositie. Bedoeld werden foto's, insignes, tijdschriften, houtsnijwerk, kristallen, zilveren sieraden, schelpen, tropenkleding, onderscheidingen enz.

enz. (geen wapen of munitie). Hierop werd door bijna 60 veteranen gereageerd en hiermee werd in het heemkundig museum een zeer bezienswaardige tentoonstelling ingericht.

De expositie werd op 15 maart j.l. door de burgemeester van Elten-Leur, drs. M. van de Ven, officieel geopend. Hierbij werden ook de 5 gesneuvelden plaatsgenoten herdacht in het bijzijn van de nabestaanden.

Op 1 juni j.l. is de expositie weer gesloten. Maar in de periode van twee en een halve maand hebben ongeveer 1000 personen de expositie bezocht, vooral veteranen. Voor hen was het een vorm van een reünie, een weerzien van oude maten, een opha-

len van herinneringen aan de jaren, die nog diep in hun geheugen zijn gegrift.

De expositie en de publiciteit daaromheen in de regionale pers en T.V. betekenden ook een erkenning van hetgeen, wat zij destijds ver van huis en haard hebben gedaan.

Ook voor de nabestaanden van de 5 gesneuvelden gaf het een grote voldoening, dat hun broers werden herdacht, die in de tropen zijn achter gebleven.

Kortom de tentoonstelling was een groot succes en de initiatiegroep kijkt er met veel plezier en voldoening op terug.

J. Nooljens

Van de Redactie

Beste sobats, de redactie doet haar uiterste best om van ons verenigingsorgaan "SOBAT" een aantrekkelijk, graag gelezen blad te maken. Maar voor praktisch alles bestaan er regels, dus ook voor het voorbereiden en het maken van de "SOBAT". Om een en ander in goede banen te geleiden is er, in samenspraak met de drukker, een tijdplanning gemaakt. Het eerste punt van deze tijdplanning is de sluitingsdatum voor het inzenden van kopij en de laatste datum die in die planning genoemd wordt is die van de dag dat de "SOBAT" bij de leden in de bus valt.

Daartussen liggen nog 21 productiedata, zijnde de dagen waarop een bepaald facet van de productie een aanvang neemt. De sluitingsdatum voor het inzenden van de kopij is dus een zeer belangrijke datum. Het is dan ook daarom dat de redactie nogmaals een beroep op u allen doet om daar terdege rekening mee te houden. Daar in elke "SOBAT" de sluitingsdata voor de eerstvolgende drie nummers vermeld worden, kan men dus

nooit het argument van het niet geweten hebben aanvoeren. Dit geldt niet alleen voor de verenigingen, maar uiteraard ook voor elke individuele inzender van kopij. Binnen de redactie is er, het is reeds eerder bekend gemaakt, met betrekking tot de eerste behandeling van de ingezonden kopij, een taakverdeling gemaakt. Het is dus voor een vlot verloop zeer belangrijk dat de inzenders van kopij deze ook naar het juiste adres sturen. Volledigheidshalve hiernavolgend nogmaals deze taakverdeling.

- Dhr. R. Grit: Verenigingsnieuws; Refinies; Opsporing gezocht/Op zoek naar; alles met betrekking tot de Sociale Commissie.**
Dhr. J. Zwaan: Boekbespreking (recensies van boeken, kranten) artikelen en dergelijke.
Dhr. L. Zéguers: Alle overige kopij.

De adressen en telefoonnummers van bovenstaande redactieleden zijn te

vinden in de colofon (binnenzijde omslag).

Tenslotte nog het volgende. Het komt veelvuldig voor dat de redactie krantenknipsels, artikelen e.d. ter publicatie in de "SOBAT" toegestuurd krijgt. Hoe graag wij dit in veel gevallen ook zouden willen doen, kan dat niet zo maar; ook hiervoor bestaan er weer regels.

Praktisch alles wat reeds eerder gepubliceerd is in boeken, kranten, tijdschriften, enz. kan alleen dan maar in ons blad overgenomen worden, indien de inzender tevens een schriftelijk "bewijs van vrijwaring" (gegeven goedkeuring van auteur/uitgever) mee inzendt.

Hopende op een goede naleving van de regels, kunnen wij als redactie alleen maar zeggen; al bij voorbaat dank daarvoor en zoals reeds gezegd, wij van onze kant doen ons best om u een goed product aan te kunnen bieden.

Sluitingsdata inzenden kopij:

- 25.08.1997 nummer 55**
(oktobernummer)
27.10.1997 nummer 56
(decembernummer)
29.12.1997 nummer 57
(februarinummer 1998).

Onthulling Indië-monument in Delft

Onder grote belangstelling van burgerlijke en militaire autoriteiten, veteranen, besturen van VOMI-afdelingen, Wapenbroeders en nabestaanden werd op 26 juni j.l. in Delft het monument onthuld van de 16 uit Delft afkomstige militairen die in het voormalige Nederlands-Indië gesneeuvelde zijn.

Voorafgaand aan de onthulling werd in de raadzaal van het stadhuis een bijeenkomst gehouden voor genodigden en nabestaanden.

Namens de gemeente Delft sprak de burgemeester, drs. H. v.d. Wansum, er zijn voldoening over uit dat het monument na 3 jaar besprekingen met de heren Weijs, Bekking en Bos er nu eindelijk gekomen is. De gesneeuvelde Delftse militairen hebben dit monument verdiend en ook de nabestaanden. Zij weten nu dat wij hun man, zoon of broer niet vergeten zijn. Wij zullen ze blijven gedenken en eren. Wij hebben nu een vaste plaats om dit jaarlijks te doen.

Voorzitter B. Weijs richtte zich tot de nabestaanden en de andere aanwezigen met de woorden: "Wij zijn nog niet klaar. Vele monumenten zullen nog volgen. Wij zijn onze sobats niet vergeten". Hij dankte de burgemees-

ter en het gemeente-bestuur voor het aanbieden van dit monument. Hierna werd een gedicht voorgedragen door de heer Bekking, waarna het gezelschap zich te voet naar het monument begaf, waar in groten getale de sobats reeds aanwezig waren.

Hier richtte de voorzitter van VOMI Nederland, de heer J. Dijkema zich tot de aanwezigen en zei o.a.: "Wij zijn onder moeilijke omstandigheden

naar Indië gestuurd. Wij hadden er niet om gevraagd en daarom gedenken wij met deze steen onze gesneeuvelde sobats." Ook hij dankte de burgemeester en ook alle belangstellenden, die in groten getale aanwezig waren en daarmee blijk gaven van hun medeleven.

Vervolgens nodigde hij de burgemeester en een nabestaande, de heer Stam uit voor de onthulling van de steen die met de VOMI-vlag was bedekt.

De vlaggen werden gehesen door de Zee-cadetten, afd. Rotterdam.

Na het hoornsignaal en het Wilhelmus, gespeeld door de Drumguards Delft, volgde een kronlegging door de burgemeester namens de gemeente Delft en door de heren Bekking en Bos namens alle Delftse veteranen en de heer Weijs namens Zuid-Holland Noord. Daarna gaf de heer Bekking het sein voor het defilé, waarna nabestaanden en vele anderen langs het monument trokken. Heel veel bloemen werden er gelegd.

Na de plechtigheid werden allen uitgenodigd op het stadhuis voor een drankje, waarbij nog veel nagepraat werd.

G. Bekking

Onze activiteiten
worden mede mogelijk gemaakt
door de opbrengsten
uit de Giroloterij en de Bankloterij.

Uw deelname
aan de Giro-, c.q. Bankloterij
wordt daarom van harte aanbevolen.

Onthulling Monument in Oud-Beijerland

De Burgerzaal van het Gemeentehuis Oud-Beijerland was op vrijdag 20 juni j.l. tjokvol met belangstellenden en officieel aanwezigen om de onthulling bij te wonen.

Onder hen bevonden zich Burgemeester en Wethouders, nabestaanden, mevrouw Van Ardenne (lid Tweede Kamer voor het CDA), de heer Van den Doel (lid Tweede Kamer voor de VVD), mevrouw F. Zuidwegt (directeur SDV), Generaal-majoor C.H. Nicolai, Commandant 1 Div. "7 Dec." met Adjudant F. Willemsen, de heer J. Dijkema, voorzitter VOMI Nederland met bestuurders, de heer M.M. Bakker, voorzitter Raad van Advies VOMI Nederland, de heer K. Orsel namens het VP, vertegenwoordigers van de Bond van Wapenbroeders, van de COM, de AVOM, VOMI-afdelingen Brabant, Zeeland, Zuid-Holland Noord, de reünie-commissies van 1-12 RI, 1-15 RI, 4 Bat. Grenadiers, KNIL-luchtmacht, Knil en VHK. Na opening door de heer Waardenburg, Gemeente-voorlichter, sprak burgemeester B.B.M. van der Hart. Hij zei o.a.: "Voor de doorsnee-Hollander was Indië ver weg. Hoewel wij liefkozend over 'ons Indië' spraken, was Indië voor de meeste mensen een ansichtkaart van een ver familielid of een plaatje in de blaadjes van misse en zending. De Japanse

bezetting en de daarbij gepleegde gruweldaden bleven lange tijd bij de Nederlandse burgers onbekend. Wij hadden het ook veel te druk met de wonden, die de Tweede Wereldoorlog had geslagen, te laten helen.

De Tweede Wereldoorlog en de roerige dekolonisatie-periode daarna heeft net zo goed als in Nederland slachtoffers gemaakt. Slachtoffers, die wilden vechten voor hun vaderland. Het waren mensen, zoals u en ik, met hun bange momenten, maar velen met hun heldhaftige momenten. Via een gedenksteen of een monument gedenken wij overal in het land deze mensen. Voor Oud-Beijerland zijn dat de volgende personen, die hier geboren zijn: Simond Goudsward, Arie Willem Lips, Marinus Oosterom, Neeltje Schipper, Jacob Stolk, Jan Arie Vermaas, Willem van Vliet en Pieter Johan Wallin. Ik hoop, dat door middel van het gedenkteken, dat we zo gaan onthullen, deze mensen een waardige plaats in onze gemeenschap hebben gevonden en zo niet vergeten zullen worden". Als tweede spreker volgde Generaal-majoor C.H. Nicolai. (zie citaat elders in dit blad).

Hierna volgde een korte wandeling naar de plek waar het door mevrouw Ingrid Kruit, wonende in Oud-Beijer-

land, ontworpen monument geplaatst is.

In een korte toespraak memoreerde voorzitter Ger de Jong de achtergronden van deze gebeurtenis en las het gedicht "DE WACHTERS BIJ HUN NAAM" voor van Pierre Huyskens. Hij bedankte alle nabestaanden, burgemeester Van der Hart en wethouders voor de realisatie. Dank ook aan mevrouw Griffioen en de heer Waardenburg, die bij de voorbereidingen betrokken zijn geweest. Tenslotte dank aan onze leden in de Hoekse Waard en Oud-Beijerland, die ons verzoek hebben ondersteund, te weten de sobats Hensen, Wieringa, Van Bennekom, Both, Van Bree en Stolk.

Ger de Jong eindigde met de woorden: "Moge dit de plaats worden waar u in de toekomst even in herinnering stil kunt staan, kijkend naar zijn of haar naam en terugdenkend aan de tijd dat hij of zij nog andere plannen hadden". Burgemeester Van der Hart onthulde, samen met voorzitter Ger de Jong, het monument door de gemeentevlag te verwijderen, gevolgd door hoornsignaal, twee minuten stilte en wederom hoornsignaal.

Krans-/bloemlegging werd verricht door de burgemeester en een wethouder, vervolgens door de Commandant 1 Div. "7 Dec." Generaal-majoor Nicolai en Adjudant Willemsen, Ger de Jong namens VOMI Zuid-Holland Zuid, het voormalig verzet en anderen.

De onthulling werd besloten met het zingen van de coupletten 1 en 6 van het Wilhelmus en een defilé langs het monument.

Daarna ging het terug naar de burgerzaal, waar nog enige tijd kon worden nagepraat en als sluitstuk van deze dag de uitreiking van de Divisiespeld door Generaal-majoor Nicolai aan voorzitter Ger de Jong plaats vond. Omstreeks 18.00 uur was het tijdstip aangebroken waarop allen huiswaarts keerden.

H.C. Clasquin, Zuid-Holland Zuid

De leden van het voormalig O.V.W.-bataljon 1-1 R.I. houden op 26 september 1997 een reünie in de Johan Willem Frisokazerne te Assen. Zij, die hiervoor geen uitnodiging hebben ontvangen, kunnen zich alsnog opgeven bij de secretaris van de reünie-Commissie, tel.: 0592-330029, dhr. S. Doorn.

7e Hupva, 50 jaar. Ter gelegenheid hiervan organiseert de reünie-commissie een reünie op woensdag 24 september 1997 in de Korporaal van Oudheusden kazerne te Hollandse Rading. Voor inlichtingen: Ph. Meershoek, tel.: 070-3250487.

Op vrijdag 19 september a.s. wordt weer de jaarlijkse reünie gehouden van het voormalig Havencommando / D.K.G. Tandjong Priok. De reünie vindt weer plaats in Kumpulan Bronbeek te Arnhem. Inlichtingen bij G. Kappert, Enschede, tel.: 053-4351296 of bij J. van Zwienen, Lekkerkerk, tel.: 0180-861448.

Op zaterdag 11 oktober a.s. houdt het O.V.W.-bataljon II-4 R.I. een reünie in de Kolonel Sixkazerne te Amsterdam. Kosten f 10,-. Mocht u geen oproep ontvangen hebben, dan kunt u zich aanmelden bij Frans J. Damen, Engelandlaan 690, 2034 HD Haarlem.

Op woensdag 3 september 1997 wordt een reünie gehouden van 3-1 RATA (Regiment Anti Tank Artillerie) le Div. "7 Dec.". In mei 1948 opgekomen in de Boreelkazerne te Deventer. De reünie is in de Prins Mauritskazerne in Ede. Inlichtingen: J.C. Aandewiel, Peerlenburg 14, 3601 JB Maarssen. Tel.: 0346-568521. Op vrijdag 19 september 1997 houdt het Indië-regiment II-6 R.I. een reünie

in de Trip van Zoutlandtkazerne te Breda.

Programma:
Tussen 10.00 en 10.45 uur ontvangst.
11.45 uur: Dodenherdenking bij het monument op deze kazerne.
12.30 uur: Lunch, waarna gezellig samenzijn.
16.30 uur: Gezamenlijke rijstmaaltijd.
18.00 uur: Einde reünie.

De sobats van dit regiment (ook genaamd "De kapotte schoen"), die nog niet in de administratie van het reünie-comité zijn opgenomen en graag willen deelnemen aan de reünie kunnen zich opgeven bij: Dhr. C.J.G.L. Farla, Valkentierslaan 296, 4834 CP Breda. Tel.: 076-5650965.

L.T.D. Noord-Sumatra houdt op 20 september 1997 haar 10e reünie in de Kromhoutkazerne te Utrecht. Voor verdere inlichtingen: J. v. Leeuwen, tel.: 0172-415789 of Secretaris Reünie-Commissie: tel.: 0182-393545.

Reünie Veteranen Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee. Op vrijdag, 26 september 1997 wordt onder auspiciën van de Stichting Marechaussee Contact in de Koning Willem III-kazerne (OCKMAR) te Apeldoorn een reünie gehouden voor hen die behoren tot de groep "Boerma/Plaisier". Hiertoe worden gerekend zij die in het voormalig Nederlands-Indië (inclusief Nieuw-Guinea), Korea en Engeland hebben gediend bij het Wapen der Koninklijke Marechaussee en/of het Korps Militaire Politie. Tijdens deze reünie zal het nieuwe boek van Arie J. van Veen, "Militaire Politie in Nederlands-Indië 1945-1951" worden gepresenteerd. Voor informatie betreffende deze reünie kunt u zich wenden tot de secretaris van de reünie-commissie, de heer R. Gras, tel.: 035-5258313. De Vereniging Oud-Strijders 8 R.V.A. le Divisie "7 December" houdt op vrijdag 3 oktober 1997 haar 34-ste

Reünie in de Trip van Zoutlandtkazerne te Breda. Degenen, die tot 8 R.V.A. hebben behoord, maar nog geen lid van de vereniging zijn, kunnen zich aanmelden bij: M. Peeters, Eikenstraat 25, 5922 CB Venlo. Tel.: 077-382.75.10.

REÜNIE 3-8 R.I. "DE SPRINGBOKKEN". Op vrijdag 3 oktober a.s. zal onze tweejaarlijkse reünie worden gehouden in de Lt.Kol. Tonnetkazerne in 't Harde. Uitnodigingen volgen. Verdere informatie bij B. Bronke, Raadhuisstraat 29a, 1541 JA Koog aan de Zaan.

Op woensdag 8 oktober 1997 houdt het 3e Eskadron Huzaren P.A.W. O.V.W. haar 20e reünie in de Bernhardkazerne. De reünie-commissie rekent op alle sobats en zo mogelijk met hun partners of begeleiders. De deelnemers worden tussen 10.00 en 11.00 uur verwelkomd met koffie en de beroemde cake. Doordat zich een sponsor (die anoniem wil blijven) gemeld heeft, kunnen de kosten voor deelname gedrukt worden, zodat alleen maar f 12,50 betaald hoeft te worden voor de partner of begeleider. Dit bedrag s.v.p. over te maken op gironummer 4673284 t.n.v. Theo Groot Amstelveen, o.v.v. Reünie 97. Men kan ook op de dag zelf afrekenen, maar dan wel tijdig uw deelname telefonisch berichten bij Bram: 023-5264531, of bij Theo: 020-6473342, of bij Piet: 020-6373750.

De Reüniecommissie 41e L.B.W. heeft het voornemen om in het voorjaar van 1998, bij voldoende deelname, een reünie te organiseren ter gelegenheid van het feit dat de 41e L.B.W. 50 jaar geleden naar Indië is vertrokken. Gaarne uw telefonische reactie aan Henk Kort (voorzitter) 070-3962432, of telefonisch of schriftelijk aan Piet van Dijk (secretaris), Reuvenlaan 142, 2273 JT Voorburg, 070-3861548.

Voorzitter Zuid-Holland Zuid onderscheiden

Uitreiking 7 dec. Divisiespeld Ger de Jong

Elders in dit Sobatnummer is het verslag opgenomen van de onthulling van een monument in Oud-Beijerland. Bij deze onthulling was ook aanwezig Generaal-majoor C.H. Nicolai, Commandant 1 Div. "7 Dec".

Aan het eind van de middag waren allen, die de onthulling hadden bijgewoond, naar de burgerzaal teruggekeerd om het programma van deze dag af te sluiten.

Eerst dankte voorzitter Ger de Jong burgemeester Van der Hart en allen die aan de realisatie van het monument hadden meegewerkt. Als herinnering kreeg de burgemeester een exemplaar van het beeldje de Sawahtrapper, officieel bekend als "Soldaat Overzee '45-'62". De gemeente-voorzitter, de heer Waardenburg, gaf daarna de microfoon over aan Generaal-majoor Nicolai. Eerder op deze dag, voorafgaande aan de onthulling, had de generaal o.a. reeds gezegd: "De 1e Divisie "7 December" is een divisie, die trots is op haar geschiedenis en die zich nauw verbonden voelt met haar veteranen, die in die geschiedenis zo'n belangrijke rol hebben gespeeld. En we proberen dat ook te tonen. Als Commandant doe ik dat o.a. door, waar maar enigszins mogelijk, bij reünies en herdenkingen met mijn aanwezigheid van mijn belangstelling blijf te geven.

Dit betekent dat ik, buiten het aantal keren dat ik mij noodgedwongen heb moeten laten vertegenwoordigen, in de 8 maanden dat ik deze functie bekleed, al voor de 14e maal een dergelijke plechtigheid bijwoon. Nu is het niet zo, dat ik mij bij al die plechtigheden ook geroepen voel het woord te voeren. Ik ben daar heel bewust zeer terughoudend in. Enerzijds, omdat ik vind dat de na-oorlogse generatie, waartoe ik behoor, beter naar de veteranen kan luisteren, dan andersom. En anderzijds omdat een te veelvuldige herhaling een boodschap kan ontcrachten.

De reden dat ik deze keer toch het woord voer, is dat het mij een goede gelegenheid lijkt mijn waardering te tonen voor de activiteiten van de VOMI en in het bijzonder van de afdeling Zuid-Holland Zuid".

Generaal-majoor Nicolai vroeg vervolgens voorzitter Ger de Jong naar voren te komen om hem de zilveren Divisie-speld uit te reiken als blijf van erkentelijkheid voor de inmiddels vele gerealiseerde monumenten, e.g. gedenkstenen in Zuid-Holland Zuid ter nagedachtenis van omgekomen Nederlandse militairen in de periode 1945-1962 in het voormalig Nederlands Oost-Indië en Nieuw-Guinea. Generaal-majoor Nicolai benadrukte de persoonlijke inzet van voorzitter

Ger de Jong en de daarmee bereikte resultaten.

Zichtbaar verrast dankte voorzitter Ger de Jong Generaal-majoor Nicolai voor de hem zojuist uitgereikte Divisie-speld en het boekje bloemen, aan zijn echtgenote overhandigd. Hierna volgde een korte toespraak door Jan Dijkema, voorzitter VOMI Nederland.

Uit handen van sobat K. Orsel, lid Veteranen Platform, ontving Ger de Jong namens het VP een herinneringschild.

Deze gedenkwaardige dag werd met een geanimeerd samenzijn en vergezeld door de goede zorg van de gemeente Oud-Beijerland afgesloten alvorens huiswaarts te keren.

H.C. Clasquin, Zuid-Holland Zuid

COLLECTORS ITEM

Wij kunnen bij voldoende belangstelling in het bezit komen van **50 SEIKO herenhorloges** met titanium plated kast met grijzige wijzerplaat en

zilverkleurig ons logo VOMI en verder 1 t/m 12 en secondenpunten en wijzers en secondenwijzer ook in zilver.

Prijs f 65,-, exclusief verpakking en porto.

Mocht u serieuze belangstelling hebben, stuurt u ons dan een briefkaart met opgave van naam, adres etc., naar:

Fonds Sociale Zorg
Oost Kanaalweg 12A,
2161 TP Ter Aar

V.B.

Boekbespreking

"Het Korps Commandotroepen 1942 - 1997"

Door Alex Krijger en Martin Elands van de sectie Militaire Geschiedenis in Den Haag.

Sdu Uitgevers Den Haag 1997.

Prijs f 39,90, 102 pagina's. Rijk geïllustreerd.

Gebonden met stofomslag. ISBN 90 08439 3. Formaat 21 x 30 cm.

De 22e maart 1997 vierde het Korps Commandotroepen haar 55-jarig jubileum. De Markt te Roosendaal, waar het tweede herinneringsboek (het eerste verscheen ter gelegenheid van het 40-jarig jubileum, 15 jaar geleden), aan Z.K.H. Prins Bernhard der Nederlanden zou worden aangeboden, was onbereikbaar. Duzenden belangstellenden blokkeerden de toegang. Het zwaar gedrilde jubilerende Korps defileerde in strakke formaties, lichte na lichte, langs de eretribune. Muziek en gejuich maakten de herdenking tot een feestelijk gebeuren.

De Engelbrecht van Nassaukazerne waar de Commando's reünieerden was een deinende zee van groene baretten.

Parachutisten gaven een show van hun kunnen ten beste, het was een groots gezicht. De reünie, waaraan duizenden oud-commando's en nog actief dienenden in dit Korps, deelnamen, was een ongeënd fenomeen op reünies, geheel vrouwloos.

Onder de duizenden reünisten bevonden zich nog geen tien mannen zonder de groene baret. Ik viel zonder dit, met trots (en na veel ontberingen en afzien verworven) gedragen hoofddeksel, werkelijk op.

En dan nu de jubileum-uitgave, een fraai uitgevoerd boekwerk. De uitreiking aan een met de groene erebaret getooid Prins der Nederlanden vond plaats in de bibliotheek van Roosendaal.

Interessant is vooral het eerste gedeelte van het boek, dat handelt over het ontstaan en de voorgeschiedenis

van het Korps Commandotroepen in Engeland/Schotland, waar de eerste Commando's, ondergebracht in Commando-eenheid nummer 10 (Inter Allied), nummer 2 (Dutch) troep, en op Ceylon (Sri Lanka), het beroemde Korps Insulinde van de Prinses Irenebrigade, werden opgeleid. Het optreden van de Commando's tijdens de Tweede Wereldoorlog in Europa en Azië, onder andere bij commando-raids op de kusten van Sumatra, was moeilijk, gevaarlijk en tot de verbeelding sprekend.

Verder behandelt het boek de hulp van de Commando's bij de bevrijding van Nederland, de slag om Arnhem, de verovering van het Zeeuwse eiland Walcheren en de vrijmaking van de vaarweg door de Schelde, alsmede de openbreking en verdediging van de corridor tussen Eindhoven en Nijmegen in 1944.

Vrij uitvoerig gaan de auteurs verder in op de strijd in het voormalige Nederlands-Indië (Indonesté) gedurende de periode 1946-1950.

Weliswaar worden de Commandotroepen in dit werk hogelijk geprezen, maar dat is in een aan deze militairen gewijd overzicht, zij het soms wat al te zwaar aangezet, niet helemaal verwonderlijk. De heren van de Sectie Militaire Geschiedenis, waar de beide samenstellers werkzaam zijn, verborgen hun bewondering voor de "stoere knapen" van het roemruchte Korps Commandotroepen nergens. Hun fascinatie voor de als elitekorps gekwalificeerde Commando's en Parachutisten (Para's) blijkt uit elke pagina van dit werk.

Ondanks de voorzichtige kritiek op de door deze Commando-troepen in Indië bedreven wreedheden en oorlogsmisdaden, waarvan deze elitesoldaten al decennia lang worden beschuldigd (Celebes en Westerling) en die ook de auteurs hen toedichten, blijft de bewondering voor deze "kerels van de daad", hun dapperheid en onverschrokkenheid uit de passages

in dit Commando-epos doorklinken. Oorlogsvrijwilligers (OYW-ers) en beroepsmilitairen genieten bij de jongens van de Sectie Militaire Geschiedenis (SMG) steeds een hogere waardering dan de dienstplichtigen van de KL (Koninklijke Landmacht). Vooral de KL-mannen, die in Indië hebben gediend schijnen in de ogen van de Sectiejongens, als militairen, weinig waard te zijn. Voor wat het KNIL (Koninklijk Nederlands Indisch Leger) betreft schijnt hun waardering eveneens niet hoog uit te vallen. Evenals de mannen van het Commando-elitecorps wordt de mannen van het KNIL, ongedisciplineerdheid en hardvochtig optreden verweten. Maar ondanks deze reputatie van wreedheid en onrechtmatig optreden tijdens zuiveringsacties in Indië blijven, volgens de auteurs, de "elitetroepen" de vechtsoldaten bij uitstek. De Commando's en Para's, formeel behorende bij hetzelfde wapen, HET KORPS, verwerven, vanwege hun gevechtswaarde etc., gevolg van een spartaanse opleiding, geweldige durf en conditie (van alle markten thuis) een verdiende eervolle vermelding. Zij worden ons in dit werk afgeschilderd als volhouders, voor niets terugdeinzende, tactische en strategische acrobaten, een in alle opzichten geweldig Korps.

Maar daarvoor is dit werk dan ook een gedenkboek, geschreven ter gelegenheid van het 55-jarig jubileum van dit "heldencorps". Dan mag de lof wel eens even worden opgemaakt. Voor leden en oud-leden van het betaamde Korps Commandotroepen een kostelijk boek.

De lotgevallen van de Commando's na 1950 in verre landen, als vredebewakers voor de UNO (Verenigde Naties), vullen het boek in de chronologie na pagina 71 uitvoerig. Veel lof en respect spreken in deze 120 bladzijden ons toe. In de meer dan een halve eeuw van vrede waarin de elitesoldaten van het Korps zich op vele plaatsen in deze wereld verdienstelijk maakten, blijken de Commando's ware wonderen te hebben gewrocht.

Hoofdstuk 3 behandelt de historie van de, gedurende mijn militaire diensttijd, voor aspirant kaderleden beruch-

te stormschool in Bloemendaal. Deze kaderstormschool riep bij mij de herinnering op aan de lakkende poster, waarop een lachend meisje met een gevuld bierglas geheven, de cursisten uitdaagde met haar te toosten, gevolgd door de slogan: "Nog 17 dagen" (zo lang duurde namelijk de beproeving op genoemde stormschool). De volgende dag leidde de troosttekst "Nog 16 dagen", enzovoort, tot nul. Bij het getal 1 keerde bij de afgepeigerde en afgeknepen onderofficertjes de lust tot voortzetting van het leven terug in hun gekraakte botten. Hé, hé. De instructeurs (beulen in het jargon van de cursisten) waren Commando-instructeurs, zodat de voor het lagere kader geselecteerde mannen van de 7 december Divisie tijdens de training op deze hardhandige stormopleiding er bijna, tengevolge van het zware afzien, het loodje bij legden. Achteraf waren de meeste ex-cursisten er echter wel dankbaar voor. Dapper en onverwoestbaar waren ze echter onweerspreekbaar. Wij gewone KL-jongens vreesden en bewonderden deze "beulen" naar geest en lichaam. Waarvan akte. Voor geïnteresseerden in militaire geschiedenis een goed boek. Leesbaar geschreven.

J. Zwaan

"Alleen kinderen huilen"

Door Ron de Vos. Uitgeverij Debut, Rijswijk 1997.

Prijs f 38,95. ISBN 90.602348.6.9. Grote Paperback. Formaat 16,5 x 24 cm. Twee geografische kaartjes, verder niet geïllustreerd. 56 pagina's. Een mooi uitgevoerd boek, behandelende de lotgevallen van een sergeant en zijn mannen, gediend hebben in Libanon (7-de bataljon VN). Het relaas van De Vos toont ons geen leuk land waar de VN-militairen een zonnige vakantie doorbrachten. De strijdende partijen in dit land schoten geregeld met zwaar geschut en wapens van lichter kaliber over de primitieve posten van de Libanon-vrijwilligers heen. Soms werden ze ook zelf onder vuur genomen. Er werden vele patrouilles gelopen in zwaar terrein. Het wachtlopen was aan de orde van de dag. Er was weinig vertier, het klimaat was vaak onaangenaam. Tja. De Indië-veteranen kunnen er over meepraten.

De Libanon-vrijwilligers dienden een half jaar in de Oriënt, zelfs nog onderbroken door een verlof in Patria. Het salaris was royaal. Maar ondanks dat was dit halve jaar geen pretje. Er vielen ook daar doden en gewonden, er werden relaties verbroken. Gelukkig maar weinig in vergelijking met onze dienst in de tropen. Maar azien was het desondanks wel.

Wat vraag je je bij het lezen van zo'n boek af: "Hoe is het mogelijk dat de jongens van het Nederlandse Libanon-detachement, in 1960, zo vaak psychische problemen hadden en bij hun terugkeer in Nederland zo rusteloos en ontspoord waren". Mijn indruk is dat onder deze beroeps- en vrijwillig in Libanon dienende militairen de psychische ontredde en de problemen bij de wederaanpassing aan het leven in Holland veel groter zijn geweest dan onder de Indiëgangers uit de jaren 1945-1960. En dat ondanks het feit dat de meeste van deze Indiëgangers twee en een half jaar tot drie jaar, zonder verlof en slecht betaald, in de tropen een zware guerillaoorlog te verdouwen kregen. "Waren", zo vraag je jezelf onwillekeurig af, "de soldaten van 1960, kinderen van de welvaartsmaatschappij, met alle comfort en gemak van dien, minder bestand tegen ontberingen, bloed en dood, dan de mannen van de jaren 1945-1960? Waren de soldaten van 1960 weker, opgegroeid als ze zijn in vredetijd, minder gehard dan de jongens van 1945 en volgende, die juist vijf jaar Duitse bezetting achter de rug hadden? Hadden een vijf jaar durende gruwelijke oorlog ons immuun gemaakt tegen geweld en doodsdangst? Waren wij het lang van huis zijn gewend tengevolge van gedwongen arbeid in Duitsland, soms jaren lang, concentratiekampen, onderduik, verzetswerk, honger, razzia's, bombardementen, slagvelden, artillerie-geweld, gevangenis en vlucht? Het blijft een vraag. Ook de Indië-militairen werden geconfronteerd met het sneuvelen van kameraden, dood, verwoesting, stukgelopen huwelijken en verbroken relaties. Hoe komt het toch dat de Libanon-jongens deze narigheden zo veel slechter blijken te hebben verwerkt dan de Indië-veteranen? Deze vraag bleef mij bezig houden na lezing van "Alleen kinderen huilen".

J. Zwaan

"Voor orde en vrede" 'Herinneringen en Herdenking'

Uitgegeven in eigen beheer. Initiatiefnemers: H.G. van Bugnum, G.W. Groen en D.G. Pletting met medewerking van J. Th. Leeuw. Prijs f 16,50 exclusief f 3,50 verzendkosten, maakt f 20,-.

U kunt dit bedrag overmaken op bankrekening nr. 42 47 60 150 bij de ABN/Amro-bank te Beverwijk, t.n.v. G.W. Groen, of aanvragen bij G.W. Groen, Barghuisstraat 5, 1944 SR Beverwijk. Tel.: 0251-225980. Eventueel tevens te bestellen bij de Beverwijkse Boekhandel, Breestraat Beverwijk.

Het boekje telt 76 pagina's op formaat 21 x 14,5 cm. Geplastificeerde omslag. Een ontroerend boek. Het is het verhaal van een aantal Beverwijkse oud-Indiëgangers, alsmede het relaas over de totstandkoming en onthulling van een monument ter gedenktentis van de 9 Beverwijkse jongens die gedurende de strijd in het voormalige Nederlands-Indië, in de jaren 1945-1960, zijn omgekomen. Het geïllustreerde werkje wordt gecompleteerd met korte levensbeschrijvingen van de negen in Indië gevallen Beverwijkers.

Het voorwoord is geschreven door generaal-majoor P.W. Strik, oud-commandant van de 1e divisie "7 december" onder de leuze "Respect en Erkenning".

Wie de levensbeschrijvingen van de 9 in Indië omgekomen Beverwijkse jongens leest moet mijns inziens tot de slotsom komen: "Zij waren geen oorlogsmisdadigers, zij waren geen SS-ers, zij waren geen Goslag-beulen, maar gewone Hollandse jongens, opgeroepen door hun wettige regering om militaire dienst te doen in een warm en vreemd land. Hetzelfde geldt voor de oud-Indië-militairen die zeer summier, maar indringend vertellen over hun ervaringen in de tropen, dienstplichtigen zowel als oorlogsvrijwilligers.

Onthutsend is het verslag betreffende de totstandkoming van het Beverwijkse monument ter gedenktentis aan de in Indië gevallen Beverwijkse militairen en de domme tegenwerking die daarbij ondervonden werd van ambtenaren en gemeenteraad uit de plaats hunner inwoning. Nog

steeds zijn er kennelijk - het monument werd op 9 september 1995 ontbald - gemeentebesturen en leden van de hogere bestuurs-echelons, alsmede particulieren die, opgehitst door kerken en media, zich gedragen als kwadaardige dwazen en de mening zijn toegedaan dat de oud-Indië-militairen uit de jaren 1945-1950 zich in Indië hebben gedragen als bloedorstige houwdegens. Dit boek is een onopgesmukt relaas van soldaten vóór soldaten en doet ons andere werkelijkheid zien dan we gewend zijn. Koop dit werkje. Lees het. Het is de moeite waard.

J. Zwaan.

De Krandjang-moorden; Ein Gruelmärchen ?

door Hans Liesker en Jacob Zwaan.

Het wordt zo gauw gezegd: er is nog steeds te weinig bekend over de Indische geschiedenis van de periode 1930-1950. Wij weten onvoldoende van de vooroorlogse koloniale periode van Nederlands-Indië, de Japanse aanval en de moeizame herovering van de Pacific, de druk van de Japanse bezetting in de kampen en daarbuiten, het Indisch verzet en de romusha's, het ontstaan van de Republiek Indonesië en het verwarrende verloop van de de-kolonisatie. Is dat terecht, is er zo weinig bekend? Over deze onderwerpen zijn immers honderden boeken geschreven in meerdere talen.

Toch is het maar weinigen gegeven om zich uit het grote aantal bestaande gebeurtenissen een volledig tijdskader te vormen. De formele geschiedschrijving in Nederland stakte al in december 1949 na de overdracht van de soevereiniteit.

Het zou duren tot 1984 voor schrijvers als Dr. L. de Jong, C. Fasseur, J.P. de Jong en H.W. van den Doel zich zouden belasten met een volledige inventarisatie. Hun geschiedkundige geschriften omvatten vele honderden pagina's, het zijn doorwrocht wetenschappelijke werken die niet voor iedereen toegankelijk zijn.

De gevolgen hiervan zijn bekend; de parate kennis over onze voormalige kolonie is fractioneel ook bij hen die de periode 1930-1950 zelf hebben meegemaakt.

Een dergelijk vacuüm kan nare gevol-

gen hebben. Men kan de geschiedenis dan wel ontkennen, maar vragen blijven er komen. Dan ontstaan te gemakkelijk de simplistische stereotypen, beweringen die achteraf niet door de feiten gedekt blijken te worden.

Wij kennen dat verschijnsel maar al te goed. Zo was Van Heutsz niet de slager van Atjeh, maar de pragmatische bouwer van de ethische politiek; in het moderne Indonesië geëerd als Empire Builder. De Pacific-oorlog bestond ook niet uit het simpel afwerpen van een bom, immers alleen om Nieuw-Guinea werd al twee jaar hard gevochten. De politionele acties hebben geen jaren geduurd, maar elk slechts twee weken. In weerwil van de excessen was het in Indië geen vuile oorlog. Zo oordeelden immers in het algemeen de geestelijke verzorgers, aldus de recente studie van Dr. G. Wentholt.

Een ander lastig bijverschijnsel is dat van de herhaling. Het weinige dat bekend is wordt nagekauwd. Overdaad schaad; wil men met zijn verhalen nog opvallen dan ligt de overdrijving al snel op de loer. Er is heel veel, rijp en groen, over deze zaken gepubliceerd. In het voetspoor van Jeroen Brouwers "Bezonden Rood" zijn sommigen zich te buiten gegaan aan overdrijving van de Japanse wreedheden en het aantal slachtoffers daarvan.

Juist doordat de officiële geschiedschrijving tussen 1950 en 1980 stagneerde, was het lang niet mogelijk om herinneringen, schetsen en verhalen zorgvuldig op hun waarheidsgehalte en echtheid te onderzoeken. Dat maakt menige Indische historicus sceptisch, ook bij eerlijk gemeende herinneringen blijkt er soms een discrepantie ingeslopen te zijn tussen ervaring en echtheid.

EIN GRUELMÄRCHEN

Zo duikt een enkele keer in onze pers het fenomeen op van de krandjang-moorden. Na de capitulatie op Java van maart 1942 zijn honderden geallieerde en KNIL-militairen in een guerilla beland. Die groepen zijn op één na vroeg of laat opgerold en gevangen genomen, dat is bekend. In de kampen voor krijgsgevangenen zijn deze mensen nooit verschenen, dat

vertellen ons de geïnterneerde militairen. Maar wat is er dan wel met hen gebeurd?

Een gerucht vertelde: alle gevangen genomen guerilla's zouden in grote manden zijn gestopt om simpelweg te worden gedumpt in zee. Ein Gruelmärchen? Het had er alle kenmerken van: geen formele berichtgeving, geen overlevenden, een sensationeel sluttstuk tussen twee losse einden. Sprekend tot de verbeelding door zijn brute wreedheid, en adembenemend door zijn verbijsterende kille willekeur.

Wat is er dan wel gebeurd?

Geruchten te over. Jongelul in Malang hadden op vrachtwagens gestapelde bamboe-manden gesien, manden die zij kenden uit Bali, voor het vervoer van varkens. Wachtend bij een stoplicht hadden zij daarin duidelijk om hulp roepende militairen herkend. Soortgelijke verhalen kenden ook de jongens uit het eerste verzet in Soerabaya; doorvechtende Aussies waren "zo stom" geweest om vee te stelen van de bevolking. Ze werden verraden, gevangen genomen en in hoge manden afgevoerd en later overgeladen op schepen, die de haven verlieten.

Een meisje uit Yogya wist van haar moeder, dat Australiërs in hoge krandjags naar Parang Tritis aan de zuidkust waren afgevoerd. Vanaf een hoge kaap waren zij daarna in zee geworpen.

Met enige regelmaat doken er in Indische periodieken als Tong-Tong en Moesson vertellingen op met dezelfde strekking.

Maar was dit niet te dol? Zoiets moest wel ontsproten zijn aan een morbide geest, daar had het alle schijn van. In het algemeen werden de verhalen niet geloofd. Ook H.W. van den Doel besteedt er geen aandacht aan.

DUS TOCH

Een eerste cryptische bevestiging (na veertig jaar) geeft Dr. L. de Jong in 1985 in de eerste helft van deel 11b uit de reeks "Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog". Op bladzij 415 schrijft hij: Van allen die na de capitulatie van

het KNIL op Java de strijd trachtten voort te zetten werden alle anderen door de bezetter om het leven gebracht, de meeste door hen te verdriegen. Met dat laatste doel hebben schepen de havens verlaten van Priok, Cheribon, Tegal en Soerabaya. Maar hoe zat dat dan met die manden?

Echte helderheid kwam er pas in 1990 en 1991; de journalist Jos Hagers had de lucht gekregen van de inventaris van het archief van het Kantoor voor Japanse Zaken in het Algemeen Rijksarchief. Daar bevinden zich onder de nummers 5270-5285 de proces-verbaal uit 1949 van de Temporaire Krijgsraad in Batavia. Daarvan draagt dossier 5284 de omschrijving: Executies van krijgsgevangenen in Djatinangor, Bandung, Tjimahi, Sukabumi, Djokjakarta, Singapore en Malang (voormalig dossier 107) en de zogenaamde "varkensmanden-affairs" (voormalig dossier 108).

Hagers' artikel verschijnt in De Telegraaf van 11 augustus 1990, een tweede publicatie volgt in de eerste nieuwsbrief van de Stichting Japanse Ereschulden in januari 1991.

Sindsdien circuleren er kopieën van de verklaringen uit dit dossier 5284. Het relaas verblijstert door zijn monotone, gruwelijke regelmaat: getuigena getuigen, zestig in getal verklaarden in 1946, binnen een jaar na het einde van de oorlog, dat doorvechten de militairen na hun gevangenneming werden geboeid en in manden werden gestopt van ruim een meter hoog. Het gaat om Britten,

Australiërs, Ambonezen, Nederlanders. Niet alleen militairen, ook verzetsmensen, Kempel-gevangenen, ambtenaren en burgers, opgepakt bij een razzia. Bij dit laatste voorval verzet zich een der vrouwen; zij wordt doodgestoken met de bajonet. De gevangenen worden bij tientallen afgevoerd per trein en op vrachtwagens, ze smeken om vocht, soms wordt er door bewakers een emmer water of hete pap over de manden uitgegooid. Op schepen en prauwen worden ze naar de open zee gebracht en over boord gezet. Men hoort het gegill, getuigen kunnen avond aan avond niet slapen van het gekerm. Later spoelen enkele manden aan op het strand met de lijken van de omgekomen slachtoffers.

De eerste voorvallen dateren volgens

deze getuigenissen van direct na de capitulatie: maart en april 1942. Een tweede groep verklaringen spreekt van augustus tot en met november 1942. De laatste gedateerde gebeurtenissen zijn van februari en midden 1943.

Het gaat voornamelijk om Oost-Java: Soerabaya, Perak en Grisee worden vaak genoemd. Verder de omgeving van Kediri en Malang. In Midden-Java gaat het om de havens aan de noordkust bij Semarang en om plaatsen bij Solo en Yogya, de Varstenlanden.

Een systematische liquidatie dus in groepen van dertig tot tachtig man, over een periode van ruim een jaar op een groot aantal plaatsen.

Ondervraagde Japanse militairen ontkenden in alle toonaarden hier iets van geweten te hebben.

Eén Kempei-man slaat door en weet te vertellen dat er naar zijn weten 400 man zo zijn omgebracht. Maar de volgende dag herroept hij zijn verklaring; hij moet ziek zijn geweest.

Er volgt geen strafvervolg, omdat er onvoldoende aanwijzingen zijn, die duiden naar de verantwoordelijke Japanse commandanten.

Ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de in de processtukken genoemde personen zijn de nummers 5282-5285 pas na het jaar 2025 openbaar.

ONBEKEND IS NOG NIET ONWAAR

Zolang het dossier niet openbaar is kunnen de kransjang-moorden reden tot verwarring geven; de een is overtuigd van de waarheid, de ander wantrouwt dat door het ontbreken van de formele bevestiging. Dat is ook het boekje overkomen, dat de Uitgeverij KJBB 41-49 in december 1996 uitgaat. "Onze kleine geschiedenis" van Nederlands-Indië, de Pacificoorlog en Indonesië, geschreven door J. van Dulm, H. van Hoboken, H. Legemaate, H. Liesker en D. de Moor. De passage daarin over de kransjang-moorden werd niet geloofd. Daarom werd verondersteld, dat het boekje wel meer historische onjuistheden zou bevatten.

De voorzichtigheid bij het beoordelen van de Indische historie kan dus ook zijn doel voorbij schieten; das Grisel-

märchen blijkt maar al te zeer de barre wrange waarheid te bevatten.

Het boekje beoogt een zorgvuldige geschiedschrijving te geven om de fragmentarische kennis en stereotypen te doorbreken, die nog bij vele Nederlanders en Indische mensen bestaan. Het is een beknopt en overzichtelijk naslagwerkje geworden van de gehele periode. Het wil daarmee een start zijn voor een gedegen geschiedenis-beoefening, in eerste instantie geschreven voor de Indische achterban en voor scholieren. Voor volwassenen is het een goede oprisser van het geheugen, want het rekent af met wijd verspreide mythen.

Een grote geschiedenis in een klein boekje.

Het verhaal van de kransjang-moorden staat niet op zich. Zo is er ook de vraag naar de verdwenen romusha's, de circa 60.000 Indonesische gereselde dwangarbeiders die niet terug kwamen uit Sumatra.

Dr. L. de Jong noemt ze wel in de tweede helft van deel 11b op bladzij 523 en 669, maar zwijgt er verder over. Een politiek geladen onderwerp, vanwege de actieve rol van wijlen president Soekarno bij de werving van deze koelies? Feit is dat kort na de oorlog het aan Amerikaanse journalisten verboden werd om in Zuid-Sumatra de massagraven van tienduizenden romusha's op foto's vast te leggen.

Ook hier geldt: men kan de historie dan wel ontkennen, maar vragen blijven komen. Vorig jaar werden de 60.000 "herontdekt" door Henk Hovinga in zijn laatste studie over de Pakan Baroe-spoorweg. Het is overigens zeer de vraag of ze bij die spoorweg omkwamen, naast de 25-30.000 romusha's die al eerder door overlevenden als slachtoffers werden aangemerkt. De locatie Zuid-Sumatra doet eerder denken aan vliegvelden, militaire infrastructuur of verdedigingswerken.

Een ander onbekend dossier is dat van de minstens 800 slachtoffers van het verzet uit de kringen van Chinezen, Ambonezen en Minahassers. Ze liggen naamloos begraven op het ereveld Ancol bij Jakarta, hun dossiers zijn door de Kempeltai vernietigd. Van hen en van wellicht nog vele anderen zullen wij de namen niet eens kennen en hun daden nooit meer achterhalen.

Het wordt zo gauw gezegd: er is meer

dan genoeg geschreven over de Indische geschiedenis van de periode 1930-1950.

Maar nog niet alles is bekend, en onbekend is nog niet onwaar.

"Onze kleine geschiedenis" van Nederlandse-Indië, de Pacific-oorlog en Indonesia van H. Liesker e.a. Uitgeverij KJBB 41-49, Postbus 23004 - 1100 DM Amsterdam. ISBN 90 73763 09 6; prijs f 19,95. Formaat: A-5 paperback. 144 pagina's met 43 illustraties, 4 kaarten en omvangrijke literatuur-opgave.

Kritiek

Alhoewel het niet gebruikelijk is (de reden kunt u elders in dit blad (Van de redactie) lezen, menen wij er goed aan te doen om hierop een uitzondering te maken door het plaatsen van een kritiek, geschreven door een sobat, op een recensie van een boek, en het antwoord van onze recensent daarop.

De redactie.

De kritiek (brief gericht aan het Algemeen Bestuur van de VOMI):

Geachte Heren,

Hiermede vraag ik Uw aandacht voor het volgende.

In Sobat nr. 51 onder de rubriek boekbespreking worden door de schrijver van het boek "Als de natuur zwijgt" de soldaten van de dienstplichtige bataljons "papsoldaatjes" genoemd. Dit is een aantijging die ik zeer betreurt. Nog erger vind ik het feit dat uw recensent het helemaal eens is met de schrijver.

Er waren in Indië zeer zeker ongedisciplineerde slecht functionerende bataljons, maar hier waren de kaderleden en vooral de officieren debet aan. Ik heb tegen genoemde aantijging al in februari via een ingezonden stuk geageerd, maar dit is helaas niet geplaatst.

Als uw recensent een man van karakter is, laat hij dan openlijk zijn excu-

VOMI
NEDERLAND
bijna
10.000 leden !

ses aanbieden aan alle dienstplichtigen en vooral aan de meer dan 1000 gesneuvelde dienstplichtigen die niet meer kunnen ageren op deze onterechte aantijging.

In afwachting, tekent
w.g. A. van Helvoort, Vlijmen.

Antwoord:

Geacht Bestuur,

Met als aanleiding een brief van de heer A. van Helvoort te Vlijmen van 18 juli 1997, behelzende een kritische opmerking betreffende mijn recensie van het boek "Als de natuur zwijgt" betreffende 1-4 RI, van auteur Joop de Lange, het volgende:

Het spijt mij dat sobat van Helvoort mijn recensie op het boek "Als de natuur zwijgt" enigszins onzorgvuldig heeft gelezen.

De passage in mijn bespreking betreffende de dienstplichtigen (papsoldaatjes) is namelijk allesbehalve instemmend bedoeld (hoe zou ik ook, als soldaat van de dienstplichtigen-divisie 1, 7 december). In kolom 2, op pagina 17 van "Sobat" nr. 51, 4de tot 10de regel schrijf ik: De auteur, De Lange, laat af en toe blijken dat hij OVW-ers hoger gemotiveerd acht dan dienstplichtige soldaten, en de vrijwilligers als betere soldaten ziet dan de papsoldaatjes (letterlijke vertaling

Lezers schrijven

Het is 30 april 1997. Ik zit aan het bed van mijn vrouw met haar hand in mijn handen. Ondanks het feit dat ze niet meer kan praten, heb ik haar nog kunnen bedanken voor ons goede leven samen, na een 46 1/2 jaar huwelijk. Tegen de pijn had zij een morphineprik van de dokter gehad. Zij stierf die ochtend in mijn armen en verdoofd nam ik afscheid. We waren al verloofd toen ik naar Indië ging; zij heeft mij altijd trouw geschreven en ik schreef haar onze belevenissen vanuit de tropen. Lief en leed hebben wij altijd samen gedeeld toen ik weer terug was in Nederland.

Mooie reizen hebben we gemaakt naar o.a. Indonesië, dat zij ook leerde liefhebben, evenals onze "kunst" kinderen daar, waarvan wij genoten. Dat alles is voorbij nu, voorgoed!

Ik wil hiermee zeggen, de sobats, die hun echtgenote nog hebben, genieten van iedere dag. Alles is zo gewoon als je nog bij elkaar bent. Pas als je haar niet meer hebt, beseft je wat je mist en op onze leeftijd heb je niet veel meer te vertellen.

Vaak lees ik in Sobat dat er ergens weer een monument voor onze gevallen kameraden is geplaatst. Eigenlijk moest er ook een monument zijn voor onze overleden vrouwen, die ons altijd trouw hebben bijgestaan. Dit wilde ik even van mij afschrijven.

B. Stompa, Nieuw Vennepe

van Serdadoe serdadoe sosoeh) van de militiebataljons (dienstplichtigen). Einde citaat.

In deze weergave geef ik de mening van de auteur (niet van mij), gevolgd door het woord -OVERIGENS (een uitstekend boek, enz.). Dit overigens impliceert m.i. duidelijk dat ik het met in de voorgaande passage gebruikte kwalificatie (papsoldaatjes) per definitie eens ben.

Zo ik in mijn gewraakte recensie niet duidelijk genoeg ben geweest, zodat het onderhavige misverstand heeft kunnen ontstaan, bied ik u, en de mannen van 1-4 RI, daarvoor mijn oprechte excuses aan.

w.g. J. Zwaan.

Eurotop over Veteranenbeleid?

Ik geloof dat ik het gedroomd heb. Nederland had, als Voorzitter, het Veteranenbeleid op de agenda gezet. Men zou het op de Eurotop toch al hebben over de Europese Defensie en dat was een mooie gelegenheid om ook eens te praten over de Veteranen, die de kastanjes eigenhandig uit het vuur hebben moeten halen voor de diverse regeringen en om het beleid te "harmoniseren".

In een voorgesprek toonde Kohl zich enigszins verbaasd. Duitsland had het toch goed voor elkaar en hij vroeg dan ook of Kok klachten had gehoord van de "Nederlanders", die in Duitse krijgsdienst waren getreden.

Hij kon het zich nauwelijks voorstellen en het bleek dan ook geenszins het geval te zijn.

Hij vertelde verder, dat in zijn land de deserteurs uit Hitler's leger onderhand gerehabiliteerd zouden worden. Maar dat had hij nou net niet moeten zeggen, want op dit punt ligt

Nederland immers ver vóór. Kok vertelde, dat de ministers van Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking al jaren goede contacten onderhielden met P.P., Nederlands bekendste deserteur, en dat deze diverse keren een visum had gekregen om ons land te bezoeken en daarbij een uitgebreid escorte had gekregen, waarbij niet op kosten werd gekoken.

Bovendien had partijgenoot Van Traa zojuist zitting genomen in een comité ter ondersteuning van de goede man, want dat verdiende hij als geen ander. De politici in Nederland weten hun plaats wat de Veteranen betreft. Daar waren nog wel wat staaltjes over te vertellen, de Duizend Gulden b.v. voor de Veteranen die, 50 jaar geleden, 2 tot 5 jaar hadden gediend. De Staatssecretaris, die de Veteranenbelangen "behartigt", was er meteen niet voor.

Kohl kon zich dat overigens goed voorstellen, want hij dacht dat de

Staatssecretaris liever Duizend Gulden per jaar had willen uitkeren om enigszins in de pas te lopen met Duitsland.

Hierop was zo gauw geen antwoord te verzinnen en veranderde Kok maar van onderwerp.

Om in een goed blaadje te komen vertelde hij Kohl toch nog even, dat in Nederland ook mensen als de weduwe Rost van Tongeren niet zijn vergeten en ook dat had hij beter achterwege kunnen laten, want nu kwam het onderwerp misschien op weduwen terecht.

En weduwen van Veteranen komen er in Nederland niet zo goed af.

De snelle jongens van de Raad van State hebben alle tijd om de Duizend Gulden te "behandelen", zodat er intussen weer wat meer weduwen bijkomen, die niets zullen krijgen.

Omdat Nederland binnen de landen van de Europese Gemeenschap op het gebied van het Veteranenbeleid niet in de voorste gelederen loopt, besloot Kok het onderwerp maar niet op de agenda te plaatsen.

In dromen flitsen fantasie en werkelijkheid door elkaar, maar dat laatste heb ik zeker niet gedroomd.

Ro.

INTERNATIONAL AIRSHOW

Marinevliegkamp Valkenburg.

Ter gelegenheid van het 80-jarig bestaan van de marineluchtvaartdienst (MLD) en het 50-jarig bestaan van het marinevliegkamp Valkenburg (Katwijk aan Zee) zal op 13 september een International Airshow worden georganiseerd.

Het vliegkamp is op 13 september van 10.00 uur toegankelijk voor het publiek. De gehele dag zijn er activiteiten op de grond en in de lucht. In de diverse hangaars zijn tentoonstellingen te bezichtigen terwijl buiten een grote "airmarkt" is ingericht en voor de kinderen een kermis is opgebouwd. Demonstraties van brandweer, Mariniers en transportdienst (historische en moderne militaire

vliegtuigen) zullen niet ontbreken. Ooit met een helikopter willen mee-vliegen? Dan is zaterdag 13 september uw dag!

Het voorprogramma bevat lichte luchtvaart, van modelvliegtuigen tot twee-motorige toestellen. Om 12.45 uur zal het hoofdprogramma worden geopend met een sprong van 15 para's van het Korps Mariniers uit een P-3C Orion. Display teams als het Hongaarse Aerostriga MALEV team met Zlin-50 toestellen en de Aerostars uit Engeland met 6 Yak's tonen de mogelijkheden van aerobatic manoeuvres. Het hoogtepunt van de airshow is de demonstratie van twee Russische Su-27 Flankers! Uiteraard ontbreekt ook een uitgebreide static

display niet, met o.a. F-16's, Tornado's, Catalina's, Nimrod, Atlantics, TBM Avenger, diverse helicopters en een A-26C Invader (onder voorbehoud). Dit toestel van Historic Invader Aviation zal haar primeur maken voor het Nederlandse publiek! Veel militaire toestellen zullen worden opengesteld voor het publiek.

Vanwege de zeer beperkte parkeer-ruimte (provinciale weg N-206 zal als parkeerterrein worden ingericht) worden bezoekers dringend verzocht om met het openbaar vervoer te komen (vanaf Leiden Centraal Station rijden speciale pendelbussen naar het vliegkamp).

Tevens kunt u gebruik maken van georganiseerde bus-arrangementen welke vanuit diverse plaatsen binnen Nederland opstap-mogelijkheden bieden en u naar het marinevliegkamp Valkenburg vervoeren. Inlichtingen en reserveringen tel. 030-2971400 (reserveringen tot 6 september a.s.).

"Moed en trouw"

Hiernaast vindt u het bericht dat Max Wattimena is overleden. Hij was geen lid van de V.O.M.I. Niettemin hebben wij gemeend zijn "In memoriam" in ons blad op te moeten nemen. Hij was een goede "sobat" en door zijn vrienden hoog geacht.

Wie en wat was hij?

Toen het OVW-bataljon 2-13 RI begin 1946 voet aan land zette in Semarang werd de Ambonese KNIL-militair Max Wattimena aan het bataljon toegevoegd om de baroe's of totoks enigszins wegwijs te maken met de taal en de gewoontes van het land.

Max werd van de militairen van 2-13 RI die met hem te maken hadden niet alleen een goede collega maar ook een bijzondere vriend en dat is hij gebleven tot aan zijn dood toe.

Op de kerkdienst van "verstroosting" voorafgaande aan de dag van zijn begrafenis ben ik aanwezig geweest omdat ik mij de dag daarop niet vrij kon maken.

De kerkdienst was geheel in de taal van de Molukse gemeenschap en daarvan kreeg ik slechts zo af en toe een paar woorden mee.

Toch heb ik het lied "Tersembunji udjung djalan" van ganser harte meegezongen omdat ik de woorden daarvan wel kon bevroeden.

De begrafenis zelf, op de dag daarop, is bijgewoond door een delegatie van 2-13 RI en daar heeft Ton Jorna hem namens het bataljon herdacht en zijn geloof, zijn trouw en zijn vriendschap de aandacht gegeven die Max zozeer heeft verdiend.

Van de zijde van de Nederlandse overheid wordt bij het verscheiden van deze strijdmakers gezwegen en dat stemt ons bepaald niet vrolijk. In een vorig artikel heb ik geschreven dat "trouw" zo langzamerhand een verwerpelijke menselijke eigenschap is geworden en door bestraffing dient te worden uitgeroeid.

Ik heb hierboven gezet "moed en trouw" want daarmee kenmerkten zich onze Ambonese strijdmakers. Het zijn ook de woorden die stonden op de MWO-medaille die aan onze overzeese landgenoten kon worden toegekend als ze zich zeer dapper

hadden gedragen.

Maar die medaille is nu geschiedenis geworden. Hoewel het mogelijk toch weer een onderwerp van discussie zal kunnen worden.

Het kruis aan het oranje-blauwe lint, oneerbiedig ook wel "het molentje" genoemd, werd alleen maar toegekend voor "moed, beleid en trouw" en dat was alleen maar voor Nederlanders (en met hen gelijkgestelden) bestemd. Beleid werd aan de "inheemsen" militairen ontzegd. Het kruis was daarenboven vervangen door een ronde medaille. De motivering daarvan was dat het merendeel van de "inheemse" soldaten de Mohammedaanse godsdienst beleden en daarom was een kruis taboe. Hoe het straks zal gaan met dat kruis als het Mohammedanisme de grootste religieuze groepering in Nederland zal zijn geworden is nog maar af te wachten.

Gelukkig zijn de kleuren van het lint wel gelijk, namelijk "blauw" (van de trouw) en "oranje" (het symbool van onze eenheid onder het koningshuis).

Nu was Max (en met hem zeer vele Molukkers) een buitengewoon gelovige christen en zo is hij als strijdmaker in onze herinnering gebleven. Gelovig, moedig en trouw.

TL

In Memoriam Marcus Wattimena

*25.10.1919
Itawaka

†23.05.1997
Bennekom

V.O.M.I.

toko

Speciale aanbieding
V.O.M.I. - adreszegels

victor c. bridé ovw
117 van rijnevodestraat
2597 af 's-gravenhage
tel. 070 * 3 28 06 32
postbarkijkje) 22 09 52

afmetingen: 42x21 mm gegomd
500 stuks (minimaal) f 35,- franco.
Deze adreszegels te bestellen bij:
Fonds Sociale Zorg
Oost Kanaalweg 12A, Ter Aar.

EXTRA AANBIEDING

V.O.M.I.-wapenschild

Het is er eindelijk, zeer fraai uitgevoerd op een blank gelakt mahonie schild in wangmodel met het V.O.M.I. logo in plastic spuit/gietwerk, wat kleuren betreft gelijk aan onze sticker en borstembleem.

De prijs is f 30,- exclusief verzending.

V.O.M.I. - demobilisatiespeldje met sureté en zwaar verguld

K.B. kwaliteit f 12,50 franco

V.O.M.I. - OVW insigne

afmeting: 11 mm hoog
met sureté en zwaar verguld
K.B. kwaliteit f 12,50 franco

U kunt ze bestellen bij het Fonds Sociale Zorg V.O.M.I. - Nederland te Ter Aar

V.B.

Sporen van verwondering

Eigenlijk had ik u willen schrijven over de LIB's, de lichte infanterie bataljons, waarmee wij OVW-ers naar Indië zijn gegaan en die wij in het spraakgebruik de "illegale bataljons" noemden.

Maar daarop kom ik een andere keer wel terug. Nu wil ik eerst iets anders aansnijden.

Het is een onderwerp waar ik al veel eerder met u over van gedachten had willen wisselen.

In de zomer van 1945 was ik gelegerd in Malvern Wells als soldaat in een van de GBF's (Gezagsbataljon Indië). Onze militaire opleiding bestond uit veel exerceren (volgens de KNIL exercitievoorschriften) en lange marsen maken, afgewisseld met het krijgen van veel inenting.

Als tussendoortje werden wij ingezet bij het hop plukken. Ons werd daarbij verteld dat deze hop mogelijk naar Nederland zou worden geëxporteerd. Wat mij verder daarvan is bijgebleven was de geringe beloning van de Engelse landarbeiders. Maar dat was in Nederland in die dagen niet veel anders.

Toen Japan capituleerde werd er in Worcester een grote overwinningssparade gehouden, waaraan alle mogelijke eenheden deelnamen. Als ze maar geuniformeerd een bijdrage aan de strijd hadden geleverd (o.m. de WLA ofwel de Women's Land Army, die we regelmatig tegen kwamen en de brandweer).

Doordat wij met ratten van vier liepen in plaats van, zoals de anderen, met ratten van drie en wij er een parade-pas op na hielden, maakten wij veel indruk. Evenals met het feest daarna. Zonder daarom gevraagd te hebben werd later een aantal van ons, begin oktober, overgeplaatst naar Aldershot, naar 2-13 RI. Het eerste OVW-bataljon dat nog wel een paar manschappen kon gebruiken.

En zo werd ik brenschutter in het carrierpeloton van 2-13. De tijd die ik daar bij was, tot eind 1946, hebben wij echter geen enkele carrière gezien. Dat kwam pas veel later.

In oktober 1945 zijn wij scheep gegaan met de "Alcantara" op weg naar Indië. Althans dat dachten wij. Maar halverwege het laatste stuk van de zeereis, namelijk tussen Singapore en

Batavia, veranderde het schip van koers en voeren wij terug naar waar wij vandaan kwamen. In Port Swettenham moesten wij toen debarkeren en werden wij naar Serdang getransporteerd, waar wij enkele maanden zouden blijven.

Daar begint mijn verhaal. Het onbegrip dat toen in mij opkwam. Een situatie waar ik niets van begreep. Met als diepste achtergrond de vragen "Maar ook wij zijn toch gealliëerden en hebben toch ook onze bijdrage geleverd" en "Waar hebben wij die behandeling aan te danken"?

Vragen waarop ik nu, na zoveel jaren, nader wil ingaan.

Reeds daar op Malakka kon ik mij niet losmaken van de gedachte "Histoire se repète", de geschiedenis herhaalt zich.

Toen Napoleon bij Waterloo werd verslagen namen ook Hollandse troepen aan de strijd deel. Ook toen waren wij "gealliëerden" en speelden een rol in die strijd.

Bij de vrede die toen werd gesloten waren wij echter de grote verliezers. O ja, om een machts-evenwicht tegenover Frankrijk tot stand te brengen werden Nederland en België tot een staat samengevoegd. Dat heeft tot 1839 stand gehouden of liever tot 1830. Dus goed 15 jaar.

Maar in de Engelse geschiedenisboeken is het volgende te lezen:

"Met de Amerikaanse onafhankelijkheid (1776) ging het eerste Engelse keizerrijk ten einde.

"Maar ze werd in de 19e eeuw steeds groter en machtiger ten koste van Frankrijk en de met haar verbonden staten. Zo moest Holland-Ceylon en Kaap de Goede Hoop aan Engeland afstaan. Verder werden o.m. Gibraltar, Malta, de Ionische eilanden, grote delen van India en Canada door Engeland behouden".

De geschiedenschrijver gaat dan verder:

"A large empire, and the ability to maintain it and the sea routes between it, was a symbol of the power and status of the mother country."

En het Engelse volk zingt dan uit vol-

le borst "Brittania rules the waves".

Teneinde de zeewegen naar de koloniën zeker te stellen werden op die routes sterke "pleisterplaatsen" aangelegd. Zo werd in 1819 Singapore gesticht.

Dat was in de vorige eeuw. De lijn trekt zich echter door naar deze eeuw.

Toen wij naar Malakka werden teruggestuurd was er aanvankelijk nog geen sprake van een verslechtering van de verhouding tussen de Engelse en Nederlandse troepen.

Het begin van een wantrouwen was echter geboren en toen de Generaal Christison in feite de Republiek Indonesië erkende, werden de verhoudingen tussen de troepen steeds slechter en begonnen de Nederlandse soldaten zich af te vragen wat er eigenlijk gespeeld werd.

Daar de Nederlandse soldaten de oorlog hadden meegemaakt en ook steeds weer te horen hadden gekregen dat het Verdrag van Versailles in 1918 in wezen Hitler een aanleiding had gegeven tot zijn oorlogszuchtig gedrag, begonnen daarmee ook de vragen.

Enige tijd geleden werd voor de BBC een aantal uitzendingen verzorgd over die Eerste Wereldoorlog.

In die uitzendingen werden de beelden vertoond van de waanzinnige stormaanvallen uit de loopgraven die dagelijks duizenden doden en gewonden met zich brachten door geconcentreerd mitrailleur- en artillerievuur. Deze beelden bevestigden mij, wat ik uit mijn geschiedenislessen al wist, maar wat mij steeds weer verbijsterde, namelijk, dat de Engelse gevolgtrekking van de Engelse legerleiding de volgende was:

"Nog in 1917 trachtten de Engelsen de Duitse strijdkrachten tegenover hen te doorbreken door de eenvoudige toepassing van de uitputting drie Engelse levens opofferen om twee Duitsers onschadelijk te maken en vertrouwen op een numerieke meerderheid van dertien tegen acht om

een Brits overschot te laten bestaan wanneer er geen Duitsers meer over waren."

En telkens als ik in Frankrijk de gedenktekens zie in elk dorp met de vele namen van de gesneuvelden in '14-'18 dan moet ik aan dat vreemde uitgangspunt denken.

In een Sobat van enige tijd geleden heb ik het volgende gedicht geciteerd:

*On the idle hill of summer,
Sleepy with the flow of streams
Far I hear the steady drummer
Drumming like a noise in dreams.*

*Far and near and low and louder
On the roads of earth go by,
Dear to friends and food of powder,
Soldiers marching, all to die.*

*East and west on fields forgotten
Bleach the bones of comrades
slain,*

*Lovely lads and dead and rotten;
None that go return again.*

*Far the calling bugles hello,
High the screaming life replies,
Gay the files of scarlet follow;
Woman hore me, I will rise.*

(Alfred Edward Housman)

Als u het uitgangspunt van die "uitputtingslag" in gedachten houdt zullen de woorden van dit gedicht u veel duidelijker worden.

Toen de Eerste Wereldoorlog was afgelopen werd aan Duitsland een vrede "opgelegd". Deze "vrede" was veeleer een onderwerping aan de overwinnaars volgens het Romeinse adagium "Vae victis (wee de overwonnenen)". Het Verdrag van Versailles uit 1919 bevatte 440 artikelen en het legde Duitsland een schadevergoeding op van 132 miljoen Goudmark. Door de Duitsers werd dit verdrag als een wurggreep beschouwd en was, zoals gezegd, mede aanleiding voor Hitler om revanche te nemen.

Dat zijn de feitelijke uitkomsten. Van veel meer belang is echter na te gaan, welke doeleinden door de overwinnaars werden nagestreefd in het voorleggen van de overeenkomst en

wat de uitgangspunten van de drie leiders waren.

Hierbij dient te worden bedacht dat de Amerikaanse president Thomas Woodrow Wilson niet half opgewassen was tegen de sluwe Franse Clemenceau en Britse Lloyd George.

Wilson die bekend is geworden door zijn beroemde 14 punten was een dromige vredesapostel die slechts de vrijheid van de naties en permanente vrede beoogde. Hij wist zich echter in dat streven alleen maar door te zetten met de oprichting van de Volkenbond. Daarvan hoopte hij dat er een werking uit zou gaan om die permanente vrede te bewerkstelligen.

Clemenceau daarentegen was maar op een ding uit, namelijk "revenge" (wraak). Duitsland moest boeten en bloeden.

Hij kreeg zijn zin maar zaaide tegelijkertijd het zaad voor de volgende oorlog.

Lloyd George daarentegen was slechts beducht op het enige oude Britse doel "keep the empire whole". Het "right or wrong my country" lijkt onuitroefbaar, als we kijken naar de Britse politiek.

Het eiland en de zee bepalen voor een groot gedeelte de houding van de Britten. Denkt u maar aan de weerstanden tegen de bouw van de Kanaaltunnel en het toetreden tot de Europese gemeenschap.

Maar met deze constatering begint ook onze vraag wat er in 1945 is gebeurd. Wat waren daar de achterliggende doeleinden.

Wij zullen ons allemaal nog wel de slogan herinneren "Unconditional surrender" (onvoorwaardelijke overgave). Zowel Duitsland als Japan werden met deze voorwaarde geconfronteerd.

Met deze slogan begint echter de ellende, althans voor ons.

De geschiedenis van 1918 heeft zich dan ook herhaald, zij het met andere spelers op het wereldtoneel.

Wat de Russen wilden was duidelijk. "De Internationale heerst weldra over de aarde".

Hun kans was na de overwinning op

Duitsland en Japan een vrije hand te krijgen als overwinnaars in vele delen van de wereld.

De Baltische staten en verder heel Oost-Europa kwamen onder hun invloedssfeer.

En in hoeveel kamponghuisjes hebben wij niet de stempels gevonden van de PKI (de Partai Komunis Indonesia).

Eenvoudige kampongbewoners die onder de indruk waren van de verbaale gelijkstelling met de "belanda's". Waartoe een dergelijke propaganda voert is te zien aan de misschien wat overtrokken voorbeelden dat in de Kongo, de Kongolezen na hun zelfstandigheid dachten dat ze evenals de blanken naar de bank konden gaan om daar geld te halen. De Russische politiek liet er geen misverstand over bestaan. Vietnam en Korea zijn daarvan de duidelijke voorbeelden.

Van die kant hebben we dus niet veel goeds te verwachten.

Voor wat betreft de Amerikanen konden wij een herhaling zien van de situatie in 1918.

Dromerige idealen speelden wederom een rol en wel dezelfde als in 1918.

Dezelfde slogans als "freedom for all nations" en de "human rights" bepaalden in feite de wereldpolitiek, althans dat was de invloed van de Amerikaanse zijde.

Wij hebben er al meer op gewezen dat de ideologie van de "human rights" een idealistische droomwereld als achtergrond had. Naast enkele zeer fundamentele basierechten werden daar een aantal postulaten aan toegevoegd die met "recht" niets te maken hadden. Ik noem u slechts "freedom from want" en "freedom from fear". Vrijheden die slechts wensdromen zijn en door niemand af te dwingen.

De tegenstellingen die naar voren kwamen aan het eind van de Eerste Wereldoorlog, kwamen ook naar voren aan het eind van de Tweede. In Jalta ontmoetten de drie wereldleiders elkaar en toen was er reeds sprake van weinig eensgezindheid. De Russen zagen kans om hun invloedssfeer danig uit te breiden. De Amerikanen gaven daar weinig te

gengas en Churchill probeerde zoveel mogelijk te redden van wat er te redden was.

Ook in 1945 bleken de Amerikanen er niet zoveel van te begrijpen.

Zoals gezegd was de slogan waarmee de Amerikanen aan de Tweede Wereldoorlog deelnamen "Unconditional surrender" (onvoorwaardelijke overgave).

Wetenschappers die de ontwikkeling in Amerika kritisch volgen hebben er meermaals op gewezen dat de Amerikaanse militaire leiders (zoals MacArthur en Eisenhower), hoezeer zij overigens ook van elkaar verschillen, ze op een punt sterke overeenkomsten vertoonden.

Bijna alle Amerikaanse militaire leiders zagen als toetssteen van de oorlog "de overwinning" en niet het bereiken van de politieke doeleinden van de oorlog.

De grootste vergissing door Roosevelt begaan kan dan ook worden samengevat in die oorlogsleuze "unconditional surrender", een vaststelling van een militair, maar niet van een politiek doel.

Churchill van zijn kant heeft dit volkomen doorgehad, maar kon tegen de militaire macht van de Amerikanen weinig politieke macht stellen.

Politiek inzicht houdt ook in dat men oog heeft voor de historische rol van de macht.

Macht is steeds onontwikkeld geweest met de politieke formulering, zowel in vredetijd als in tijden van oorlog.

De laatste dagen van de oorlog kwam al naar voren dat de "onvoorwaardelijke overgave" pas een afsluiting was van een strijd, maar dat daarna de politieke invulling nog moest plaats vinden "wat met die overwinning te doen".

De tegenstellingen die ook na de Eerste Wereldoorlog zo'n grote rol speelden kwamen ook na de Tweede Wereldoorlog weer duidelijk aan het licht.

De drie partijen die de dienst uitmaakten waren evenwel niet dezelfde. In de plaats van Frankrijk was nu Rusland getreden.

Veel verandering bracht deze wijziging niet. Rusland had, zoals voordien Frankrijk, slechts voor ogen om Duitsland te laten betalen en de ei-

gen machtsmeer uit te breiden richting Westen. De Baltische Staten, Polen en ook de Zuid-Europese landen waren daarvan de dupe.

Engeland had in feite nog steeds het oude doel "keep the empire whole". En de Amerikanen vervielen wederom in dromerige illusies. "Freedom for all nations" werd nu de slogan. In dit samenspel van tegengestelde krachten stonden de belangen van het kleine Nederland onderaan op het prioriteitenlijstje.

En zo gebeurde het dat in het Verre Oosten vlak voor het beëindigen van de oorlog de Nederlandse rijkdelen (Nederlands Indië) onder het commando van de SEAC (South East Asian Command) werden geplaatst. Onze brieven hadden in die eerste dagen op Malakka nog steeds die postaanduiding.

Wat dat betekende weten we nu. Engeland had India onafhankelijkheid beloofd en diende dat na te komen. Dat had uiteraard consequenties voor de machtsverhoudingen in die streken.

Ik heb, eerlijk gezegd, steeds het gevoel gehad dat wij naar Malakka zijn gestuurd als een soort machtsvertoon om de communistische opstandelingen in Malakka wat beter in toom te houden. De Engelse troepen in die streken bestonden voor een groot deel uit Indiërs en die waren misschien niet al te loyaal meer als het ging om de vrijheid van Malakka. Tegelijkertijd werd door de Engelse generaal Christison in Singapore in feite een erkenning uitgesproken van de Republiek Indonesië.

Was het een gebaar tegenover hun uit India afkomstige bataljons die op Java de capitulatie van Japan moesten afwikkelen?

Was het een bevoogding van het kleine op dat moment machteloze Nederland? Was het een dwangmiddel om Nederland het Engelse voorbeeld m.b.t. India te doen volgen? Of was het een soort afgunst dat wij "machtiger" in Zuid-Oost Azië zouden terugkeren dan de Engelsen? Of was het gewoon een oorlogsmoeheid?

Door al deze overwegingen heb ik sterk het gevoel gekregen van het "perfidie Albion" (het trouweloze witland).

Bij de Nederlandse soldaten leidde dit tot een anti-Engelse stemming. Ik

herinner mij nog goed dat ik van de Limburgers Duitse soldatenliederen heb geleerd en als wij naar Semarang gingen om te "passagieren" dan stonden wij op de drietonner op de terugweg naar Djatingaleh luidkeels het lied te zingen van het Afrikakorps. Bij het brigade-hoofdkwartier van de Engelse troepen waren wij dan bij de regels "Deutsche Panzer im Sonnenbrand rasen im Kampf gegen England" en dat werd dan met overgave gezongen.

Bij Jan Soldaat overheerste de opvatting "Waar bemoeien die f.... limey's zich mee".

Het is ons land en onze zaak.

De uitkomst weten we nu.

NB. Dat alles neemt niet weg dat ik door de oorlogsjaren anglofiel ben geworden en tot nu toe eigenlijk wel gebleven.

Voor wat betreft de Amerikaanse droom van "freedom for all nations" hoef ik slechts aan te halen wat een Amerikaanse hoogleraar in 1951 schreef, nl.

"Wie heeft de Amerikanen niet ontmoet, die warm lopen voor de gedachte, dat de huidige desintegratie van het koloniale systeem in het Verre Oosten een overwinning is der ideeën van vrijheid en democratie, zoals wij die in dit land opvatten? Wie heeft de ideologische propaganda niet gehoord ten overstaan van het feit dat er op dit ogenblik meer Indiërs en Indonesiërs in de gevangenis zitten, dan ooit onder het Britse of Nederlandse Bestuur dat de vrijwording van India en Indonesië een overwinning is van de vrijheid in de geest van 1776?"

Dit citaat geeft aan dat de Amerikanen haast de vleesgeworden uitdrukking vertegenwoordigen van het "de mens is maat van alle dingen". Uit het oog wordt geheel en al verloren dat de afscheiding van Engeland geschiedde door mensen met dezelfde achtergronden en politieke scholing als de inwoners van Engeland zelf.

De kreet "freedom for all nations" is in mijn ogen niet los te denken van de begrippen als "macht" en "verantwoordelijkheid".

Door de vrijheid te eisen van alle volkeren (het zelfbeschikkingsrecht der naties) die dat wensen of soms ook niet wensen, is het gezag als samenbindend element volkomen ondermijnd.

Het geven van vrijheid als ideologie heeft betekend dat de macht werd overgedragen aan figuren als Loemoeba, Idi Amin, Bokassa, Marcos, Soeharto en dergelijke. Usurpatoren en nepotisten van nature. (Andere kwalificaties mag u zelf bedenken).

De gevolgen zijn niet uitgebleven. Zijn de slachtingen in al die "bevrijde" landen niet een gevolg van het overdragen van de macht zonder daarbij de verantwoordelijkheid te aanvaarden van de beslissing "aan wie de macht is overgedragen"?

De rekeningen van de verwoestingen, hongersnoden, etnische genocides worden via de VN aan ons allen aangeboden.

Hebben de politieke voorwaarden van de Eerste Wereldoorlog geleid tot een Tweede, de politieke gevolgen van de voorwaarden van de Tweede Wereldoorlog hebben alleen maar geleid tot volkerenmoord en chaos.

Dit alles heeft mij er toe gebracht vanuit die verantwoordelijkheid te wijzen op het tijdspad waarin en de wijze waarop vrijheid moet worden gegeven of liever macht moet worden overgedragen.

Ben ik daarom een rechtse koloniale reactionair?

En de discussie gaat door. Zenden we troepen of niet? Naar alle brandhaarden in de wereld.

Ik hoorde iemand voor de televisie argumenteren dat we dan niet moesten vervallen in "neo-kolonialisme". Gezag herstellen en dan dat gezag helpen zich te kunnen handhaven en daarna ordelijk over te dragen. Dat wilden wij ook en wij worden afgestempeld als kolonialen.

"Freedom of all nations" of "lang leven de overal opgelaaide stammenoorlogen". Dat zijn in feite synoniemen van elkaar geworden... "To be or not to be that's the question".

Kolonialisme of neo-kolonialisme. "What's in a name"?

Wie de prijs betaalt weten wij veteranen reeds lang.

TL

Naschrift

Het was oorspronkelijk mijn bedoeling om een aantal stukjes onder het hoofd "Sporen van verwondering" te schrijven.

Er is echter in de laatste tijd zoveel gebeurd dat ik gemeend heb daarvan te moeten afzien.

Ik ben tot de ontdekking gekomen dat de wereld voor mij totaal onbegrijpelijk is geworden.

Of ik moet mij over van alles verwonderen, of wel ik ben in een situatie geraakt waarin "Alice in wonderland", "Sindbad de zeeman" of "Gulliver" verkeerden toen zij tot de ontdekking kwamen in een wereld te zijn terechtgekomen die niet de hunne was.

Als u er geen bezwaar tegen hebt wil ik nog wel doorgaan met mijn "spin-ideeën op papier te zetten, maar ik zal het geen "verwondering" meer noemen.

TL

Jubileum-Reünie Rivierenland

VOMI Rivierenland hield op 26 april 1997 haar jubileum-reünie in de Oranjekazerne te Schaarsbergen. Het jubileum werd gevierd ter gedenktentis aan het 10-jarig bestaan van deze vereniging. Het was een massaal gebeuren, 517 personen bezochten de zeer geantwoorde bijeenkomst. Bazuingeschal verwelkomde de vele leden en gasten.

De muzikanten, gekleed in het indrukwekkende gala-uniform van de Gele Ridders, zorgden voor een Indische sfeer. Krantjong- en Hawaïmelodieën riepen voor de meer dan 400 Indië-veteranen, vergezeld door een groot aantal dames, een gevoel van nostalgie naar de tropen op. Op de grote appèlplaats van de Oranjekazerne werden, met de bekende ceremonieën, de in Indië gevallen sobats herdacht.

Generaal-Majoor C.H. Nicolai, Commandant van 1 Divisie "7 december", sprak woorden van waardering voor de inzet en het afzien van de Oud-Indiëgangers.

De voorzitter van de VOMI Nederland, Jan Dijkema, riep de talloze blijken van miskenning, die de Indiëgangers na hun terugkeer in Patria kregen te verwerken, in herinnering. "Wij vragen niet om geld, maar wel om erkenning", luidde de kern van zijn betoog:

"Wij hebben dat verdiend".

Na een drankje en een broodje trad in de filmzaal de "Club Comique" uit Nijmegen, voor een geheel gevulde zaal, op. Liedjes uit de oude doos en de tijd van de jeugd der veteranen weerklonken vanaf het podium. De tijd der bevrijding van Nederland, in 1945, herleefde; "Tees heeft een Canadass", etc., etc.

De pauze in dit toneelmatig en zangvolle optreden, dat veel bijval oogstte en waarbij uit volle borst werd meegezongen, werd gevuld door muziek van het "Rijdende Artillerie Peloton". De salvo's daverden. Het publiek applaudiseerde.

Na dit recreatieve reünie-gedeelte werd het tijd voor de nasi-hap. Die smaakte voortreffelijk. Verzadigd en verkwikt en aanmerkelijk aangedikt, togen de feestgangers vervolgens weer tevreden huis toe.

De laatste "consumptiebon" werd ingewisseld tegen een herdenkingstegel. Voor de dames was er een rode roos, charmant en magnifiek. Het was een grote en interessante happening. Proficiat reünierende vereniging van Oud Militairen Indiëgangers, VOMI Rivierenland/Oost Gelderland. Op naar het volgende decennium.

J. Zwaan

Bezoek aan Indonesië-veteranen

Voor mij staat het souvenir, ontvangen bij mijn bezoek aan het Legiun Veteran Republik Indonesia, afgekort LVRI, Jawa Barat te Bandung. De woorden Kenang-Kenangan dari Markas Daerah-Souvenir van het lokale garnizoen, doen mij terugdenken aan de tijd, toen ik dit kleinood in ontvangst mocht nemen.

Op 31 augustus 1996, mocht ik kennis maken met de afvaardiging uit Indonesië tijdens ons feest van het 50-jarig jubileum van onze 1 Divisie "7 Dec." in Ermelo.

Ik heb gevraagd om het adres van de persoon met wie ik in gesprek raakte, en heb foto's van hem gemaakt. Voor mijn vertrek naar Indonesië in april 1997 schreef ik de persoon in kwestie dat ik in aantocht was, hem wilde bezoeken en hem wilde spreken.

Op dinsdagmorgen 6 mei meldde zich een afgevaardigde van het Legiun Veteran en verzocht mij om op 7 mei om 9.00 uur aanwezig te willen zijn op hun kwartier ter verdere kennismaking. Tevens een uitnodiging voor een gezamenlijk eten op vrijdag 9 mei. Voorts een bezoek aan de Tangkuban Prahur en de Ciater-water-vallen op maandag daaropvolgend. Mijn vrouw en ik hebben ons op woensdagmorgen gemeld op hun Legiun Kwartier. De kennismaking was allerhartelijkst.

Ik werd welkom geheten door de voorzitter van het Legiun en hij stelde mij voor aan de andere aanwezige veteranen. Langzamerhand kwamen er meer veteranen binnen.

De tafel werd gevuld met spijs en drank en wij werden uitgenodigd daar gebruik van te maken, wat wij dan ook deden en tot volle tevredenheid van onze gastheer.

Veel vragen kwamen toen los. De leeftijd. De tijd en plaatsen doorgebracht in Indonesië, en of dit mijn eerste reis was. Ik kon hen vertellen over mijn verblijf, deel uitmakende van de 7 december divisie en over de plaatsen waar ik gelegerd was geweest. Het bezoek duurde precies een uur, hetgeen we waren overeengekomen, daar ik die dag een programma had gemaakt voor een bezoek aan de thee-tuin Malabar te Pengalangan.

Vrijdagavond werden we, mijn vrouw was ook uitgenodigd, opgehaald en gebracht naar een restaurant in de buurt van een gasthuis.

Een delegatie stond ons op te wachten en bracht ons naar de plaats waar wij met de veteranen zouden gaan tafelen.

Wederom een kennismaking met nieuwe gezichten. Ook zij hadden hun vrouwen meegebracht. De meesten spraken nog vloeiend Nederlands. De nestor was 82 jaar en fungeerde als tolk voor hen die ons Nederlands niet zo goed konden volgen.

Wie dacht direct te gaan tafelen had het goed mis. De dochter van de oudste in rang zijnde veteraan, brigadegeneraal (b.d.) H. Doko Sastrawiria, opende de avond met een gebed en gaf het woord aan de voorzitter, R.H. Lily Sumantri, die mij in het Bahasa Indonesia toesprak.

De nestor, H. Eddie Soekardi, vertaalde de toespraak. Men was verheugd en zeer blij, dat ik, ook als veteraan, gekomen was en aanwezig wilde zijn om met hen te eten.

Eénmaal per 2 maanden kwamen de veteranen bijeen om op de hoogte te blijven en ook af er nog nieuws was uit Nederland.

De voorzitter memoreerde de geweldige ontvangst in Ermelo en wat de 7 December Divisie voor hen had gedaan, gedurende de tijd dat zij in Nederland te gast waren geweest van onze Divisie.

Zij voelden zich verplicht om aan de Nederlandse veteranen, die hen bezochten, een waardige ontvangst te geven. Daarna werd mij de plaquette, souvenir, overhandigd met de tekst zoals ik aan het begin van dit verhaal heb geschreven.

Het was nu mijn plicht hen toe te spreken, in het Hollands wel te verstaan, met de nestor als tolk aan mijn zijde.

Ik dankte de voorzitter voor zijn uitnodiging en voor de hartelijke woorden van vriendschap en voor de ontvangst die aan mij en mijn vrouw was besteed.

Ik wist niets van hun veteranen legioen op dit adres in Bandung. Ik had

het adres gekregen van hen, niet wetende dat dit ons bij hen zou brengen.

Ik heb hen verteld over de reizen die wij door heel Indonesië al hadden gemaakt en de plaatsen die wij hadden bezocht, waar zij allen in waren geïnteresseerd.

Gelukkig had ik enkele souvenirs bij mij, die ik bestemd had voor de veteraan die ik in Ermelo had ontmoet. Ik overhandigde de voorzitter 38 foto's die ik in Ermelo had gemaakt. Ook de nieuwe EM-er en de Sobat kwamen in hun bezit.

De EM-pen, als symboliek verbonden te zijn met hen via schrijven, viel hen ten deel. Voorts 2 speldjes van ons 50-jarig EM-bestaan en tenslotte een herinnering aan ons Nationaal Indië Monument 1945-1962. Alles werd gretig ingezien en de vraag werd mij gesteld of aan hen deze bladen, Sobat en EM-er, ook konden worden toegezonden.

We konden nu aan tafel gaan. Over alles werd tekst en uitleg gegeven. Er kwam geen sinder aan. Ook mijn vrouw heeft dit alles mogen beleven. Er werd mij een kop met drank aangeboden met de mededeling erbij deze kom tot de laatste druppel te legen. Zo gezegd, zo gedaan. Ik werd nu tot een van de hunnen verklaard, Ik had kopteën gemaakt van Nederlandse liedjes, deze uitgereikt en het zingen kon beginnen. De liedjes werden als souvenirs bewaard. Aan het einde van dit gezellig samen-zijn bedankte de voorzitter ons nogmaals dat we hen hadden bezocht en spoorde mij aan bij bezoek van onze veteranen ook hen te komen bezoeken en dan vooraf op te geven wanneer men komt en met hoeveren. Het adres is:

LVRI, Jl. Jawa 56, Bandung.
40113 Indonesia.

Enkele dagen later werden, tot onze grote verbazing, 60 foto's gebracht van deze festiviteiten.

Een ontmoeting om nooit te vergeten.

Hank Sporan

Rebellie in de Java-Zee

In "Sobat" nr. 52, pag. 22, heeft u kunnen lezen, dat we met 4 pelotons mariniers per K.P.M.-boot werden vervoerd van Soerabaya naar Batavia. Deze reis is echter niet geheel vlekkeloos verlopen, vandaar dus dit verhaal. Toen alle mariniers na de middag aan boord waren, constateerden we, over de railing hangend, tot ons genoegen dat nog een 35-tal dames van het V.H.K., (vrouwelijk hulpkorps) tot onze medepassagiers gingen behoren. Dat kon naar ons idee nog best eens een gezellige cruise worden. De enige plaats waar je als Jan Soldaat met Hollandse vrouwen in contact kwam, was bij mijn weten in het ziekenhuis, maar daar kon je beter niet in terecht komen. Onze hoop werd echter al snel de bodem ingeslagen. Het voorschip was bestemd voor mariniers, het promenadedek en achterdek waren gereserveerd voor officieren, onderofficieren en het V.H.K.

Om het ons nog eens duidelijk te maken, werd midscheeps een dik touw gespannen van bak- naar stuurboord, dat diende als demarcatielijn. We vroegen ons af, waar ze ons eigenlijk voor aanzagen, we leken wel krijgsgevangenen of bandieten. We waren toch, dachten we, gewone Hollandse jongens, voortgekomen uit de Nederlandse samenleving. Tegen de avond bleek dat wat het eten betreft we ook nog eens op rantsoen werden gesteld: twee witte boterhammen met confiture. De meesten van ons hadden daar niet genoeg aan, maar onze felle protesten vonden geen enkel gehoor bij het keukenpersoneel. De volgende morgen kregen we exact hetzelfde. We begonnen daardoor al aardig gefrustreerd te geraken, we hadden honger en er werd al behoorlijk gekankerd. In het middaguur bereikten ons vanaf het promenadedek de heerlijke geuren van nasi-goreng en gebraden kippen. nou daar waren wij ook wel hoognodig aan toe.

In de kombuis aangekomen, bleek ons diner te bestaan uit een schep witte aardappelpuree, wat we cement noemden, met daarover een bruine substantie, wat de jus moest voorstellen. Het spul was gewoon niet te genieten. Als protest klieperde iedereen dat varkensvoer in de afvalbakken.

Met mijn drie beste maten kwamen we tot de slotsom dat we daar maar eens wat aan moesten gaan doen en we belegden een plan de campagne. Er waren in Soerabaya voorraden genoeg en we konden ons niet voorstellen dat de marineleiding ons een dergelijke verzorging had toebedeeld. We moesten dat kombuispersoneel maar eens duidelijk maken dat we het niet langer pikten.

Zoals bij elke groepering diende zich een leider aan. Elke marinier had een jungle-mes met een lemmet van 18 cm. Als mitailleursschutter was ik de enige in de groep die beschikte over een Colt 45 pistool. Volgens onze leider dienden er nog twee man met een pistool bij te komen en die waren te vinden bij de jongens van de mortiergroep. Ze werden door ons benaderd en ze deden mee, je kon natuurlijk moeilijk met een geweer op die schuit gaan rondsjuwen. Met drie pistolen en drie junglemessen moest het mogelijk zijn die kokslui te intimideren. Het was niet de bedoeling te lichamelijke letsel toe te brengen. Alles was gebaseerd op bangmakerij.

In het uiterste geval diende er ongeacht geschoten te worden. Veronderstel, dat ze ons met lange slagersmessen te lijf zouden gaan. Nadat we tegen de avond onze gebruikelijke twee boterhammen in ontvangst hadden genomen, haalden we onopgemerkt onze wapens op en verborgen ze onder onze kleding. Op het moment dat de koks de laatste hand legden aan het schoonmaken van hun potten en pannen drongen zes grimmige mariniers de kombuis binnen. We zwaaiden met junglemessen en dreigden met pistolen. De taal die we daarbij uitsloegen is hier niet voor publikatie geschikt. De zes aanwezige koks stonden te trillen op hun benen. Aan onze eisen werd in no time voldaan. Er werden blikken met ham en corned beef opengetrokken en er kwam volop brood op de plank.

We paktten wat van onze gading was en verdwenen even snel als we waren gekomen. De coup had hooguit 5 minuten geduurd. Natuurlijk was één en ander niet onopgemerkt voorbijgegaan. Een aantal jongens die zich in de buurt van de keuken ophielden, profiteerden gelijk mee van

de situatie en geef ze eens ongelijk. Nadat we onze honger hadden gestild, zaten we met z'n zessen in conclaaf bijeen onder een reddingsvlot. Twee korporaals van ons peloton kwamen ons even vertellen dat we de meest stomme streek van ons leven hadden uitgehaald. Maar dat wisten we zelf ook wel. Een gewapende overval op K.P.M.-personeel in functie was zo maar niet niks. Het was min of meer een verkort uitgevoerde versie van de destijds wereldberoemde film "Mutterij op de Caen".

We waren er wel van doordrongen, dat dat muisje nog wel een flink staartje zou hebben. Er werden handen geschud en op schouders geklopt en we zwaarden bloedbroederschap, één voor allen, allen voor één. We zouden onze straf manmoedig ondergaan.

De andere morgen op baksgewijs (appel) stonden we in afwachting tot onze namen zouden worden afgeroepen om ons te melden bij de onderofficier van politie. Tot onze stomme verbazing gebeurde er niets. Na afloop van het gebruikelijk ceremonieel was het gewoon: "ingerukt".

Toen we ons in de keuken melden voor het ontbijt konden we net zo veel brood en vleesbeleg krijgen als we zelf wilden.

's Middags werden we verrast met een uitstekende nasi-hap. De verdere reis hadden we geen klachten meer over onze verzorging.

Wat onze commandant met die gezagvoerder heeft besproken, zijn we nooit aan de weet gekomen. De Kapitein heeft waarschijnlijk eieren voor zijn geld gekozen. Hij zat tenslotte met 4 pelotons gewapende mariniers aan boord en als er nu 6 van die kerels al zo'n heisa veroorzaakt, wat moest hij dan wel niet met de rest van dat stel. Of we in deze op de juiste wijze hebben gehandeld, laat ik maar in het midden. Het klinkt misschien wat macho, doch met uw welnemen, we hadden toch maar eens kenbaar gemaakt dat je met mariniers zo maar niet de vloer of in dit geval het dek aan kon dwailen.

Waarvan akte.

J.A. Verkaart - Steenberg
(Mariniersbrigade)

Opsporing verzocht

F. Kokke (5 Bat Prinses Irene, Ondersteuningscompagnie Padang) zoekt contact met sobats van hetzelfde onderdeel. Zijn adres is: Groesbeeksedwarsweg 212, 6521 DT Nijmegen. Tel.: 024-3221376. Wie reageert?

Wie kan een invalide marinier (al 35 jaar) helpen aan de volgende rangen: Kon. Landmacht; gestikte sterren Brigade-Gen., Gen.-Majoor, Lt.-Gen., Generaal. Baret-emblemen met achtergrond + kraagspiegels met patjes van Legerpredikant, Aalmoezenier, Rabbin, Raadsman, en een halsdoek van de Commandotroepen. Uw reacties kunt u sturen naar: Y. Schreurs, Jacob Catsstraat 251, 8265 XR Kampen.

Wie kent deze militair uit de meidagen van 1940? In de meidagen van 1940 was 3-III-27 RI gelegerd in de Peelraamstelling o.a. tussen Milheese, Bakel en Helmond. In de corridor werd bij het hergroeperen van '27 RI' gebruik gemaakt van de weg Bakel-Helmond. Bij dit regiment bevond zich ook de militair A. den Dekker - 3-III-27 RI. Hij had bij het hergroeperen een schilderij bij zich, dat hij kennelijk in 1939 geschilderd had. Dit schilderij gaf hij aan mijn schoonmoeder, die hem haar adres gaf. Hij beloofde het schilderij later op te halen, maar hij is nooit gekomen. Aan de achterzijde van het schilderij (een landschap) staat: A. den Dekker 3-III-27 RI en een niet goed leesbaar telefoonnummer 12594. Op de lijst staat gestempeld Lucas Offert 139 Rotterdam. Het schilderij zelf is gestempeld met A. den Dekker 1939. Uit gegevens van de afdeling Archief Militaire Zaken in Den Haag blijkt het

verhaal van de Peelraamstelling te kloppen, t.w. 3e Compagnie, 3e Bataljon, 27ste Regiment Infanterie. Het gaat om A. den Dekker, geboren op 21 oktober 1905 te Rotterdam. Zijn beroep was destijds "buffetbediende".

Wie kan mij verder helpen? Bel of schrijf naar: A.M. van Duijnhoven, Gepensioneerd officier der Mariniers, Berg 43 A, 5671 CB Nuenen. Tel.: 040-2843021.

Op zoek naar

Sobat Antonius (Ton) van Esch is op zoek naar gegevens betreffende zijn militaire diensttijd. Hij heeft gediend bij het 5e Regiment Infanterie van 7-5-'47 tot 29-9-'51; verblijft in Indonesië van 28-11-'47 tot 7-4-'50. Van Batavia naar Palembang gegaan, vandaar naar Lahat en Benkulu, vervolgens naar Priok. Zijn vragen zijn: Waar in de diensttijd in Nederland geweest. Met welke boot vertrokken naar Indonesië en

met welke boot teruggekomen. Enkele namen zijn bij hem nog bekend:

Gerrit Ekris uit Tienhoven; Jo Binnenveld of Buitenveld uit Jutphaas; Geurtsen en Bartje van Dun.

Misschien kan iemand zich alsnog herkennen op één van de geplaatste foto's.

Reacties gaarne aan A. van Esch, 219-1840-160th St., Surrey, B.C., Canada. V4A 4X4.

Sobat Th.G. Gabriel, Dr. Kuypersstraat 5, 6535 TH Nijmegen, tel.: 024-3551183, wil, in verband met een feestelijke reünie in 1998, graag in contact komen met de in 1950 teruggekeerde militairen van 42 R.V.A. waarvan de namen hierna, met de oude plaatsnaam, voor zover bekend, genoemd worden.

Adelaar; R. v. Bavel kpl.; H. Bergmans; Busschers; N. Buurman A'dam; B. v. Dongen kpl.; D. Dykstra Lelystad; K. Dykstra Zaandam; J. v. Eyck R'dam; Eysing; K. v.d. Gruyter Nw.St. Joostland Zld.; J.C. Jansen Arnhem; M. Krelink Gameren; de Kruyk; R. Kuypers; A. v. Leeuwen Aarlanderveen; W.J. v. Lijk R'dam; J. v. Os Middelburg; L.J. Reyntjes v. Veeren; H.P. v.d. Schaar; W. Schmidt Den Haag; H.L. Sopers St. Michielsgestel; Terhorst; F. v.d. Voet 's Gravenzande; J.J. Zorge Hattem; J. Wassenaar wmr. Wassenaar.

SOBAT

Tijdens de VOMI-bijeenkomst op 18 maart in Rijswijk hebben twee sobats mij gevraagd om een videoband van de 1e- en 2e Politiepolitie aktie. Ben echter de adressen kwijtgeraakt. Willen de twee sobats even contact opnemen met Ph. Meershoek, tel. 070-3250487.

Sobat A. Agema, Eikstraat 27, 1623 LP Hoorl. tel. 0299-215936, secr. Reünie-comm. 4-10 R.I., zoekt het huidige adres van de hieronder vermelde sobats:

Naam	Laatst bekende woonplaats
Aarsen W.B.C.	Waspik
Akkersdijk J.C.	Rotterdam
Arnold B.	Rotterdam
Blom J.W.	Assen
Brouwer J.H.	Den Haag
Bruin J.C.	Den Haag
Dijk J.W. van	Bunnik
Eleveld T.A.H.	Tiel
Epen J.W. van	Zoetermeer
Esbeukman W.J.	Rotterdam
Frank B.	Den Haag
Freuchen W.P.	Roermond
Groot D. de	Tilburg
Hall Th. van	Den Haag

Heijden A.A. van der	Leiden
Hofman W.B.	Den Haag
Hoodank W. van	Leiden
Kaaij A. v.d.	Naaldwijk
Kok W.H. de	Rotterdam
Kwakernaat J.	's Gravendeel
Martens M.	Velden
Mey P.J. van der	Heemskerk
Op 't Land K.	Achternveld
Scherpenzeel V.H.	Zandvoort
Schoutema M.J.	Den Haag
Vromans H.H.	Rotterdam
Waal H.A.A. v.d.	Numansdorp
Wijde W. van	Ederveen
Wijntjes J.A.	Amersfoort
Zweers A.	Emmen

Gaarne uw reacties aan bovenstaand adres of telefoon.

Sobat Albert van der Vuurst zoekt contact met Kees Snoek en Toontje Jonker. Deze ex-militairen behoorden tot 5-11 R.I. gelegerd in Medan en omgeving. Zijn adres is: Unit 3, 43 Pt. Walter Rd., Bicton (W.A.), Australia. 6157

V.O.M.I.

leko

**Speciale aanbieding
V.O.M.I. - adreszegels**

Victor v. Bridié owv
117 van Nijverroedestraat
2597 H's-Gravenhage
tel. 070 * 3 28 05 32
postbank(jiro) 22 09 52

afmetingen 42 x 21 mm gegomd
500 stuks (minimum) f 35,- franco
te bestellen bij het Fonds Sociale
Zorg te Ter Aar,
Oost Kanaalweg 12A.

EXTRA AANBIEDING

V.O.M.I. - wapenschild

Het is er eindelijk, zeer fraai uitgevoerd op een blank gelakt mahonie schild in wangmodel met het V.O.M.I. logo in plastic spuit/gietwerk, wat kleuren betreft gelijk aan onze sticker en borstembleem.

De prijs is f 30.00 exclusief verzending.
V.B.

Onthulling plaquette in Bergen op Zoom

Op vrijdag 3 oktober a.s. zal in de Gertrudiskerk te Bergen op Zoom een herdenkingsdienst worden gehouden ter nagedachtenis aan de gesneuvelde sobats uit Bergen op Zoom. Aansluitend aan deze dienst zal de burgemeester bij de Gertrudiskerk (in de directe omgeving van de Grote Markt) een plaquette onthullen. Op deze plaquette worden dertien namen vermeld van gesneuvelde sobats van de volgende onderdelen:
Adriaanse J.C. : Kon. Marine.
de Ruiter J.W. : 3-5 R.I.
Rhoen H.W. : 3-1 R.I.
Broos J.A. : 2-13 R.I.
van Dijk P.H.M. : Mil. Politie.
Baars H.C.L. : 6 RVA.
de Nijs J.G. : 7 RS.
Dietvorst J.J. : Gr. Pr. Irans.
Antonisse Ph.A. : Kon. Marine.
van Son L.M. : Kon. Marine (M.L.D.).
Kwaak J.J. : KNIL O.C. PATPN.
Stuart A.B. : Med. Dienst (verpleegster).
Jacobs J. : 1 RS.

VOMI leden uit West-Brabant en speciaal uit Bergen op Zoom en omgeving worden verzocht bij deze herdenking en onthulling aanwezig te zijn.

J. Willemsen.
Tolseinde 30,
4617 NW Bergen op Zoom.
Tel. 0164-252636.

V.O.M.I. kerst- en nieuwjaarskaarten

Wij moeten er nu vanaf!!!

Bestel er a.u.b. 25 stuks
à f 10.00
(portvrij) en wij zijn los.

Alvast hartelijk bedankt.

V.B.

Onthulling plaquette in de gemeente Nijmegen

In samenwerking met het gemeentebestuur van Nijmegen zal op 12 september a.s. een plaquette worden onthuld ter nagedachtenis aan alle militairen, die in de periode 1945 - 1950 in het voormalig Ned. Oost-Indië zijn omgekomen. Deze officiële plechtigheid zal plaatsvinden in het Stadhuis, Burchtstraat te Nijmegen. Aanvang om 16.00 uur. Wij verwachten een grote opkomst.

J. van Son

Het Boemeltje

's Morgens om zeven uur is het een drukte van belang op het station Prupuk, vanwaar elke morgen een treintje vertrekt naar Bumiaju voor lijncontrole.

Koelies onder de leiding van de Staats Spoorwageng-mandoer (de Kolonel genaamd) zeulen met gereedschap en materialen. 't Is een gewoel en gekakel en iedereen doet wat, maar net genoeg om praktisch niet klaar te komen.

Buiten het station staat een voorwereldlijk monster, dat locomotief genoemd wordt, water en hout in te nemen. Eindelijk hebben machinist en stokers hun spullen klaar en komt het geval binnentuffen. De trein bestaat uit twee wagens voor personeel, een dekkingswagen voor ons en twee voor reizigers. Daartussen troont de locomotief. Rap hebben wij onze plaatsen ingenomen. De kolonel overziet zijn discipelen en kruipt daarna behaaglijk diep weg tussen de zandzakken (de ouwe is niet bang, maar voorzichtig).

Op de voorste wagen zit Sim, de man met de rode vlag. Hij houdt een oogje op de lijn en wanneer er iets kapot is zwaait hij heftig met zijn vlag, waarna de Expresse al het mogelijke doet om tot stilstand te komen.

Zo langzamerhand is het moment van vertrek aangebroken. De treindekking informeert bij de machinist of er "tjoekeep stoom" is. "Ada 12 atm. toean", zegt de machinist. De locomotief anno 1894 trilt van ingehouden kracht. Daar snerpt het fluitje, het spiegelei gaat omhoog en met een helse kreet van de fluit stort de trein zich voorwaarts.

Iedereen glundert, het gaat uitstekend. De loc doet pogingen een echte loc te zijn en hult zich in wolken stoom en rook. Hij briesst als een wild paard en kreunt als een gewonde leeuw. In zijn ingewanden knort, kraakt en rommelt het gevaarlijk, de drijfstangen en assen slaan een klepermars. Maar we gaan vooruit en snellen met een vaart van wel 20 km het zuiden in. Helaas wreekt de oude dag van de loc zich. De baan klimt, de snelheid neemt af. Wij allen werpen smekende blikken naar machinist en stokers om het vehikel toch vooral op gang te houden. Maar de machinist

buigt zich al uit de cabine en maakt hulpeloze gebaren. Dan klinkt zijn bekende kreet: "Tida ada stoom toean". Berustend kijkt iedereen maar voor zich, de machine blaast het laatste leven uit en we staan.

Plots van de voorste wagen de strijdkreet van de kolonel: "Rem, rem, rem" en haastig draaien de remmers de blokken op de wielen. Gelaten klimmen de stokers van de kar en gaan houtjes hakken om weer stoom te maken. "Stoom djoema 8 atm. toean", komt de machinist melden. Dat is 4 atm. te weinig, pas bij 12 atm. kunnen wij behoorlijk rijden, dat betekent drie kwartier oponthoud. De kolonel komt belangstellend informeren, kijkt op zijn horloge en sukelt naar voren om de koelies in het geweer te roepen, die met patjols en arits van de wagens rollen. Onze kolonel heeft een danige hekel aan grasrietjes en weldra is het gezelschap bezig de baan te wieden. Een vreugdekreet van de loc, de koelies staken het werk en rennen naar de wagens.

"Ada stoom tjoekeep toean". "Nou scheuren dan met dat lor". "Baik toean".

Vol met nieuwe energie die er aan alle kanten uitpuilt, huppelt de loc als een veulen over de rails. Ieder houdt zijn hart vast, hoe lang zal dat goed gaan. En ja, dat waar wij al lang op gerekend hadden gebeurt, voor de tweede maal minderen wij vaart en komen weer tot stilstand. "Ayer habis toean". Van de dekkingswagen klinken enige aanmoedigende klanken als "trap dat ding maar in puin", "je moet er eens een nieuwe kopen", "donder dat ding het ravijn in", enz. enz.

De SS gaat in conferentie en eindelijk zijn ze het eens geworden. Ergens in de buurt moet een kali zijn en de koelies worden weggestuurd om emmers te organiseren. Na een half uur komen ze in triomf met een paar emmertjes terug, waarna een keten naar de kali gevormd wordt. De bakken water worden doorgegeven en wat niemand verwachtte, na 1 uur is het reservoir nog vol ook. Een zucht van verlichting, nu nog wat bijstoken en de zaak is alweer gelikt.

Het verse water heeft varjengend op onze machine gewerkt, bijna overmoedig holt hij weg. De machinist kijkt weer zelfverzekerd, de stokers grijnzen en roken kretek.

Nog een paar kilometer en wij stormen Bumiaju binnen waar de "oude blinde duivel" (stationschef) ons al op staat te wachten. Met veel gepiep komt ons 19e eeuwse wonder tot stilstand, dekking en koelies springen eraf en nu begint het feest onder de stationschef.

"Langsair, langsair" (rangeren) is zijn lijfspreuk en terwijl wij koffie gaan drinken is hij verwoed aan de gang met fluit en spiegelei. Het duurt maar ruim een half uur, dan is de machinist over zijn zenuwen en de chef staat zijn brilleglazen te poetsen. Maar ook dat moeilijke "langsair" is dan weer klaar en de chef gilt "Alles compleet".

De treinbewaking en het personeel schrikken op achter hun koffie en ieder rept zich naar buiten, klaar voor de terugtocht.

Het vertreksein wordt gegeven en met hernieuwde moed vangt de loc de terugreis aan. Nog een laatste groet aan Bumiaju in de vorm van rook, stoom en kalengruis en we zijn weer op weg naar Prupuk. Morgen zullen we ze hier weer met een bezoek vereren.

"So long" dan.

Korporaal Berduszek

Bijeenkomst 3e Esk. Huzaren

En zo gebeurde het in Malden (bij Nijmegen). Dertig oud-Indiëgangsters van het derde Eskadron van de Huzaren kwamen bij elkaar om te herdenken dat vijftig jaar geleden de positionele actie werd ingezet.

Men kan dat verhalen noemen van oud-gedienden, verhalen die nu eenmaal bij oudere soldaten horen. Maar hier is méér: deze mensen vechten voor hun naam die door het slijk gehaald wordt. Ze weten dat ze bij elkaar gehoor vinden voor de problemen waar zij dagelijks mee worstelen.

Zij deden wat van hen gevraagd werd, zij deden méér dan hun plicht. Het is niet dat zij om een bedankje zeuren of over achterstallige soldij, evenmin vragen zij om de vakantie-dagen, die ze nog tegoed hebben. Een jaar of meer dat zij langer dienden dan de toentertijd verplichte 18 maanden.

Nee: zij willen **ERKENNING**, erkenning voor het goede dat zij deden. Zij vragen de regering: Denk eens aan ons, denk ook eens aan de pensioenen. Wij hebben moeten vechten voor 'n plaats in de maatschappij; lang niet iedere baas was blij met de jongen die in Indië geweest was. De verhalen gingen immers vér voor hem uit.

Waarom de uitkering duizend gulden

zolang duurt? Het aantal weduwen wordt steeds groter, zodat die dan mooi achter het net vissen. Veel dingen waar de oude soldaat bij

stil staat, kan hij alleen aan zijn "gabber" vertellen. Niemand heeft verder oren voor zijn verhaal.

Hij weet dat er nog een paar centimeter te gaan is en die wil hij zo goed mogelijk doen, zonder de naam "oude zeur" achter te laten.

Dat de laatste de bel luiden: en wel zó dat de hele wereld hoort hoe men in Nederland met oud-gedienden omgaat.

Verder was het een gezellig samenzijn, waar ook de schietclub (30 man/vrouw) uit Wijchen bij aanwezig was. De sociaalcommissaris Gerrit kon nog wat veteranen passen aanmeten plus een herkeuring op gang zetten. De rijsttafel was van de bovenste plank en er was aan hapjes en drankjes geen gebrek.

Rond de klok van 22.00 uur moest het onvermijdelijke gebeuren: afscheid namen en dat nam heel veel tijd in beslag en nieuwe afspraken werden ter plekke gemaakt.

H. Voss

Officiële VOMI-bijeenkomsten

Onderstaand artikel van het **BESTUUR VOMI DRENTHÉ/GRONINGEN** is speciaal bestemd voor onze VOMI-leden in Zuid-Oost Drenthe.

Er komen zo nu en dan vragen van onze leden uit Zuid-Oost Drenthe bij het bestuur binnen over de verwarving van berichtgeving in dit gebied. Wat is het geval?

Elke maand komt er een groepje oud-Indië-militairen bij elkaar voor een gezellige middag in de plaats Valthe. Dit is geen VOMI-bijeenkomst. Men propageert dit echter wel zo te brengen. Maandelijks verschijnt er een bericht op de kabelkrant of men krijgt een schriftelijke uitnodiging in de brievenbus met de mededeling, dat de VOMI Zuid-Oost Drenthe een bijeenkomst gaat houden in Valthe. Jammer, dat men dit zo doet. Het lijkt er op, door op deze manier naar buiten te treden, dat men de echte VOMI wat in diskrediet wil brengen. Onze

vraag is daarom ook, waarom?

Deze groepering heeft geen enkele band met de VOMI.

Bestuursleden van genoemde groep, die dit maar steeds weer naar voren brengen, zijn zelfs geen lid van de VOMI. Nogmaals, het is jammer dat het allemaal op deze manier moet gebeuren.

VOMI-leden, wanneer u denkt deze bijeenkomsten te moeten gaan bezoeken, wat let u. U bent vrij om te doen wat u denkt te moeten doen.

De uitnodigingen voor de bijeenkomsten voor de Oud-Militairen Indiëgangsters te Dalen worden echter alleen verzonden vanaf het secretariaat van VOMI afd. Dalen, doch niet door iemand anders.

We hopen met deze berichtgeving het één en ander recht te hebben gezet en misverstanden uit de wereld te hebben geholpen.

Bestuur VOMI Drenthe/Groningen

Friesche Sobats vierden feest

31 mei anno 1997 's morgens rond 9 uur, plaats van handeling: de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden. Na de dag tevoren samen met personeel van de school de feestzaal in orde gebracht te hebben, waren de bestuursleden present om de leden en genodigden te ontvangen voor de viering van het 10-jarig bestaan van onze vereniging. Rond de 500 bezoekers werden verwacht en de immense feestzaal stond er keurig bij.

Vanaf half tien was het podium bezet door het muziekkorps "Cresendo" uit Tzummarum en onder de klanken van vrolijke marsmuziek kwamen de gasten binnen en zochten een plaats, de koffie was klaar.

Om half elf verwelkomde onze voorzitter Klaas Swart de aanwezigen en hield een korte toespraak.

Hierop volgde de herdenking van de gevallen en overledenen, het spelen van de Last Post en het plaatsen van een krans op het podium. Na deze plechtigheid werd onder begeleiding van "Cresendo" het Wilhelmus en Frysk Folksliet gezongen.

Dan voerden nog enkele sprekers het woord, o.a. de heer Walda namens de Provincie, Luitenant Kolonel Dürst Britt en voorzitter J. Dijkema van VOMI Nederland, die o.m. de dames van de bestuursleden een boekje bloemen aanbood. Ook ons aller Sjoerd Lapré sprak op de hem eigen manier ons toe. Onze voorzitter bood mevrouw Dijkema een boekje bloemen aan, zij was namelijk voor het eerst mee naar een dergelijke gebeurtenis; voor de sprekers was er een "Frysk slokje".

Niet in het programma vermeld was de huldiging van de heren Klaas Swart, Henk Leeman en Sjerik Jongstra, vanaf de oprichting respectievelijk voorzitter, secretaris en penningmeester. Vice-voorzitter Hans Blom bracht in een korte toespraak namens de vereniging en medebestuursleden dank voor het vele werk voor de vereniging gedaan. Tot hun verrassing werd door 3 leden van de vereniging hun een VOMI-wapenschild met inscriptie aangeboden. Na een prima lunch, verzorgd door de Hogeschool, volgde het middagprogramma met beurtelings een optreden van Wieteke van Dort, o.a. als

Tante Lien, en het Rabenhauptkoor uit Groningen. Daar toe aangespoord door Wieteke verscheen ook het bestuur op het podium en samen met het koor en aangevoerd door Wieteke werden Blonde Mientje, Happy days are here again en Terang Bulan e.d. uit de kast gehaald, en een polonaise opgevoerd.

De tonge hong ús op 'e klompen, het werd een dolle boel.

Tussendoor kon men de uitgereikte consumptie-bonnen inruilen tegen gerstenat, frisdrank e.d. en werden hapjes aangeboden.

Het was reuze gezellig, de stemming was prima, we hadden veel plezier. Tijden van welser kwamen weer in herinnering, weemoed, een lach en een traan, even weer in die wereld van toen. Maar ook hieraan kwam een einde. Rond half vijf werd door de

voorzitter deze dag beëindigd en wenste hij de rond 500 aanwezigen een wel thuis. Daarbij een welgemeend dankwoord aan de directie van de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden en het personeel dat door haar spontane medewerking deze dag mee deed slagen. Stichting Dienstverlening Veteranen, de hele dag aanwezig met een stand, mocht zich in een flinke belangstelling verheugen.

Na de sluiting volgde nog de kranslegging bij het monument door het bestuur. Een groot aantal belangstellende aanwezigen liep mee door het mooie Rengerspark en verbleef een tijdje bij het prachtige monument. Een waardig besluit van deze dag. Waarvan akte.

I. de Jong (alg. adj.)

POSTZEGELS - SIGARENBANDJES EN TELEFOONKAARTEN

Heel hartelijk dank weer voor de zendingen. U staat ons bij anderen bij te staan. Blij hier alstublieft mee doorgaan.

Sinds het noemen van de schenkers is de stroom pas echt goed op gang gekomen. Door gebrek aan plaats is mij deze mogelijkheid ontnomen, maar ik hoop toch dat u ondanks dit zo door blijft gaan. Heel hartelijk dank allemaal!!!

Het adres waar u de oude en nieuwe postzegels, sigarenbandjes en telefoonkaarten naar toe kunt sturen is:

P.R. FONDS SOCIALE ZORG
Mevrouw Jac. M. Holewijn
de Goede Hoop 13
2021 AP Haarlem
telefoon
0 23 - 523 30 58

V.B.

st. ons bij
andere
te staan
sociale
commissie

Tempo Doeloe

Nazi-Republiek Nias (2)

In ons vorige artikel over NIAS melden wij de ondergang van het ss. "Van Imhoff" in de wateren van Sumatra ten gevolge van een Japans bombardement en zagen we hoe de Nederlandse opvarenden het schip verlieten met achterlating van 477 Duitse geïnterneerden. De "Van Imhoff" had kort voor de ramp de haven van Tapanoeli (Sumatra) verlaten. De gezagvoerder had weliswaar voor zijn vertrek, zijn mannen waren toen al van boord, de sleutels van de ruimten waarin de Duitse geïnterneerden zaten opgesloten, aan de als commandant van de Duitsers fungerende persoon gegeven, maar hij nam geen enkele maatregel de Duitsers uit de ruimten te laten gaan. De Duitse "commandant" poogde hierop zijn mensen te bevrijden wat veel problemen met zich bracht doordat men bij de diverse sloten de passende sleutels niet kende en soms lang moest zoeken en passen. Bovendien bleken er geen reddingsmiddelen te zijn met uitzondering van één reddingsboot, een kleine sloep en enkele vlotten. Onder de Duitsers die zenuwachtig naar passende sleutels zochten op het snel zinkende schip, brak paniek uit. Alles wat kon drijven werd over boord gegooid, terwijl ieder voor zich een heenkomen zocht. Daar de zee zeer ruw was verdronken velen. Op 22 januari bereikte de reddingsboot, met 36 inzittenden, het eiland NIAS. De nacht die volgde werd op het strand doorgebracht, waar één van hen zich in wanhoop aan een boom ophing. De overigen bereikten de volgende dag het dichtsbijzijnde dorp, waar hen iets te eten werd aangeboden. De 24e bereikte deze groep, na een zeer moeizame tocht het dorp Hilisimaetano, de hoofdplaats van het zuidelijk gedeelte van het 200 km lange en 60 km brede eiland. Het is ongeveer zo groot als de provincies Noord- en Zuid-Holland samen en telt plm. 200.000 inwoners. Het ligt ten westen van Sibolga (Tapanoeli) en ten zuid-westen van de Atjehse landen.

De Duitsers moesten, na een barre tocht over het woeste bergachtige

eiland en 60 mijl roeten in een open boot over een ruwe zee bij zeer slecht weer, in een ziekenhuis worden opgenomen. Na enigszins te zijn opgelapt werden ze vervolgens overgebracht naar Goenoeng-Sitoli, de hoofdstad van het eiland en de residentie van de fungerende assistent-Resident. Behalve deze bevonden zich een controleur, een missionaris, twee zendingen met twee zendingzusters en een 38 man sterke afdeling veldpolitie (alleen disciplinair gestraften) op het eiland, behalve uiteraard de inheemse bevolking, die voor twee derde deel uit christenen bestond. Op 23 januari spoelde de sloep met 14 schipbreukelingen van de "Van Imhoff" op NIAS aan. Deze groep werd te voet naar Goenoeng-Sitoli gebracht, waar ze tegelijk met de 36 eerder aangekomenen in de politiekazerne gevangen werden gezet. Behalve deze beide groepen slaagden nog een aantal van de "Van Imhoff" ontkomen Duitsers er individueel in NIAS te bereiken, zodat zich tenslotte 66 Duitse overlevenden op het eiland bevonden. Sommigen spreken over 72 geredden. De 38 veldpolitie mannen kregen de opdracht de Duitsers te bewaken en te voeden. Twee maanden later, op 28 maart, capituleerden de Nederlandse troepen op de overwal. (Midden- en Noord-Sumatra, Generaal Overakker). Wat nu te doen met de Duitse gevangenen, zo vroeg men zich op NIAS af. Lang behoefden men over deze problematiek niet te overleggen, want reeds de volgende dag, 29 maart, namen de Duitse gevangenen de loop der geschiedenis op NIAS in handen. Hoe dat in zijn werk ging en wat er verder gebeurde zal ik u in de volgende aflevering van dit feuilleton uit de doeken doen.

J. Zwaan

In Memoriam

In gepaste stilte en met grote eerbied brengen wij een laatste Eresaluut aan:

W. Flipse	Voore
N.M. Vermeulen	Beneden - Leeuwen
E. Broekman	's-Gravenhage
G. van der Hek 2-12 R.I.	Maasbracht
H.F. Moerens	Harderwijk
W. Klein	Ermele
A.S. de Vries 403 B.I.	Wams
A. de Jong 1-9 R.I.	IJlst
B. Jongman	Hoorn
G.W.M. Kok	Hoorn
A. Deckers	Zwijndrecht
Th. Hendriks	Ridderkerk
D. van Wingerden	Hardinxveld-Giessendam
F. van Gemert 433 B.I.	Bergeijk
D. Walrecht	Hoorn
J.H. van Vorderen	Leiden
J.C. Britsum	Leiderdorp
M. Kwakkel	Appeldoorn
W. Klein	Ermele
H.F. Moerens	Harderwijk
J.J.H. Hilbolling	Beilen
E. Jonker	Rotterdam
H.J. Tonissen	Rotterdam
J. Moris A.A.T.	Tilburg
W. Salden 5-11 R.I.	Tilburg
L.H. Steffens 5-5 R.I.	Erten-Leur
B. van der Bant	Katwijk
P. Sebel	Grave
D.A. de Zwart	's-Gravenhage
Henry Venema	Acton-Ontario
3e Esk. PAW	
T. Tielmans	Haliburton-Ontario
4-6 R.I.	
B. Keijzer	Bolsward
J.A. van den Heuvel	Barendrecht
H.W.J. Munsterman	Venlo

sociale
VEE-VOMI

Moge de warmte en de liefde van Uw naasten en ons aller oprecht medeleven U de kracht en de moed geven dit zware verlies te dragen.

V.B.

Generaal George C. Marshall Museum

Vijftig jaar na de totstandkoming van de Marshall-hulp is op 24 mei 1997 door de NAVO-opperbevelhebber, Supreme Allied Commander Europe, General G.A. Joulwan (VS) het General George C. Marshall-museum in Zwijndrecht geopend.

Het museum bevat een unieke verzameling van 100 Amerikaanse militaire voertuigen uit de Tweede Wereldoorlog, opgesteld in een historische ambiance. Een bijzondere verzameling, ongekend in Europa, omdat alle voertuigen volledig gerepareerd, in staat van nieuw en rijklaar zijn. Daarbij zijn aantal en diversiteit verbluffend. Het is geen oorlogsmuseum, maar een logistiek museum dat een duidelijk beeld geeft van Amerikaans militair wegtransport dat o.a. is gebruikt tijdens de bevoorradingsoperatie "Red Ball", na de landing van de geallieerde eenheden in Normandië op hun tocht verder Europa in.

Deze verzameling is als hobby gestart door de heer Jaap de Groot, voormalig president van het constructiebedrijf "Grootint". Na zijn pensionering begon hij Army Cars Holland BV. De voertuigen -het aantal groeide evenredig met zijn interesse- zijn nu ondergebracht in het museum dat beheerd wordt door de "Stichting Historisch Materieel".

De stichting heeft tot doel het conserveren van deze historische Amerikaanse militaire voertuigen voor de toekomst, teneinde op deze manier de Amerikaanse bijdrage aan de bevrijding van Europa en de wederopbouw daarna volgend in herinnering te houden. De naamgever, de Amerikaanse generaal George C. Marshall, bereidde niet alleen als strateeg de gunstige omwenteling van de gebeurtenissen in Europa voor, hij bedacht en werkte als groots staatsman het Marshallplan uit, waarmee hij overwinnaars en overwonnenen samenbracht voor de wederopbouw van Europa. Hiervoor ontving hij in 1953 de Nobelprijs voor de Vrede.

Wilt u een indruk krijgen van het ge-

dachtengoed van deze grote Amerikaanse strateeg en van de vele transportmiddelen waarover hij meende te moeten beschikken, dan is dit museum een bron van informatie. Elk voertuig is voorzien van een volledige specificatie en opgave van aantallen die geproduceerd zijn. Er is een restaurant, waar de bezoeker iets kan gebruiken en tegelijk video's kan bekijken. Aan de wanden van dit restaurant hangen ingelijste originele advertenties betrekking hebbende op het Amerikaanse transport en een fotocollage van het leven van General George C. Marshall.

Het museum is gelegen in het industriegebied van Zwijndrecht. Het adres is: General George C. Marshall

Museum, Noordweg 15 a, 3336 LH

Zwijndrecht. Tel.: 078-6205880.

Openingstijden: woensdag tot en met zaterdag van 10.00 tot 16.00 uur.

Entreprijzen: Volwassenen f 5,-, jongeren tot en met 16 jaar f 3,-.

Groepsbezoeken op afspraak.

Een museum dat, gezien de grote variëteit van voertuigen met o.a. GMC's, Dodge, Willy's jeeps, Harley Davidson en Indian motorrijwielen alsmede artillerie, mitrailleurs en ander wapentuig, ook ons Indië-veteranen zal aanspreken en herinnering geeft aan de periode die wij in de tropen hebben doorgebracht.

H.C. Clasquin, Zuid-Holland Zuid

HERDENKING

Het bestuur van de Stichting Herdenking Gevallen en Z.O.-Azië 1941-1949 wil u gaarne attenderen op de Herdenking van de slachtoffers die gevallen zijn in de 2e Wereldoorlog en de woelige periode daarna in Zuidoost-Azië, met name in het voormalig Ned. Oost-Indië. Tijdens deze steervolle bijeenkomst op 15 augustus willen wij nabestaanden, overlevenden en belanghebbenden de gelegenheid geven, samen met ons een moment van bezinning te hebben.

Dit doen wij rondom het oudste monument van Nederland dat sinds 1960 in het Blijdensteinpark aan de Boulevard 1945 in Enschede staat. Het officiële gedeelte begint om 11.00 uur met een vlaggenroem, waarna 2 sprekers het woord zullen voeren. Dit jaar zal Mevr. E. Michielssen-Baijon, die tijdens de Japanse Bezetting keuken-hoofd van het vrouwenkamp Struiswijk in Batavia was, in haar gastrede ondermeer proberen duidelijk te maken hoe het er in die tijd toeging. Het doet ons goed te weten dat inmiddels haar

herinneringen en dagboeken in boekvorm de geschiedenis ondersteunen. De ceremonie wordt vervolgd met 1 minuut stilte, vlaggenroem en een kranslegging, waarbij een groot aantal verenigingen, en tijdens het defilé de particulieren, hun bloemengroet kunnen brengen.

Na het defilé volgt het informele gedeelte onder het genot van koffie en een broodje.

Belangstellenden, die van plan zijn de Herdenking bij te wonen, kunnen informatie inwinnen en/of een uitnodiging incl. parkeerkaart aanvragen bij het administratie-adres: Mevr. C. Jansen-Kouwenberg, Pr. Bernhardlaan 1, 7622 BD te Borne. Tel. 074-2665354.

Mocht voor u bovenvermeld bericht te laat komen, dan onze welgemeende excuses.

Deze herdenking wordt jaarlijks gehouden op 15 augustus, echter met uitzondering wanneer de datum 15 augustus op een zondag zal vallen, zodat dan de herdenkingsdatum zal worden verschoven.

Een monument in Sprang-Capelle in boekvorm

Enige jaren geleden werd in het Gemeentehuis een "gouden" lijst met 39 foto's van uitgezonden militairen aangetroffen, klaargezet om weggegooid te worden. Blijkbaar was die niet interessant genoeg om te bewaren. Gelukkig vroeg een werkster, die alerter was dan de archivaris, of ze de lijst met inhoud mocht meenemen naar huis.

In 1996 is het "schilderij" opgedoken op een plaatselijke reünie en kwam men tot de conclusie dat de fotoverzameling lang niet volledig was. Een "Commissie Oud-Indiëgangers" toog aan het werk om dit alsnog recht te zetten.

Het resultaat lag 7 juni j.l. vóór ons; een goed verzorgd boekwerkje met de titel "Sprang-Capelle. Als militair naar Nederlands-Indië".

83 (!) mannen vertellen daarin hun verhaal, dat is voorzien van foto, legernummer en onderdeelseembleem. Slechts enkelen moesten korthedshalve vernoemd worden.

Het Bondsgebouw was gevuld met de betrokkenen of hun nabestaanden om het eerste exemplaar te zien aanbieden aan Burgemeester Van Schaik van Waalwijk waaronder Sprang-Capelle thans valt.

Deze hield een sympathieke toespraak, waarbij hij vermeldde, hoe hij in zijn jeugd contact had met een dorpsgenoot, die later sneuvelde. De Burgemeester bekeek nadien het "schilderij" nog uitgebreid met diverse Veteranen, die zich in jongere uitvoering terugvonden.

Het bleek overduidelijk, dat het grootste aandeel was geleverd door Jochem van Schuppen (Gewonden Herdenkingskruis), die vanuit zijn rolstoel zijn helpers met floppy's en technische aanwijzingen richting drukker dirigeerde.

Jan Ramsteijn begreep in ieder geval niet altijd waar hij mee op stap werd gestuurd, maar dat is bepaald geen schande in dit snelle elektronische tijdperk.

Het boekwerkje is werkelijk een Monument te noemen voor de oud-militairen.

VOMI Noord-Brabant Oost heeft dan ook de samenstellers gecomplimenteerd met het resultaat.

Eén exemplaar gaat dan ook zeker als menselijk document naar het Legermuseum in Delft, om langdurig bewaard te worden.

Men zal zich nog eens verbazen over de "impact" van de uitsending naar Indië van zovelen uit een relatief kleine gemeenschap, die door de oorlog toch al niet gespaard was gebleven. Overigens zijn in Sprang-Capelle al twee straten vernoemd naar de ge-

sneuvelden, als teken dat de gemeenten hen in herinnering wil houden.

Hoeveel gemeenten kunnen daar nog een voorbeeld aan nemen?

VOMI Noord-Brabant Oost zal op 11 juli een bijeenkomst houden in Sprang-Capelle en verwacht dan, met steun van het plaatselijk comité, een even volle zaal.

Een verslag over deze bijeenkomst zal in het augustusnummer worden geplaatst.

Ro.

Indië- monument Friesland

Beter ten halve gekeerd...

HERDENKING 1997

Op 30 augustus 1997 worden in het Rengerspark te Leeuwarden de uit Friesland afkomstige militairen, die in voormalig Nederlands-Indië zijn omgekomen, herdacht. De plechtigheid begint om 19.00 uur.

Tijdens deze bijeenkomst zal Luitenant-Kolonel F.T. Dürst Britt, Garnizoenscommandant van het Garnizoen Assen, waaronder ook de provincie Friesland valt, de herdenkingsrede uitspreken. De declamatie wordt verzorgd door mevrouw A.G. Steenstra uit Emmen. Muzikale medewerking wordt verleend door het Frysk Seniorenorkest, terwijl de sopraan mevrouw Joke Adamse uit Stiens, samen met het orkest enkele liederen ten gehore zal brengen.

Na de plechtigheid zullen, namens de diverse organisaties, kransen worden gelegd, terwijl de aanwezigen daarna de gelegenheid krijgen bloemen aan de voet van het monument te leggen.

Er wordt, evenals voorgaande jaren, een grote opkomst verwacht. Het bestuur draagt zorg voor 1.000 zitplaatsen, doch dit betekent niet dat u de eigen stoel niet mag meenemen naar de herdenking. Uw aanwezigheid wordt zeer op prijs gesteld.

De organisaties die een krans willen leggen worden verzocht contact op te nemen met: Dhr. A. Wijma, Boekwei 28, 9299 HT Zwagerbosch. Tel.: 0511-441777.

Voor algemene informatie omtrent de herdenking kunt u zich wenden tot de secretaris van het bestuur: Dhr. J. Hoogsteen, Oostenstein 14, 9291 GR Kollum. Tel.: 0511-451764.

J. Hoogsteen

Bijgaande foto toont u een collage van de "Oisterwijkse" Indiëgangers uit de jaren 1946-1950. Deze lijst heeft destijds ca. 3 jaar in de Mariakapel van de Petrus Banden Kerk in Oisterwijk gehangen. Velen kwamen daar toen bidden voor de behouden terugkeer van de Oisterwijkse "jongens". In 1950 is deze fotolijst "ondergedoken" op de zolder van de

pastorie van genoemde kerk en nu, 47 jaar later, weer te voorschijn gekomen.

Sinds de viering van het 100-jarig bestaan van de kerk, op 25 mei jl., hangt de lijst met foto's weer in de Mariakapel.

Dit mag toch gezien worden als een blijk van erkenning en waardering door het Kerkbestuur. MvdW.

Verenigingsnieuws

Drenthe/ Groningen

Secz. J. Plat, Sassenbergen 71,
9531 GW Borger.
Tel. 0599-235666.

Allereerst namens het bestuur een heel goede reis toegewenst aan hen die deze keer op zaterdag 6 sept. a.s. de reis naar Roermond zullen gaan maken. Voor een ieder van u op zijn of haar eigen wijze een stijlvolle herdenking op deze dag bij ons Nationaal Monument.

Als alles volgens plan verlopen is, heeft u de uitnodiging voor de VETERANENDAGEN 1997 in uw brievenbus gevonden.

Leest u de uitnodiging s.v.p. zorgvuldig en wacht niet te lang met het inzenden van het antwoordstrookje om uw deelname aan deze dagen kenbaar te maken. Doe dit beslist voor 15 sept. a.s. Langer kan er beslist niet gewacht worden om alles in goede banen te kunnen leiden.

Wij rekenen op u! Mocht u 1 sept. nog geen persoonlijke uitnodiging hebben ontvangen, wilt u dan het secretariaat telefonisch hiervan in kennis stellen?

We lopen verder even de agenda langs van onze afdelingen.

Afdeling Assen

Woensdag 17 sept. a.s. de eerste bijeenkomst in "De Aanleg" te Deursse. Ton Bosman komt met zijn belevenissen in Noorwegen, terwijl zijn vrouw diverse zaken uit dit mooie land zal laten zien. Als altijd wordt er een verloting gehouden en het meenemen van een prijsje wordt erg gewaardeerd. Aanvang: 13.45 uur.

Afdeling Dalen

Donderdag 6 november a.s. verwacht men u hier in groten getale voor de eerste bijeenkomst in het nieuwe seizoen.

Wordt ook de moeite waard, want men verwacht deze middag niemand minder dan mevr. Henny Kuijer, medewerkster bij radio Drenthe.

Natuurlijk is er een verloting en het meenemen van een prijsje door u wordt met een glimlach in ontvangst genomen. Aanvang 13.30 uur in zaal "Cornelte" te Dalen, midden in het dorp.

Afdeling Groningen

Ook hier zal binnenkort wel de eerste bijeenkomst gehouden worden. Voor het eerst is men hier echter even druk bezig met het verzenden van enquêteformuliertjes. Stuur u ze in, willen wij met klem vragen. Uw bestuur weet dan welke koers er gevaren moet worden. Alle begin is moeilijk. Ga daarom met elkaar achter uw bestuur staan.

Afdeling Hoogeveen

Contactmiddagen worden hier de bijeenkomsten genoemd. De eerste contactmiddag wordt gehouden op donderdag 16 okt. a.s.

Verder nog geen exact programma van deze middag bekend. U weet echter dat de "Mauritshof" een goede plek is om bijeen te komen. Ook deze keer zal dit beslist het geval zijn, ook hier graag een prijsje voor de verloting. Aanvang 13.30 uur.

Afdeling Meppel

Bij "Waanders" in Staphorst, een bekend adres, de eerste bijeenkomst van het nieuwe seizoen op woensdag 29 okt. a.s.

Nog niet bekend op dit moment van schrijven, hoe het programma er uit zal zien. Ook hier kunt u er echter van verzekerd zijn dat het een mooie middag zal worden. Aanvang 13.30 uur.

Alle afdelingsbesturen hebben hun best gedaan om u weer een eerste plezierige bijeenkomst in het nieuwe seizoen voor te schotelen. Aan u de

taak, door weer massaal de middagen te bezoeken, hen verder te stimuleren.

Als van ouds; u bent overal van harte welkom. Daarvoor behoeft u beslist geen speciale uitnodiging.

In memoriam

Weer zijn ons enige vrienden en een vriendin door de dood ontvallen. Wij noemen hun namen:

J. Booy, Kloosterburen; april 1997.

Mw. A. Liebe-Koning, Pesse; 2 april 1997.

L.J. de Graaf, Eilim; 24 april 1997.

Wij wensen de betrokken families de warmte en de liefde van hun naasten toe om dit zware verlies te dragen. Onze oprechte deelneming.

J. Plat

Flevoland

Secz. Oevergriend 13,
1356 EA Almere.
Tel. 035-5318972.

Het was betrekkelijk rustig op de laatste bijeenkomst "Jedenvergadering", 17 mei j.l. Misschien hadden sommige leden, net als ondergetekende, de "Pé" aan het wezenlijke vergaderen, kan gebeuren! Edoch. + 11.00 uur zette de voorzitter z'n tanden in de "kluit" en opende de vergadering met allereerst een stil saluut aan onze overleden sobats, aansluitend kwam onder het punt mededelingen onze expeditie naar Tangai "MATA" te Dronten ter sprake, deze was zeer succesvol verlopen en bracht ons 7 nieuwe leden, voorwaar geen slecht resultaat en ... uiteraard voor herhaling vatbaar. Het financiële verslag gaf geen problemen, een ieder kon zich hierin vinden. De suggestie van "MAKRELEN KO" om uit de verenigingskas een bijdrage te leveren voor

een bus- of boottocht had reeds de aandacht van het bestuur, echter met dien verstande dat eerst de afdracht aan het hoofdbestuur (± f. 4.000,-) gerealiseerd moet zijn en dat er een gezonde reserve in de kas moet blijven. Uiteraard zijn we géén spaarvereniging.

Op zijn haast traditionele wijze deed Piet van den Berg verslag van de bevindingen van de kascommissie, hetgeen instemming bij de leden vond, waarna het bestuur decharge werd verleend.

Het jaarverslag over 1996 werd met algemene instemming begroet, waarna de rondvraag aan de orde kwam. Hierbij stond een eventuele bustocht ter discussie, waarbij een tocht naar het safaripark "De Beekse Bergen" uit de bus rolde. ± 11.45 uur kon de voorzitter de "ledenvergadering" sluiten en gingen wij over tot de orde van de bijeenkomst. Direct na de afsluiting werden de voorzitter twee financiële injecties als bijdrage voor een bustocht toegezegd (f. 1200,-), voorwaar geen "kattepies"! Stille deugnieten, hartelijk dank!!! Ondanks de wat kleinere bezetting werden alle gebruikelijke "hindernissen" vóór en ná de, uiteraard weer voortreffelijke lunch, met hetzelfde elan genomen als waren wij met een volledige bezetting. Zo mocht de voorzitter om ± 16.45 uur een ieder dank zeggen voor zijn of haar inzet, aanwezigheid en ... wel thuis.

21 juni, al vroeg (08.30 uur) was het druk voor de "poort" van onze tangsi "KOLKZICHT". Om 09.00 uur verwachtten wij het team van Bert Vuyk voor zijn dia-presentatie van "Indonesië 1993", een reisverslag. Exact op de afgesproken tijd vond de kennismaking plaats, waarna wat overleg gepleegd werd i.v.m. het programma voor die dag. Hierna togen beide ploegen aan het werk. Onze ogen rolden bijna uit hun kassen bij het aanschouwen van al die professionele apparatuur. Dat beloofde wat voor deze dag. Een enorm scherm werd opgebouwd, de ramen (helaas) nog extra verduisterd, al met al een drukte van belang. Toch kon de voorzitter om ± 11.00 uur alle aanwezigen welkom heten en na wat mededelingen etc. was het woord/daad aan Bert Vuyk. Wat zich toen aan ons ontrolde, tart iedere beschrijving. Dia's van zo'n sublieme schoonheid, dat houd je niet voor mogelijk. Je kon zelfs de punt van een speld horen vallen, zo was een ieder

op deze beelden geconcentreerd, hetgeen Ernst Plancius later verwoordde. Afgewisseld met bingo, lunch en loterij was het 's middags tijd voor de tweede presentatie van unieke beelden over Java en Bali, Bert Vuyk (ik zeg maar Bert), het was "JANG PALING BAIK"!!!! Helaas hebben een aantal sobats deze unieke voorstelling gemist, dit ondanks de oproepen in de plaatselijke pers etc. Wij hopen dit binnen afzienbare tijd in tangsi "MATA" te Dronten te herhalen. Mede door deze bijzondere dia-presentatie mogen wij weer terugzien op een zeer geslaagde bijeenkomst.

23 juni waren wij met ± 17 man (en vrouw) naar de "PASAR MALAM BESAR" in Den Haag. Door gebruikmaking van een vrijvervoerbewijs NS konden wij een reünie-patrouille houden in tropische sferen. Het lopen ging wat minder vlot dan vroeger, maar de sfeer en de stemming loog er niet om. Volgend jaar weer?

27 augustus a.s. voor de deelnemers: in camouflagepak en met tropenhelm op naar het safaripark "DE BEEKSE BERGEN", eventueel tropentenuue mag ook. Geen entreeprijs, zo naar de familie, geeft niet als het maar een "dolle" boel wordt.

SELAMAT DJALAN.

Frits Frantzen

Friesland

Secr.: Drostlaan 68,
8303 EE Emmeloord.
Tel. 0527-616717.

Voor een poosje heeft het bestuur van uw vereniging de activiteiten in een lagere versnelling gezet, even "ûtpuste" na alle voorbereidingen en het vieren van ons 10-jarig bestaan. De secretaris is meteen op vakantie gegaan, hetgeen hem van harte is gegend. Wat heeft die man een werk verzet, de laatste tijd, hulde, Henk en ook Geertje.

Met tevredenheid ziet het bestuur terug op 31 mei, de dag dat we ons 10-jarig bestaan vierden. Daar deze rubriek niet de geëigende plaats is hierover verslag te doen vindt u die hopelijk elders in de "Sobat".

Voorlopig hebben we voor het komende seizoen de volgende data en plaatsen voor onze regio-bijeenkomsten als ook een excursie en de ledenver-

gadering vastgesteld:

09 oktober Excursie vliegbasis,

samen met Wapenbroeders.

14 oktober N.O. Friesland in de

"Nije Warf" Wouterswoude.

18 november Z.W. Friesland in "De

Spil" te Sneek.

20 januari 1998 Z.O. Friesland in "Het

Nije Huijs" te Heerenveen.

24 februari 1998 N.W. Friesland op de

vliegbasis te Leeuwarden.

07 april 1998 Ledenvergadering op de

vliegbasis te Leeuwarden.

U kunt dit alvast noteren in uw agenda of op de kalender, natuurlijk krijgt u te zijner tijd hierover nog nader bericht. Het invullen van de programma's doen we na het "zomerreces". We menen het deze keer in een wat andere richting te gaan zoeken als video of film e.d., proberen het in ieder geval gezellig en interessant te maken. Suggesties van de leden stellen we hierbij zeer op prijs.

Mogen we verder nog uw aandacht vragen voor de jaarlijkse herdenking bij het monument in het Rengerspark te Leeuwarden, dit keer op 30 augustus. Aanvang: 19.00 uur.

We sporen u aan in grote getale aanwezig te zijn en ook uw familie, vrienden en belangstellenden uit te nodigen mee te gaan. Voor hen die moeite hebben met staan, voor stoelen wordt gezorgd.

Rest ons nog u een heel goede en plezierige vakantie toe te wensen en u het komende seizoen weer in goede gezondheid te ontmoeten.

Uw d.w. dienaar: Y. de Jong, alg. adj.

Noord-Brabant Oost

Secr. J. v.d. Ham,
De Kraan 60,
5056 EC Berkel Enschoot.
Tel./Fax. 013-5333899.

Jaarvergadering

De op 29 april gehouden vergadering in Eindhoven kon in een vlot tempo worden afgewerkt en verliep geheel volgens plan. De 2 aftredende bestuursleden, J. Swinkels en A. Pennings, werden met algemene stemmen in hun functie herkozen. Het boekjaar 1996 kon met een batig saldo worden afgesloten, zodat de aanwezigen op een extra consumptie konden worden getraakteerd.

Ledental

In het aprilnummer van de "Sobat" kondigden wij u de nadering van ons 900e lid aan en inmiddels hebben wij dit aantal reeds bereikt. Wij heten ons 900e lid, dhr. van Vlokhoven uit Eindhoven, hartelijk welkom in onze vereniging; een passend geschenk is hem intussen door onze voorzitter overhandigd.

Reeds nu kunnen wij u melden dat in het oktobernummer van de "Sobat" de naam van ons 1000e lid bekend gemaakt zal worden.

Madjoe

De welbekende (dans)middagen van de vereniging MADJOE, welke worden gehouden in buurthuis "Het Genderdal" te Eindhoven zullen worden gehouden op 13 september en 13 december a.s.

VOMI-leden zijn hier ook van harte welkom.

Schijndel

De in Schijndel gehouden bijeenkomst verliep weer geheel volgens plan; een redelijk volle zaal en een geanimeerde stemming.

De vertoning van de videofilm dreigde even mis te gaan door het vastlopen van de videoband, maar omdat er altijd een reservekopie wordt meegenomen was dit euvel snel verholpen.

Sprang-Capelle

Elders zult u lezen dat ons bestuur aanwezig is geweest bij de presentatie van het boekje over de uit Sprang-Capelle afkomstige Indiëgangsters en tijdens deze bijeenkomst werd aan de plaatselijke vereniging beloofd om met onze filmvoorstelling te komen. Deze bijeenkomst zal op 11 juli plaatsvinden; een verslag daarover zult u in het oktobernummer aantreffen.

Draaginsigne Gewonden

Op een in de gemeente Laarbeek (Aarle Rixtel - Beek en Donk - Mariahout en Lieshout) gehouden bijeenkomst werden aan 3 oud-Indiëgangsters het Draaginsigne Gewonden uitgereikt door de burgemeester van genoemde gemeente. Eén van deze 3 was ons lid W. van Haeren uit Beek en Donk, voorzitter van de plaatselijke vereniging van Oud-Indiëgangsters en ter ondersteuning van deze toekenning waren onze

voorzitter en secretaris op die zaterdagmiddag daarbij aanwezig en werd onze voorzitter de gelegenheid geboden een toespraak tot de aanwezigen te houden.

Aan dhr. van Haeren werd door ons een passend geschenk overhandigd.

J. v.d. Ham

Noord-Brabant West

2e secr. mev. M.C.A. Looyen-van Reusel. Cameedijk 1, 4706 EG Roosendaal. Tel. 0165-560546.

Onderscheiding

Kort na het inleveren van de kopij voor de vorige "Sobat" werd ons Vomi-lid, P. Kerstens uit Nispen, benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau. De onderscheiding werd uitgereikt door de burgemeester van Roosendaal.

Nogmaals langs deze weg onze gelukwensen namens het bestuur en de leden van Vomi Noord-Brabant West.

Bijeenkomst in Roosendaal

Op 27 mei hadden we in de Wieken in Roosendaal onze laatste bijeenkomst van het voorselzoen. De zaal was tot in de uiterste hoeken bezet en iedereen had het weer reuze naar z'n zin. Onze voorzitter opende de bijeenkomst, zoals altijd op zijn eigen vlotte

wijze, niemand vergetend en voor allen een hartelijk woord. J. Malipaard had weer de nodige wetenswaardigheden verzameld uit de Indië- en Nieuw-Guinea-tijd.

R. Looyen droeg op verzoek van de heer van Dongen een stuk voor over de lichamelijke gebreken van ouderen en daarna een door haar zelf geschreven stuk over een helikopterpiloot.

De loterij bracht de nodige centjes in de kas en na een hapje en een drankje ging iedereen weer tevreden naar huis.

Excursies naar de luchtmachtbasis Woensdrecht en Gilze-Rijen.

Op 4 juni en 11 juni gingen we resp. naar de basis Woensdrecht en Gilze-Rijen. Op beide dagen hadden we een volle bus met elk 50 deelnemers, het maximale aantal dat per basis was toegestaan. Op elke basis werd door iemand van de voorlichting één en ander verteld over de geschiedenis en ontwikkeling van de basis. Basis Woensdrecht heeft thans drie zelfstandige onderdelen, n.l. de Koninklijke Militaire School, het depot mechanische vliegtuigmateriaal en de straalmotoren. Het demonstratieteam gaf in de namiddag met het toestel waarmee getest wordt, 'de Pilatus PC 7', een show waarbij onze leden verstedd stonden wat daarmee in de lucht mogelijk is.

In Gilze-Rijen is o.a. de tactische helikoptergroep gevestigd met sinds kort de primeur van de Apache-gevechtshelikopters. In een grote hangar konden we de Apache bewonderen en luisteren naar wat voor technisch vernuft daarin geïnstalleerd is. Voorts zagen we een film over de opleiding en de taken van de Apache-piloten. Verder werd een demonstratie gegeven met speciaal opgeleide honden voor de permanente bewaking van het gehele terrein.

Op beide basis werden we ontvangen met koffie en cake en konden we genieten van een heerlijke lunch. Op de basis Gilze-Rijen waren we zelfs de eerste bezoekers in de nieuwe kantine. Een woord van dank namens het bestuur en de deelnemers aan het personeel van de voorlichting. Het waren twee geslaagde excursies.

Speciale dames-bijeenkomst in Zevenbergen

Deze bijeenkomst op 25 juni in zaal Aarts kon worden beschouwd als een experiment, omdat een dergelijke dames-bijeenkomst,

voor zover mij bekend, nog nergens in Nederland heeft plaats gevonden. De dames, die over een auto beschikten, waren zo welwillend één of twee, één mevrouw zelfs drie dames op te halen. Deze dames wil ik nog eens speciaal bedanken.

De voorzitter, J. Mol, opende de bijeenkomst met gevoelvolle woorden en stelde de dames, voor zover dit nog nodig was, op hun gemak. Daarna gaf hij mij, (M. Looyen) het woord, omdat het mijn idee was deze speciale bijeenkomst te organiseren. Ik heb de dames verteld, dat ik al lang met dit plan bezig was en dat ik vond dat ik iets voor hen moest doen, omdat zij na het overlijden van hun echtgenoten de VOMI trouw zijn gebleven en het voor hen niet gemakkelijk is alleen naar de bijeenkomsten te gaan.

Al dadelijk werd er gezellig onder elkaar gepraat. Na het gebruik van koffie of thee met een lekker plak cake, kon iedereen die een vraag had deze aan mev. L. Korte van de S.D.V. stellen. De vragen gingen vooral over de veteranenpas, vrij vervoer, de Opmaat en eventuele uitkeringen. Voor zover het haar mogelijk was, heeft zij deze vragen beantwoord en de rest als huiswerk meegenomen. Dank ook aan de familie Aarts voor de keurige verzorging van de tafels met mooie bloemen en voor de lekkere hapjes en drankjes. Al met al een vruchtbare bijeenkomst, die zeker

voor herhaling vatbaar is.

Mevr. M.C.A. Looyen-van Reusel

Noord-Holland

Secr. E. Pereboom,
Postbus 2153,
1000 CD Amsterdam.
Tel. 020-6148804.

Jaarvergadering

Op 27 mei 1997 hield VOMI Noord-Holland haar jaarvergadering in de Marinekazerne te Amsterdam. 140 Sobats, waarvan 44 met hun partner, waren om 10.30 uur aanwezig. Na de opening door de voorzitter werden het jaarverslag 1996 en het financieelverslag 1996 behandeld. De verslagen kregen dit keer weinig commentaar.

De secretaris werd door zijn voorganger op een ommissie gewezen. Verzuimd was de notulen van de vergadering van 9 april 1996 bij de stukken te voegen, zodat deze in de volgende jaarvergadering alsnog vastgesteld dienen te worden. Daarna volgde de bestuursverkiezing. Aftredend waren de heren J. Kuiper en W. van Lith om persoonlijke redenen en E. Pereboom en A. Rimini volgens rooster. E. Pereboom werd herkozen en als nieuw bestuurslid M. Dijkhuizen te IJmuiden. Het bestuur en de leden der vereniging brachten langs deze weg hun dank uit voor de werkzaamheden die de terug getreden bestuursleden voor de vereniging hebben verricht. In de commissie van Berceop (art. 7

statuten) werden door de Algemene Ledenvergadering opnieuw benoemd: A. Nachbahr te Soest; J.H. Prenger te Amsterdam; A.J. Wittebrood te Velserbroek. In de kascontrolecommissie werden benoemd: J.H. Prenger te Amsterdam; G. van Olst te Alphen a.d. Rijn en F.J. Scharf te Amstelveen (reserve). Na een gezellig samenzijn volgde een voortreffelijke rijstmaaltijd. Na de gebruikelijke loterij, de lunch en het genieten van de muziek van Max en Han, keerden wij om ± 16.00 uur huiswaarts.

Bijeenkomsten voor het seizoen 1997/1998

2 oktober 1997 B.V.V.-kantine 'De Kennemers', Adrichemlaan 3 te Beverwijk.
23 oktober 1997 Kantine Korfbalver. 'Rhoda', Willinklaan te Amsterdam.
20 november 1997 Kantine Voetbalver. 'K.F.C.', Weezelstr. te Koog a.d. Zaan.
22 januari 1998 Palmkazerne te Bussum.
11 maart 1998 Restaurant 'De Roode Leeuw', Markt 15 te Schagen.
7 april 1998 Algemene Ledenvergadering, Marinekazerne te Amsterdam. De in de betreffende regio wonenden, alsmede zij die een speciaal verzoek aan de secretaris hebben gedaan, krijgen t.z.t. een uitnodiging.

Dankbetuiging

Op 1 mei verloren wij ons lid P.J. Zandstra. Lemie Zandstra-Koolen bedankt langs deze weg alle sobats voor hun hartelijke blijk van medeleven met dit verlies. Het was voor haar een grote steun, dat zovelen in die moeilijke en verdrietige tijd in gedachten of in persoon bij haar waren.

E. Pereboom

Rivierenland/Oost Gelderland

Secr. R.W. Gosselink,
Koekoekstr. 43,
3815 SH Amersfoort.
Tel. 033-4724090.

Regio Arnhem

Voor de meeste mensen zit de vakantie er weer op en het wintersseizoen

staat voor de deur. Wij beginnen weer op 10 september a.s. met onze "soos"-middagen.

Gebleken is dat er veel VOMI-leden in Arnhem en omgeving zijn, die deze "soos"-middagen niet kennen.

Nogmaals willen wij u erop attent maken dat regio Arnhem e.o. een onderdeel is van VOMI-Rivierenland en deze "soos"-middagen organiseert voor hun leden uit deze regio.

Deze bijeenkomsten vinden plaats iedere 2e woensdag van elke maand van 13.30 uur tot 16.30 uur in het KTOM Bronbeek aan de Velperweg te Arnhem.

Er wordt dan gezellig gepraat en als de renovatie van Bronbeek gereed is, kunnen er weer spelletjes worden gedaan zoals b.v. bingo, kaarten, het vertonen van dia's enz.

Iedereen is van harte welkom.

Voor de vakantie begon, zijn we met een groot aantal VOMI-leden uit de regio uit eten geweest. Het was een erg gezellige avond en mede door het eten (de kok van China Town had er iets prachtigs van gemaakt) werden er veel oude herinneringen opgehaald.

Wij hopen dat iedereen in september weer aanwezig is en hopelijk aangevuld met nieuwe deelnemers.

Joke Gosselink

Utrecht en 't Gooi

Secr. A.J.B. Martens,
Chico Mendessstr. 67,
3573 AW Utrecht.
Tel. 030-2716895.

De vakantieperiode is begonnen en van onze zijde is er weinig te melden. In de laatste bestuursvergadering kwam de kascontrole van de laatste ledenvergadering ter sprake. Ik kan u melden dat deze ondertussen heeft plaats gevonden. Op vrijdag 2 mei 1997 hebben ondergetekende en de leden van de kascommissie de bescheiden ten huize van de penningmeester gecontroleerd. Aan de hand van kasboek/giroafschriften en rekeningen is het geheel gezien en in orde bevonden, aldus J. van Ede en H.J.M. Nelissen.

Verder kwam het 10-jarig bestaan in 1998 ter sprake. We zoeken een gelegenheid waar dat kan plaats vinden. Dat is, gezien door het opheffen van

de dienstplicht, een moeilijke zaak geworden. Er komt echter licht in de zaak en als het definitief is, dan kan de feestcommissie aan het werk.

Onze 2e secretaris zorgt dat een ieder waar hij de geboortedatum of legernummer van weet, op hun verjaardag een felicitatiekaart ontvangt. Velen hebben hier al op gereageerd en hun dank uitgebracht.

Enkele leden hebben, na voor ons vervelende aanmaningen, hun contributie niet voldaan en wij waren genoodzaakt hun namen te verwijderen uit ons ledenbestand. Jammer, maar het kon niet anders. Iedereen een goede vakantieperiode toegewenst namens het bestuur.

A.J.B. Martens

De Veluwe

Secr. J.J.C. Stramrood,
Binnenhof 36,
6715 DP Ede.
Tel. 0318-639160.

Op 16 april j.l. is voor de tweede keer in onze vereniging uitgereikt de onderscheiding "La Croix Du Combattant De L'Europe" (Het Europa Kruis). Deze keer aan onze Sociaal Commissaris en sobat Peter H.J. Holsbergen uit Vaassen. De onderscheiding werd uitgereikt in Tilburg door de heer A.A. Rijstenbil, voorzitter van de E.C.O.S. (Europese Confederatie Oud Strijders.) Het Europa Kruis is ingesteld door de "Confederation Européenne Des Anciens Combattants" om de verdiensten te belonen van de oudstrijders, die niet gefaald hebben in hun soldateneer tijdens de verschillende conflicten die de 20e eeuw hebben gekenmerkt.

Op 22 april j.l. werd aan onze voorzitter Henk van Gunst de zilveren "Divisiespeld van Verdienste" uitgereikt door de Cdt. 1e Div. 7 Dec., de Gen. Majoor C.H. Nicolai, voor zijn werkzaamheden als organisator van reünies voor zijn oude onderdeel. Staf en A-Bt. van 1-6 RVA, en voor zijn sociale betrokkenheid met de leden hier van.

De onderscheiding werd uitgereikt op de reünie van zijn onderdeel. Namens VOMI De Veluwe mogen wij deze twee sobats onze hartelijke ge-

lukwensen aanbieden.

Jaap J.C. Stramrood

Voordat de activiteiten op een laag pitje worden gezet i.v.m. de zomermaanden, hadden wij op 22 mei j.l. een gezellige middag voor onze sobats georganiseerd in het AMT te Stroe. De middag werd geopend door de voorzitter die opmerkte dat er lange tijd niet zo'n opkomst was als die middag en hij met het bestuur zeer verblijd was dat er meer dan honderd sobats met echtgenoten gehoor hadden gegeven aan de uitnodiging. Na de koffie met cake was er een optreden van de "Hedy-show". Deze Indische dame gaf verschillende demonstraties van Indische Chinese, Hongkong, Maleise en Mexicaanse dansen. Ook vertolkte zij oud-Indische liedjes, die door de aanwezigen werden meegezongen, terwijl zij zich zelf begeleidde op een keyboard. Zij haalde sobats/dames uit het publiek, die met haar samen dansten en toen bleek dat er nog voldoende energie bij onze sobats aanwezig was om zich eens goed uit te leven/dansen.

Na haar optreden werd een Indische rijstmaaltijd geserveerd, die door sobat Wetten was bereid. Het was een voortreffelijke diner, waarvan een ieder gretig gebruik maakte en menig een ging voor de tweede keer nog eens een lekker hapje halen. Een woord van dank past hier voor sobat Wetten en voor onze gastheer Geerard Ronde, die alles voortreffelijk wist te arrangeren. Na het eten werd afscheid van elkaar genomen en iedereen vond dat het een geweldige middag was geweest en dat men zeer had genoten van zowel de Hedy-show als van de genuttigde rijstmaaltijd.

Jammer was dat onze secretaris niet aanwezig kon zijn op deze middag i.v.m. ziekenhuisopname en operatie van zijn echtgenote. Hij heeft heel veel voorbereidend werk gedaan om deze middag te doen slagen en dan is het sneu om het niet mee te kunnen maken. We hebben uit naam van alle aanwezigen zijn vrouw een kaart gestuurd met de hoop op spoedige beterschap.

Tot slot nog een mededeling van de penningmeester. Hij bedankt alle sobats van De Veluwe dat zij hun contributie zo snel hebben voldaan. Hij kan toen alle betalingen aan VOMI-

Nederland voldoen en ook de onkosten van bovengenoemde middag. Het bestuur van De Veluwe wenst alle sobats alsnog een goede zomer en een fijne vakantie toe en we hopen elkaar weer te ontmoeten in het najaar!

Henny W. van de Bospoort

Zeeland

Secr. J. Kloet,
Veldzichtweg 4,
4456 RN Lewedorp,
Tel. 0113-612391.

Onze jaarlijkse bijeenkomst in de Marinekazerne te Vlissingen kan geen doorgang vinden. Deze is voor veteranen gesloten, er zijn hiervoor geen faciliteiten meer voor aanwezig. De privatisering heeft ook in deze kazerne toegeslagen. We zijn naarstig op zoek in onze huurprovincie West-Brabant, waar wij deze jaarlijkse bijeenkomst kunnen houden. Momenteel zijn we nog in bespreking. We hopen u hiervoor binnenkort een uitnodiging te kunnen toesturen.

Herdenkingsdienst Oost-Indië monument Zeeuws-Vlaanderen
Dit jaar zal de dodenherdenking op vrijdag 29 augustus 1997 in Terneuzen plaats vinden.

Na een herdenkingsdienst in de Goede Herderkerk zullen aansluitend bij het monument kransen worden gelegd.

De bijeenkomst begint om 14.00 uur. We vertrouwen er op dat vele leden aanwezig zullen zijn.

Nationale Dodenherdenking Roermond

Voor de nationale dodenherdenking te Roermond op zaterdag 6 september a.s., gaat VOMI Zeeland met de bus naar Roermond.

Hiervoor krijgt u, of heeft u reeds ontvangen, een rondschrijven met uitnodiging.

J. Kloet

Zuid-Holland Noord

Secr. J. Ausma,
Liszstr. 117,
2551 TC Den Haag,
Tel. 070-3976413.

Regiovergadering

Op 23 mei 1997 werd 's morgens, voorafgaande aan de Algemene Ledenvergadering, een vergadering gehouden met de regiovertegenwoordigers.

Eerst werd teruggeblikt op het voorbije seizoen. De bijeenkomsten hebben aan de verwachtingen voldaan, wel werd de wens geuit aan de middagen een andere inhoud te geven. Geconstateerd is, dat het financieel rond krijgen, gelat op de stijgende prijzen voor zaalhuur en consumpties, steeds moeilijker wordt. Besloten werd de verlating te handhaven, tenzij op een andere manier de tekorten kunnen worden bestreden. De regio's Den Haag, Rijswijk en Zoetermeer zijn onderbezet v.w.b. regiovertegenwoordigers.

Als voorstellen werden gedaan: wederom een reis naar Normandië; een meerdaags bezoek aan Bastogne; het maken van een boottocht; bezoek aan fort- en stormvloedkering Hoek van Holland en aan musea.

Algemene Ledenvergadering

's Middags, 23 mei, vond de Algemene Ledenvergadering plaats. Met inachtneming van één minuut stilte voor de overleden sobats opende onze voorzitter Ben Weijs de vergadering.

Hij deed o.m. verslag van de 's morgens gehouden vergadering met de regiovertegenwoordigers.

De drie aftredende bestuursleden werden bij acclamatie herkozen.

In de ontstane vacature van het bestuurslid Bernhard Mensink werd besloten hierin vooralsnog niet te voorzien.

Het jaarverslag 1996 van de secretaris werd accoord bevonden.

Het financieel jaarverslag 1996 en de begroting 1997 werden goedgekeurd en op grond van het verslag van de kascommissie werd het bestuur decharge verleend voor het jaar 1996.

Als leden van de kascommissie voor het boekjaar 1997 werden gekozen de heren L.J. Hofman en E. d'Haan en als reservelid de heer W. Hofman.

Vervolgens werden de plannen besproken voor het seizoen 1997/1998. Het bestuur zegde toe de plannen te concretiseren en hiervan mededeling te doen in een rondzendbrief en in de "Sobat".

In de rondvraag werden vragen gesteld over de f 1.000,-.

Helaas konden geen bevredigende antwoorden worden gegeven op de gestelde vragen. Na sluiting van de vergadering volgde nog een genoeglijk samenzijn.

Activiteiten

Geplande bijeenkomsten:

Regio 1 : Hillegom of Sassenheim, januari 1998.

Regio 2 : Roelofarendsveen, 23 april 1998.

Regio 3 : Leiden of Vliegkamp Valkenburg, april 1998.

Regio 4 : Den Haag, Rijswijk en Voorburg, maart 1998.

Regio 5 : Maassluis, november 1997.

Regio 6 : Delft, 25 maart 1998.

Regio 7 : Zoetermeer, januari 1998.

Regio 8 : Alphen a/d Rijn, 24 februari 1998.

Geplande overige activiteiten

Boottocht vanuit Katwijk, kosten f 65,-, september 1997.

3-daagse reis naar Bastogne, kosten f 200,-, september/oktober 1997.

Bezoek aan Fort van Holland en stormvloedkering, kosten f 20,-, maart 1998.

Bustocht naar het oorlogsmuseum Overloon en Bronbeek, kosten f 65,-, april 1998.

5-daagse reis naar Normandië, kosten f 500,-, mei 1998.

Inmiddels heeft u over het bovenstaande in een rondzendbrief kennis kunnen nemen en hebt u een antwoordstrook kunnen terugzenden. Indien u dat niet gedaan hebt en alsnog interesse hebt in één of meerdere activiteiten, meldt dat dan per omgaande schriftelijk aan de heer G.H.J. Bekking, Staalmeesterstr. 24 I, 2613 MX Delft.

De genoemde kosten zijn bij benadering gegeven, dus definitieve kosten kunnen afwijken.

Daar de Algemene Vergadering en het bestuur van mening zijn, dat alle sobats moeten kunnen deelnemen, worden degenen voor wie de kosten te hoog zijn, verzocht contact op te nemen met onze Sociaal Commissaris, de heer B. Verhoef, Beatrixlaan 10, 2751 XS Moerkapelle. Er zal dan getracht worden een financiële oplossing te vinden. Uw privacy is natuurlijk gewaarborgd.

Regiovertegenwoordigers

Voor de regio's 4 en 7, Den Haag/Voorburg/Rijswijk (Haaglanden)

en Zoetermeer komen wij nog regio-vertegenwoordigers te kort. Door de groei van het aantal leden kunnen wij als bestuurders het niet allemaal meer behappen. Vooral vragen wij assistentie bij het organiseren van bijeenkomsten in deze regio's. Gaarne aanmeldingen bij onze secretaris Ausma.

80 jaar Marineluchtvaartdienst en 50 jaar Marinevliegekamp Valkenburg

Op zaterdag 13 september 1997 zal van 10.00 tot 17.00 uur een internationale Airshow worden georganiseerd en vele facetten van het 'maritiem vliegen' worden gepresenteerd. Op 18 augustus zal er een order van ceremoniële aard zijn in de vorm van een kruislegging. Voor beide data zal een herinneringsenveloppe worden uitgegeven. Voor nadere informatie over deze activiteiten tel. 071-4052017.

W.G.L. Topée

Zuid-Holland Zuid

Secr. A.G.J. Geurink,
Oranjelaan 35,
3311 DH Dordrecht,
Tel. 078-6130180.

Excursie buiten de regio Zuid-Holland Zuid

In de 'Sobat', nr. 53 van juni j.l., stond de mededeling dat de jaarlijkse excursie deze keer niet plaats vindt, veroorzaakt door het voor ons wegvallen van de faciliteiten in de kazerne te Oirschot.

Het bestuur heeft gezocht naar een alternatief, ondanks het feit dat een excursie, gecombineerd met een Indische rijstmaaltijd in een kazerne, er niet gemakkelijker op is geworden om dit te realiseren. In plaats van de eerder gemaakte uitstapjes naar Oirschot is het nu de bedoeling om, mits er voldoende belangstelling is, een bezoek te brengen aan het Nederlands Nationaal Oorlogs- en Verzetsmuseum te Overloon en gelegen in het natuurschoon 'De Kleffen', een onderdeel van de Overloonse duinen. Te zien zijn in dit museum tanks, vliegtuigen en ander wapentuig, een fototentoonstelling, een documentatie-afdeling en de Chapelle Ardante, de herdenkingskapel. Het

dagprogramma ziet er, wijzigingen voorbehouden, in het kort als volgt uit:

Vervoer heen en terug per touringcar via de bekende opstapplaatsen; op de heenweg een koffiestop in, ja toch weer, de kazerne in Oirschot; daarna wordt de reis vervolgd naar Blerick, waar ons de rijstmaaltijd wacht en daarna een bezoek aan het museum in Overloon. Teneinde zoveel mogelijk VOMI-leden van Zuid-Holland Zuid met hun partner in de gelegenheid te stellen aan deze excursie deel te nemen, zijn hiervoor in principe 2 dagen vastgesteld, n.l. 14 en 21 november a.s.

De kosten voor deelneming aan deze excursie bedragen f 30,- per deelnemer/ster en hierin zijn begrepen het vervoer, de koffiestop in Oirschot, de rijstmaaltijd in Blerick en aldaar enige consumpties.

Niet inbegrepen in de f. 30,- is de entreprijs voor een bezoek aan het Oorlogsmuseum. Houders van een veteranenpas betalen f 8,- entree in groepsverband.

Op vertoef van een geldige Museumjaarkaart is de toegang vrij. Overigen betalen een toegangsprijs van f 10,-. Eind juni, begin juli j.l. hebben alle VOMI-leden in Zuid-Holland Zuid een brief met aankondiging van deze excursie ontvangen. Bij deze brief zat tevens een aanmeldingsstrook. Mocht u deze aanmelding niet gedaan hebben en dit alsnog willen doen, doe dit dan door opgave aan één van de volgende adressen (lieft schriftelijk):

te secretaris A.G.J. Geurink,
Oranjelaan 35, 3311 DH te
Dordrecht. Tel. 078-6130180.
Penningm. A. van Stenis, G.
Terborggstr. 9, 2981 CK te
Ridderkerk. Tel. 0180-425353.

Afhankelijk van het aantal binnengekomen aanmeldingen zal bepaald worden of deze excursie op één van of beide geplande dagen doorgaat.

Activiteiten seizoen 1997/1998

De agenda voor de te houden contactbijeenkomsten ziet er voorlopig als volgt uit:

Woensdagmiddag 17 september:
Verzorgingscentrum Laurens,
Sinclair Lewisplaats 27, Rotterdam-
Ommoord.

Optreden van het SOREO-orkest,
Oktober (datum nog niet bekend) in
Middelharnis.

Naast het genoemde optreden van

SOREO wordt gedacht aan een optreden van het cabaret 'Met een lach en een traan' in een nieuwe formatie.

In het Sobatnummer van oktober a.s. volgen hierover nadere mededelingen en tevens opgave van datum en locatie in de plaatsen Giessenburg en Middelharnis.

Zoals te doen gebruikelijk wordt aan de hand van postcodes tijdig een uitnodiging verzonden voor het bijwonen van een contactbijeenkomst in of in de directe nabijheid van uw woonplaats. Vanzelfsprekend bent u vrij één of meer van de aangekondigde contactbijeenkomsten te bezoeken en Oud-Indiëgangers, die nog geen VOMI-lid zijn, als invité mee te brengen.

Voor aankondiging onthulling gedenkstenen

Op 17 oktober a.s. zal in de gemeente Strijen de onthulling van een gedenksteen plaats vinden.

Nationale Herdenking Roermond.

Deze zal dit jaar niet, zoals gebruikelijk op 7 september, doch op zaterdag 6 september worden gehouden. Dit in verband met het feit dat 7 september dit jaar op zondag valt.

VOMI Zuid-Holland Zuid zal, behalve door leden, vertegenwoordigd zijn door zijn voorzitter, Ger de Jong en overige bestuursleden.

H.C. Clasquin

Limburg

Secr. : L.C. Zéguers, Zonstraat 118,
6463 AE Kerkrade,
Tel. 045-5454013.

Bij het verschijnen van deze 'Sobat' zit de vakantie voor de meeste mensen er weer op. Voor ons geldt deze periode niet zozeer, omdat wij niet zo aan deze tijd van het jaar voor het nemen van vakantie gebonden zijn en daarom kunnen wij diegenen die nog gaan een prettige vakantie toewensen en tegen hen die dit al achter de rug hebben zouden wij willen zeggen: 'Kom op, sobat, je accu is weer opgeladen en ga nu eens op zoek naar je strijdmakkers van destijds en als ze nog geen lid van de VOMI zijn, trek hen dan over de streep en zorg dat ze zich aanmelden.

In de maand juni hebben wij onze reünie gehouden, deze keer in de Van Hornekazerne in Weert en we mogen wel stellen dat het een succes is geweest.

Dat geldt trouwens ook voor de twee excursies die wij, eveneens in juni, hielden naar de vliegbasis van de AWACS. De belangstelling hiervoor is zo groot, dat we welhaast gedwongen zijn om ook het komende jaar weer twee trips naar deze basis te organiseren.

Zoals reeds bekend geheten mag worden verleent VOMI Limburg met een "peloton" van ca. 20 man op 6 september a.s. weer haar medewerking aan de herdenking bij het Nationaal Indië-monument 1945-1962 te Roermond.

Tenslotte, en wellicht ten overvloede, maar toch ook ter informatie voor de nieuwe leden, nog even een opsomming van de in 1997 nog te houden veteranenbijeenkomsten; bijeenkom-

sten waarop iedereen, lid of geen lid, van harte welkom is, maar liefst wel vergezeld van de partner. De data en de plaatsen van deze veteranenbijeenkomsten zijn:

- 16.09 "Broencaté", Marktstraat 3 te Echt (0475-48 19 85)
- 23.09 "Gulikshoes", Ophoven 1 te Sittard (046-451 24 02)
- 07.10 "De Sport" Wilhelminaplein 9 in Horst (077-398 13 18)
- 21.10 "Apollo" Mariaplein 15 in Helden (077-307 15 51)
- 11.11 " 't Groene Woud", Gr. Hornelaan 32 te Weert (0495-53 23 00)
- 18.11 "de Jreëts", Kaaheidarsteeweg 105 te Kerkrade. (045-541 19 77)

Deze bijeenkomsten beginnen om 14.00 uur en eindigen omstreeks 17.00 uur.

L.C. Zéguers

Gezocht:
 een baretgesp van het R.U.T. Regiment Uitrustings Troepen met kleurenpatch,
 een mouwembleem van de 'V' brigade,
 een mouwembleem de Nederlandse Leeuw met kleurenpatch ovaal oranje.
 Tegen vergoeding te sturen naar:
 Luke Taylor
 10835 Windsor Drive
 Sun-City Arizona
 85351 - U.S.A.

Interview met beeldhouwer Tuink

Het was 3 juli 1996 toen de heer Van der Sluis te Heino, van de VOMI Overijssel, mij belde. Hij deelde mij mee dat in de nacht van 28 op 29 juni 1996 in Raalte het aldaar gesitueerde Indië-monument, vervaardigd door de beeldhouwer/kunstschilder G.J. Tuink, bijgenaamd De Knuit, Stationstraat 23, 8102 EB Raalte., tel.: 0572353761, met geweld van zijn sokkel was gehakt en gemutilleerd.

Het Monument te Raalte, waarnaar het op de omslag van "Sobat" nr 46, 11de jaargang nr. 2, april 1996, afgebeelde Monument te Dalen is gemaakt, is zo goed als identiek aan dat in Dalen (het Dalense Monument vermeldt in tegenstelling tot zijn voorbeeld te Raalte geen namen van in Indië gevallen sobats) en is gemaakt door dezelfde kunstenaar. Het Raaltense beeld (onthuld in 1991) vermeldt (de sokkel met de namen staat er nog) de namen van 3 in Indië

gesneuvelde Raaltenaars, waaronder 1 gevallen in Nieuw-Guinea (1962). De heer Tuink is eveneens de maker van het Indië-monument te Leeuwarden, afgebeeld op de omslag van de "Sobat"-uitgave, waarin de tekst van door de VOMI en de FIM aangeboden Petitie aan de Staten Generaal te Den Haag op 25 januari 1995 is afgedrukt. Dit Leeuwardense Monument werd tijdens een demonstratie van anti-Indiëgangsters tegen een manifestatie van Indiëveteranen, ter gelegenheid van het Proces tegen Graa Boomsma voor het Gerechtshof te Leeuwarden, vanwege een tegen Boomsma aangespannen rechtszaak, omreden bij het optreden van de Nederlandse militairen in Indië gedurende de jaren 1945-1950 had vergeleken met het optreden van de Duitse SS in Rusland gedurende de Tweede Wereldoorlog, met rode verf besmeurd. Indië-monumenten vervaardigd door Tuink kunt u ook zien in Dalfsen en Den Haag.

De heer Tuink (de Knuit) met wie ik op 4 juli j.l. een aangenaam gesprek voerde, durfde niet met zekerheid te stellen dat de vernieling van zijn Raaltense Monument een politieke (lees anti-Indiëgangsters) bedoeling heeft gehad.

Een week voor het destructieve optreden van onbekende vandalen, viel n.l. ook al een ander Monument van Tuink te Raalte, de Stoppelhaan, gewijd aan een Sallands oogstfeest, ten offer aan de vernielzucht van al of niet politiek gemotiveerde vandalen. Sobat Tuink, geboren in 1927, diende als dienstplichtig militair in Indië (Oost-Java) bij de 37-ste AAT.

J. Zwaan

OPSTELLING NIEUW INGEVOERDE LEDEN IN COMPUTER- ADMINISTRATIE VAN 3 JUNI TOT EN MET 29 JULI 1997

Naam	Woonplaats	Land	Naam	Woonplaats	Land
ENDE J. v.d.	's GRAVENZANDE		HELMER C.J.	DEN HOUT	
STAPPER M.	AARLANDERVEEN		GRUNSVEN J. van	DEURNE	
KAMMINGA J.	ACTON Ontario	CANADA	DOORN J. van	DIEMEN ZUID	
KUIPERY H.W.	ACTON Ontario	CANADA	KARELSEN J.B.	DIENEN	
MARINUS B.	ALMERE		GILS J.A. van	DOETINCHEM	
PJIL G.H. van der	ALMERE		LANG A.J.A. de	DREUMEL	
LAM J.P.	ALMERE		DRIES J.A. van den	DRONTEN	
DONKER N.H.	ALMERE		PIETERS H.	DROUWEN	
FRANKFOORT P/W.A. van	ALPHEN a/d RIJN		LOON G. van	DRUNEN	
VUYK J.W.	ALPHEN a/d RIJN		HAVERKAMP J.	EDE	
HORSELING J.	AMERSPOORT		WOLBERTS S.	EDE	
BOSMAN C.	AMSTELVEEN		PLATE G.J.	EDE	
HARTOG J.	AMSTERDAM		VOORN G.J.N. van	EELDE	
BREURE C.J.	AMSTERDAM		BURGGRAAF	EEMNES	
JOOSTEN H.J.	AMSTERDAM		KUINDER W. v.d.	EEMNES	
SPRANGERS J.C.	AMSTERDAM		VEN A. v.d.	EERSEL	
BERKMORTEL W.A. van den	ARNHEM		HENDRIKS R.	EERSEL	
ZANDWIJK J.M.H. van	ARNHEM		VLOKHOFEN L. van	EINDHOVEN	
EIJK P. van	ASTEN		BUUL J. van	EINDHOVEN	
SANDE B. v.d.	ASTEN		MULDER D.	EINDHOVEN	
WITTE P.	AXEL		WAARDENBURG T. v.d.	EINDHOVEN	
WIJNEN J.C. van	BEEGDEN		EINDEN A. v.d.	EINDHOVEN	
HAARD W.A.J. de	BEEK-UBBERGEN		VOS J.	EINDHOVEN	
DUFFHUES T.	BERGEIJK		BORNE H. v.d.	EINDHOVEN	
HOEKS H.	BERGEIJK		JANNES J.	EINDHOVEN	
KASANDER A.	BERGEN OP ZOOM		HUT J.	EINDHOVEN	
VERWEGEN L.	BERGHEM		FRANSEN T.	EINDHOVEN	
OPREL Z.H.	BERKEL EN RODENRIJS		OCHIEN P. van	EINDHOVEN	
SIPS L.	BERKEL ENSCHOT		VEN J. v.d.	EINDHOVEN	
BUGNUM H.C. van	BEVERWIJK		JALHAY F.	EINDHOVEN	
BAKKER J. de	BIEZENMORTEL		BRAKEN C.	EINDHOVEN	
BRAND h. van den	BIEZENMORTEL		BROUWER W. de	EINDHOVEN	
HEESWIJK J. van	BLADEL		VERBRUGGEB W.	EINDHOVEN	
HENDRIKS A.	BLADEL		WIEL C. v.d.	EINDHOVEN	
ES H. van	BOEKEL		BALEN M. van	ELSHOUT	
BONGERS J.	BOEKEL		LAMBERS P.J.	ETTEN-LEUR	
EMONDS A. BOEKEL			DIRCKEN G.A.M.	ETTEN-LEUR	
SUL J.	BOEKEL		BEEK J. van	GEERTRUIDENBERG	
SLAPPENDEL S.M.	BOSKROOP		KLAASSEN P.	GELDROP	
STAM B.	BOWMANVILLE Ontario	CANADA	GEURTS P.	GELDROP	
JANSSEN A.	BOXMEER		VERSTRAATEN W.	GELDROP	
JANSEN C.	BOXMEER		BOEREBOOM G.	GELDROP	
VERVOORT G.	BOXMEER		LAMMERS P.	GELDROP	
ELIAS J.	BOXMEER		ACKERMANS H.W.	GELEEN	
BIERE A.	BOXTEL		APPELDOORN Th.H.	GELEEN	
FIDDER L.	BOXTEL		OP DEN CAMP H.W.M.	GELEEN	
WETERING a v.d.	BOXTEL		GROSVELD W.L.	GELEEN	
PJUNENBURG J.	BOXTEL		WATTEL B.	GRAND-PRENS	CANADA
MANDOS H.	BOXTEL		BOGT B. de	GROESBEEK	
MUNSTER G. van	BOXTEL		BODE E.	GRONINGEN	
VLOET Th. v.d.	BOXTEL		RIJNSBERGEN J.P.J.	HAARLEM	
HOFMAN J.	BREDA		TROUPIN H.M.	HALSTEREN	
NIJSSSEN J.	BUDEL-SCHOOT		SAKKO H.	HAMOND-ACHEL	BELGIË
REENEN J. van	CALGARY AB	CANADA	OVERZIER Chr.	HAPERT	
KARPERIEN H.	CALGARY AB	CANADA	LEUTEN M.	HAPERT	
MAAR J. de	CASTRICUM		KROON W. de	HAPS	
VELTING L.J.	COALDALE AB	CANADA	SAMBEEK P. van	HARDENBERG	
LAARSCHOT M. v.d.	CUIJK		BORNEMAN H.J.	HASSEL	
HANIA A.	DAMWOUDE		STOETEN G.J.	HEERHUGOWAARD	
ANKOMÉ G.A.	DELFT		SLOOT H.M. v.d.	HEESCH	
BARTMAN A.	DEN BOSCH		NEELEN-van BOXTEL M.	HEESCH	
BORSTEN J.	DEN BOSCH		KEIJSER G.	HELMOND	
BRANDT A. van den	DEN BOSCH		BERGKAMP B.	HELMOND	
GALESLOOT J.	DEN BOSCH		BUSSEL J. van	HELMOND	
AANEN A.	DEN BOSCH		GOMMANS Th.	HELMOND	
TECKLEBURG J.	DEN BOSCH		WARMERDAM T.	HEUSDEN GEM. ASTEN	
SPIERINGS J.	DEN BOSCH		BERKVENS J.	HEUSDEN GEM. ASTEN	
SCHROOR G.	DEN BOSCH		GUTJENS H.	HILLEGOM	
WELCKER B.	DEN BOSCH		ZUILEN D. van	HILVERSUM	
BOHEMEN P.C. van	DEN HAAG		ZWAAN J.J.M. v.d.	HIPPOLYTUSHOEF	
			KARSBERGEN E.		

SOBAT

Naam	Woonplaats	Land	Naam	Woonplaats	Land
REUS W. de	HIPPOLYTUSHOEF		DORTMANS A.	SINT OEDENRODE	
SWAANEN H.	HOOGE MIERDE		HOOF M. van	SINT OEDENRODE	
WAMS-BIERMAN A.J.	HOOGEVEEN		VELDEN F. v.d.	SINT OEDENRODE	
ELOKZIJL C.	HOOGEVEEN		BOONSTRA G.	SMILDE	
NIESTE W.F.R.G.	HOOGLAND		LOMANS H.	SOMEREN	
PEERBOOM P.J.	HOORN		VERHEES P.	SOMEREN	
SIEBRAND W.J.	KAMPEN		VLERKEN J.	SOMEREN	
WIJSHAKE W.	KAMPEN		SLUITERS A. van	SON	
COENJAERTS J.H.Th.	KERKRADE		HEERSCHAP A.	SPIKENISSE	
ANSEMS A.	KNEGSEL		WILLEMSZ K.	SPRANG CAPELLE	
REICHARDT W.F.	KRIMPEN a/d IJssel		SCHUPPEN J. van	SPRANG CAPELLE	
JELLEMA A.N.K.	LEIDSCHENDAM		HAISMA G.	SPRANG CAPELLE	
LOO I. van der	LEIDSCHENDAM		ROOIJ D. de	SPRANG CAPELLE	
GRAAF J.C. de	LEIMUIDEN		VERHAGEN C.	SPRANG CAPELLE	
PAANS D.	LELYSTAD		HEUVEL C. v.d.	ST. BUDDINGA OLD	
HOEK G. van de	LEMELE			4574 AUSTRALIË	
FEENSTRA A.	LEMMER		DAMHUIS J.J.	STEENWIJKERWOLD	
SLENDERS G.	LIEMPDE		THIJSSEN J.	STEVENSBEEK	
BERKERS J.	LIEROP		KURVERS G.	STEVENSBEEK	
NETTELENBOS W.	LIESHOUT		KOOPMANS C.A.M.	TERHEIJDEN	
ZWART R.	LINDSAY Ontario	CANADA	HORSTEN A.	TILBURG	
KEMENADE A. van	LOMMEL	BELGIË	BRANDS W.	TILBURG	
PENNINGS J.W.	LONDON Ontario	CANADA	HUIJGEVOORT A.	TILBURG	
WARTENBERG L.	LOON OP ZAND		PIERSON J.	TILBURG	
OERLEMANS P.	LOON OP ZAND		PISTORIUS A.	TILBURG	
TEUNISSEN A.W.A.	MAASTRICHT		SCHOUTEN C.	TILBURG	
STEENBERGEN H.	MEPPEL		STEEN S. v.d.	TILBURG	
DILLEN J.	MIERLO		LOON H. van	TILBURG	
DIJK G. van	MILL		ROSSOU L.	TILBURG	
SCHEEPERS C.	MORTEL		SEBREGTS P.	TILBURG	
PIJNENBURG H.	NEERKANT		SMD A.	TILBURG	
PETERS H.	NIEUWEGEIN		VEN C. v.d.	TILBURG	
EYS W.N.	NIEUWKOOP		LEE P. v.d.	TILBURG	
BROEK M.W. van der	NIJMEGEN		LEE-de JONG F. v.	TILBURG	
DEGEN B.H.	NIJMEGEN		FREERICKS J.	TILBURG	
KIERS H.	NORWOOD Ontario	CANADA	PIJNENBURG L.	TILBURG	
VOSSEN J.	NUENEN		HAZENDONK A. van	TILBURG	
HEIJDEN P. v.d.	NUENEN		VOGELS A.	TILBURG	
WEERDEN C. van der	NULAND		BERSSELAAR J. v.d.	UDENHOUT	
DOELN G. van der	OAKVILLE Ontario	CANADA	VERMAAS P.	UITHOORN	
MUTSAERS J.	OISTERWIJK		SWEERE A.	VALKENSWAARD	
WIGGERS A.	ORVELTE		WIJK P. van	VERNOORD	
BOGAARD F. v.d.	OSS		KOSTERS B.	VEGHEL	
GIELIS P.	OSS		VEN P. v.d.	VENHORST	
HERTEL C.	OSS		ZOETHOUT H.	VERNON BC	CANADA
MEGENS G.	OSS		HENDRIX F.	VIJERLINGSBEEK	
HEUMEN G. van	OSS		LOUWERS P.	VIERDEN	
GROOT H. de	OSS		BAX A.W.	VLISSINGEN	
STEIN A.	OSS		TIDEMAN G.	VOERENDAAL	
TILBURG J. van	OSS		RIJCKEVORSEL J. van	VUGHT	
WEINBERG L.	OSS		VERSLUIS G.	VUGHT	
RONG	oud-beijerland		GASTEL J. van	WAALE	
GRAVENKAMP A.	OUDE WATERINGEN		MOL J. van	WAALE	
ZUTPHEN W. van	OVERLOON		HOUTEN J. van	WAALE	
JANSSEN a.	PAHRUMP NV	U.S.A.	BAKERMANS A.	WAALE	
BOOR C.	PAPENDRECHT		BROEK J. v.d.	WAALE	
ANDEWEG L.	PARKSVILLE BC	CANADA	MOLEGRAAF A.	WAALE	
SMITS H.	PORT PERRY Ontario	CANADA	HARTGERS M.	WALLWIJK	
MAAS R.	REUSEL		SCHUIJT O. van der	WELLAND Ontario	CANADA
VERMUNT J.C.	ROOSENDAAL		NOOD H. van	WESTERVOORT	
VALKENBURG W.	ROOSENDAAL			WEST GUILFORD Ontario	
KERKHOF A.	ROSMALEN			CANADA	
TIMMERS C.	ROSMALEN		SLIJKHUIS P.G.	WEZEP	
MULLER C.J.	ROTTERDAM		SWAAN C.	WIERINGERWERF	
SPARREBOOM-MOOREN D.K.	ROTTERDAM		WOUDENBERG H.J. van	WIJK BIJ DUURSTEDEN	
MERK J.	ROTTERDAM		KOPPENOL W.K.	WILNIS	
TELLEMAN H.J.	ROTTERDAM		WOLTERS-KOOISTRA	WIRDUM	
WILLEMSE C.	ROTTERDAM		NAGELHOUT F.	WOUDSEND	
BRABERS T.	ROTTERDAM		DONGEN A. van	WOUWSE PLANTAGE	
	SCARBOROUGH Ontario		BOL A.P.	ZANDVOORT	
	CANADA		BOVEN G.P.	ZOETERMEER	
MIJNHEER W.J.	SCHERPENZEEL		GULIK-TULAR R.H. van	ZOETERMEER	
VOGEL W.	SCHIEDAM		BOER J. de	ZOETERMEER	
ROY H. van	SCHIJNDEL		FRIELING J.T.	ZUIDWOLDE	
PIJNENBURG J.	SCHIJNDEL		KERSTEN A.	ZUTPHEN	
VERSIEST-KROONEN F.J.	SCHOONHOVEN		BUREN A.G. van	ZWOLLE	
ARTS A.	SINT ANTHONIS				

OORLOGSGRAVENSTICHTING
BESCHERMVROUWE H.M. DE KONINGIN
ERE-VOORZITTER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Voor Thailand kunnen uitsluitend eenvoudige bloemstukjes worden besteld. De kosten bedragen f 10,- inclusief een foto.

Bestellingen dienen uiterlijk **8 weken** voor de gewenste uitvoeringsdatum in ons bezit te zijn.

De eenvoudigste wijze van bestellen is per giro, onder vermelding van: naam overledene, het Ereveld en de gewenste datum.

Voor **Hong Kong, Singapore en Ambon** gelden aparte voorwaarden waarover desgewenst nadere inlichtingen worden verstrekt.

Bloemleggingen en graffoto's (Verre Oosten)

Door tussenkomst van de Oorlogsgravenstichting is het mogelijk om bij graven van Nederlandse oorlogsslachtoffers in het Verre Oosten bloemen te plaatsen.

In Indonesië werden in 1996 1323 bloemleggingen uitgevoerd en werden namens diverse verenigingen en comités 377 kransen gelegd.

Op verzoek van nabestaanden werden 1033 graffoto's verstrekt.

Op de erevelden in Thailand werden 162 bloemstukjes en 2 kransen geplaatst.

De kosten van een bloemlegging in Indonesië bedragen voor:

Type A: Bloemstukje van orchideeetype Douglas/Vanda, hoog model, prijs zonder foto f 10,-, idem met foto f 12,50. Type B: Andere soorten bloemen niet zijnde orchideeën, prijs zonder foto f 10,-, idem met foto f 12,50. Type C: Bloemstukje van Bangkok orchideeën, laag model, prijs zonder foto f 10,-, idem met foto f 12,50. Type K30: Kransje 30 cm, prijs zonder foto f 15,-, idem met foto f 17,50. Soort bloemen wordt in overleg met de plaatselijke bloemist bepaald. Type K75: Krans met foto f 50,-, inclusief rood-wit-blauw lint, met tekst. Deze krans is niet bestemd voor een individueel graf, maar voor kranslegging bij een van de monumenten op de erevelden (oranje gladiolen of witte bloemen).

Kleurenfoto's van Erevelden

Overzichtsfoto's van Erevelden in Europa en het Verre Oosten kunnen per giro of telefonisch worden besteld. De prijs voor een foto in het formaat 18 x 24 cm bedraagt f15,- inclusief porto.

Wie nadere inlichtingen wenst kan zich richten tot de

OORLOGSGRAVENSTICHTING
 Zeestraat 86, 2518 AA 's-Gravenhage
 Postbus 85981 - 2508 CR 's-Gravenhage
 Telefoon 07 03 63 34 34 - Giro 401.000

Uniek boekwerk voor Veteranen
Met complete slagorde en verlieslijsten

Het 'waarom', en 'hoe' en vooral ook het 'waarom zo laat' van de totstandkoming van het Nationaal Indië-monument 1945-1962 in Roermond wordt uit de doeken gedaan in het boekwerk 'PALMAM QUI MERUIT FERAT' (Ere wie ere toekomt).

Aan de inhoud zijn voorts toegevoegd:

*** De complete verlieslijst per onderdeel in twee delen. Een deel betreft de 3082 omgekomen militairen van de destijds uit Nederland naar overzee uitgezonden troepen en een deel betreft de 3087 omgekomen militairen van het K.N.I.L.

*** De slagorde van de Indië-rijksmacht in twee delen; eveneens van de Nederlandse troepen en van het K.N.I.L.

Samen vijf delen in een luxe full-colour cassette. Een uniek bezit van de nog nooit eerder zo compleet gepubliceerde verlieslijsten en slagorde en bovendien een juweeltje voor de boekenkast. De prijs er voor bedraagt f 29,90 plus f 7,50 voor verpakking- en verzendkosten.

Het wordt u toegezonden nadat dit bedrag is overgemaakt naar Postbank-rekening 123174 of Rabo-Roermond-bankrekening 17.41.74.039.

Beide rekeningen staan ten name van de Stichting Indië-monument 1945-1962 te Roermond.

Uit de inhoud:

'Militaire Willemsorde voor gen. Spoor was voor heel de krijgsmacht bedoeld'.

Premier Wim Kok over het monument in Roermond:

'Een eerste uiting van erkenning'